

bb. 72. időjárásjelentés

gg/gy/La

1968. december 17.

a meteorológiai intézet jelenti kedden este:

felhőátvonulások

várható időjárás szerda estig: erősen felhős idő, több helyen havazás, havaseső, eső. mérsékelt déli, délnyugati szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán mínusz 1- plusz 4 fok között./mtl/

...-..

- v é g e -

- 46 -

di

**M.T.I.**

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-580



A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1968. december 18.

bb. 1. változatos program a téli szünetre a diákoknak - szombat: vakáció előtti utolsó tanítási nap

i vt/j/zs/ll la

1968. december 18.

az idei oktatási év első feléből már csak néhány nap van hátra. az általános és a középiskolákban szombaton, december 21-én lesz a téli szünet előtti utolsó tanítási nap. a tanintézetekben összeállított programból kitűnik, hogy a diákok változatos, gazdag programmal töltik „szabadságukat”, amely 1969 január 7-én ér véget. második felév január 8-án kezdődik.

valamennyi általános iskolában a téli szünet alatt is messzemenően gondoskodnak a napközis tanulókról. jól fűtött termeket biztosítanak részükre, megszervezik felügyelőket, ellátásukat ugyanúgy, mint a tanítási napokon. többi diáktársukhoz hasonlóan a napközisek is a szünet nagy részét szórakozással, játékkal töltik, emellett természetesen - igaz, hogy szerény mértékben - a gyakorlás, a tanulás is helyet kap programjukban.

a 3. kerületi martosflóra gimnázium diákjai klubdelutánokkal kezdik a szünetet. a 4. kerületi könyves kálmán gimnázium 2/a. osztályának kollektívája kirándulásra megy a mátrába. más osztályok egy-egy napra ródli- és siturát állítottak programjukba. a szünet előtti utolsó tanítási napon a szaktanárok utmutatásokat adnak valamennyi osztály tanulóinak, hogyan használhatják fel legésszerűbben a szünetet szórakozásra, általános műveltségük gyarapítására az érettségi előtt állók pedig az előkészületek megkezdésére./mtl/

..-

- 1 -

2015  
Bo

bb. 2. hazaérkezett franciaországból a rajkó zenekar -  
„telt házak,, turnéja volt

i gj/zs/11 la

1968. december 18.

a napokban érkezett haza két hónapos franciaországi turnéjáról a a kisz központi művészegyüttesének rajkó zenekara, valamint az együttes 6 énekes és táncos szólistája. szigeti pál a művészegyüttes igazgatója a vendégszereplésről emondta:

- turnénk ideje alatt az együttes 43-szor lépett fel franciaország legkülönbözőbb vidékein. a közönség nagy tetszéssel fogadta a magyar tánc- és népzenei hagyományokat felélesztő táncosok és muzikusok műsorát. csanknem 10 000 km-t utaztunk, s 36 város több mint 30 000 nézője tapsolta újra és újra vissza a színpadra a rajkókat. joggal mondhatom, hogy a „telt házak,, turnéja volt ez az út.

a rajkó zenekar tagjai egyébként a hosszú ut fáradalmait kipihelve hamarosan ismét megkezdik a próbákat. február végén ugyanis szovjetunióból érkezett meghívásnak tesznek eleget. a több mint egy hónapos vendégszereplés során a tervek szerint szibériában is fellépnek, de ezen kívül a szovjetunió más vidékeire is ellátogatnak./mti/

bb. 8. fővárosi üzemekkel tárgyal a fejér megyei ipartelepítési bizottság

vid kz/mné/ká/11 la

1968. december 18.

husz, kitelepítés előtt álló fővárosi üzemmel vette fel a kapcsolatot a fejér megyei ipartelepítési bizottság. részletesen tájékoztatták őket a fejér megyei lehetőségekről, s elsősorban mórt, sárbogárdot, enyinget, pusztaszabolcsot, csákvárt és kápolnásnyéket ajánlották telephelynek. ezekben a községekben ugyanis a bizottság már korábban végrehajtott részletes felmérései szerint minden nehézség nélkül elegendő munkaerőt találnak. a vállalatok fejér megyei letelepedéséhez mind a megyei, mind pedig a községi tanácsok nevében messzemenő támogatást ajánlottak fel./mti/

--

- 2 -

2018  
B2

bb. 5. horgászfalu épül baranyában

a vid-cs/tné/ká/gy/la

1968. december 18.

a mecsekben levő 120 holdas pécsi tó partján épül baranya 321. faluja, ahol kizárólag horgászok laknak majd. komplett település lesz a horgászfalu: utcákkal, parkokkal, közvilágítással és középületekkel. három kerületre osztották az épülő falut, s mindegyik kerület élén felelős vezető áll majd, aki intézi a „kerület,, ügyeit. máris állnak az első csinos kis házak, sőt az első középület is elkészült: a horgász-hotel, amelyben kényelmes szobák várják a vendégeket. a falu lakói, természetesen, csupán azok a horgászok lehetnek, akik régóta horgásznak a pécsi tavon, ugyanakkor vállalták a településre vonatkozó írott és íratlan „törvények,, megtartását. a tanács eddig 60 telket jelölt ki a horgászok számára, s jövőre még ugyanennyit kapnak a házak sakkfala-szerűen helyezkednek majd el a tó mellett emelkedő domboldalon. 1970-ben már legalább 100 horgászház áll majd a tó partján./mti/

..

bb. 6. csaló kisiparos - egyévi és nyolchónapi szabadságvesztés

1 bc/j/zs/gy/la

1968. december 18.

somogyi józsef, 32 éves budapesti kárpitos kisiparos kőlemez készítő életmódot folytatott, eladósodott, s hogy pénzhez jusson, bűncselekmények elkövetéséhez folyamodott. többek közt nagyobb összegeket vett fel butormegrendelésekre, de nem szálított. mintegy 50 000 forinttal károsította meg ilymódon megrendelőit. üzleti könyveket nem igen vezetett - amit elkönyvelt, azt is pontatlanul -, s nem a tényleges forgalomnak megfelelően adózott. így mintegy 25 000 forinttal kevesebb terhelési forgalmi adót fizetett be. ezenkívül három alkalommal a végrehajtás elöl elvonta a nála lefoglalt ingóságokat.

a központi kerületi bíróság somogyi józsefet egyévi és nyolchónapi szabadságvesztésre ítélte, s elrendelte a vele szemben korábban kiszabott négyhónapi felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását. ezenkívül kártérítésre is kötelezte./mti/

..

- 3 -

2018  
B2

bb. 4. megkezdődött az ünnepi élelmiszervásár - bőséges az el-  
látás

1 kf/kf/1e/gyö/la

1968. december 18.

egy héttel karácsony előtt az ajándékvásárlás közben a háziasszonyok már a család ünnepi kosztijára is gondolnak: megkezdődött az élelmiszervásár. a belkereskedelmi minisztérium tájékoztatása szerint az ünnepekre budapesten és vidéken egyaránt az igényeknek megfelelő, kielégítő ellátására készült fel a kereskedelem.

a karácsonyig hátra levő egy hét alatt egyebek között 520 vagon husz- és huskésztímet - a tavalyinál 30 százalékkal többet - hoznak forgalomba. a tökehus 75 százaléka sertésus. baromfiból országosan 78 vagonnal rendelt a kereskedelem a karácsonyt megelőző hétre, s ez ugyancsak 30 százalékkal meghaladja a tavalyi, bőséges ellátást nyújtó mennyiséget. a vágott, a belezett és a darabolt csirkén, tyukon kívül, elegendő pu lyka is forgalomba kerül, de gondoskodott a baromfiipar hízzott libáról, sőt pecsenyekacsáról is. a tavalyinál 15 százalékkal nagyobb tojásforgalomra számít a kereskedelem, amely a következő napokban csak friss tojást tart. ezenkívül mind baromfiból, mind tojásból magas piaci felhozatal is várható. a hagyományos karácsonyi halételekhez ugyancsak lesz elegendő alapanyag: 100 vagon halat szántak az ünnepekre, de ha többre lesz szükség - akkor sem jön zavarba a halért - bőséges tartalékaik vannak.

tej- és tejtermékből a tavalyinál 30-40 százalékkal több - egyebek között 19 millió liter tej, 73 vagon vaj és 34 vagon sajt - kerül az üzletbe. burgonyában, zöldségben, gyümölcsben sem lesz hiány. mákból - az idei gyenge termés ellenére - jut minden házisütésű beiglibe, egyéb süteménybe, dióval, meggyróval és mandula-bélgel azonban eléggé szűkösen rendelkezik a kereskedelem. a déligyümölcsök közül szükség szerint 20-50 százalékkal több citrom kerül forgalomba. a meglévő készlet és a még beérkező narancs és grape-fruit szállítmányok ugyancsak megfelelő ellátást ígérnek. banánt az éréstől függően naponta kapnak az üzletek. az ünnepi kalácshoz elegendő a mazsola, s a déligyümölcs választékot füge, valamint földimogyoró gazdagítja.

a karácsonyfa-vásár már javában tart, de még bőséges a készlet, szépek a fák. országosan 5 százalékkal több fenyő áll rendelkezésre a tavalyinál, a zöldséget megállapodása szerint azonban szükség esetén még közvetlenül az ünnepek előtt is kapnak friss szállítmányt az árusítóhelyek. /mti/

- 4 -

2030 ✓

bb. 3. tizennégyféle bor kecskemétről az ünnepi asztalokra  
vid cs/tné/ká/1l la

1968. december 18.

az alföldi pincegazdaság kecskeméti palackozó üzemében naponta 60 ezer üveget töltenek meg 14féle borral, s ezekből az év végi ünnepekre másfél millió palackal szállítanak. a tsz-ek és az állami gazdaságok számos saját termésű borral jelennek meg a piacon. a palackok nagy részét arany-, ezüst- és bronzérmes borokkal töltik meg. a nemes alföldi nedük külföldön is népszerűek: a legjobbakból - cirfandi, leányka, szürkebarát, tramini, zöldséglváni, kadarka és ezerjó - minden eddigénél több kerül a külföldi megrendelők révén az ünnepi asztalokra. a szikrai, az izsáki, a kunbajai és a vaskuti állami gazdaság palackozó üzemében nyújtott műszakban dolgoznak, hogy ki tudják elégíteni a nagyarányú megrendeléseket. /mti/

--

bb. 7. „védőpalástot”, kapnak pécs római kori épületmaradványai

a vid kz/mné/ká/1l la

1968. december 18.

nyolcszáz ezer forintos költséggel „védőpalástot”, kapnak pécsen a posta központi székháza közelében elhelyezkedő római kori épületmaradványok. a posta központ szomszédságában ugyanis egy három és egynyolcszintes épületet emelnek. ezek pincetömbje 10 méter mélységig hatol a földbe. ilyen nagytömegű föld megmozgatása veszélyeztetné a becses épületmaradványokat. tíz méter mélyre süllyesztett betoncölöp-sorral akadályozzák meg a talaj megcsuszását, a romok megsérülését, a felszínen pedig vastag homokrétéggel fedik a műemlékeket. az utóbbit csak az építkezés befejeztével távolítják majd el. /mti/

--

bb. 9. eredményes kísérletek hatvanban: finomabb cukor, fizikai munka nélkül

a vid cs/tné/ká/1l la

1968. december 18.

a hatvani cukorgyárban érdekes és rendkívül fontos kísérleteket folytattak az idén, amelynek tapasztalatait most összegezték.  
/folyt.köv./

- 5 -

2032 ✓

bb. 9./ eredményes kísérletek .... folyt./ 11

a kísérletek elsődleges célja a cukor minőségének javítása, valamint a nehéz fizikai munka kiküszöbölése volt. a budapesti vegyipari gépgyár nemrégiben elkészítette egy zártrendszerű, hengeres ugynevezett félrétegű szűrő prototípusát, amelyet kísérletre a hatvani cukorgyár szerelt fel. az új szűrőrendszer a kísérletek során kitűnőre vizsgázott. alkalmazásával kiküszöbölték a nehéz fizikai munkát, a szűrés tökéletesebb az eddiginél, javult a cukor minősége, s a mellett a cukor előállítás költsége is csökkent. a hatvani cukorgyár vezetősége úgy döntött, hogy a hagyományos szűrőberendezéseket már a jövő évben kicserélik az új berendezéssel. így a szirup tisztításán az eddigi 14 kád helyett a jövő évben mindössze négy hengeres szűrő dolgozik automatikus vezérléssel és egyetlen munkás irányításával. az új technológiát a tervek szerint, más cukorgyárakban is hamarosan bevezetik./mti/

--

bb. 10. feltörök baranya megye „földpadlóját”,

a vid cs./tné/ká/11 la

1968. december 18.

baranya megye földterületein - a felszín alatt 40-70 centiméter mélységben - szabályos „padlóra”, bukkantak a talajvédelmi szakemberek. az évszázadok óta azonos mélységig eresztett ékek összetömörítették a talajt, a leszivárgó csapadékvíz pedig feloldotta a földben lévő ásványi anyagokat, főleg a meszet, s ezek lerakódtak a megkérgezett talajrétegben. a vizsgálatok kiderítették, hogy egyes helyeken még morzsalékos állapotban van ez a „padló”, sok helyütt azonban már megkövesedett a mész. a talajvédelmi szakemberek most hosszútávú programot dolgoztak ki a baranyai föld alsó kérgének feltörésére lánctalpas traktorok óriás ékekkel szabdalják majd fel a kemény talajréteget, s ezzel utat nyitnak a víz természetes szivárgásának. eddig 40 ezer hold szántót szabadtattak meg a föld alatti kéregtől. egy-egy hold általajjaztatása átlagosan 590 forintba kerül, a költség azonban már a következő évben megtérül. a tapasztalati adatok szerint ugyanis csupán a „padló”, feltörése - vagyis a jó talajszerkezet és vizgazdálkodás megteremtése - általában 20 százalékos termésnövekedését eredményez./mti/

--

-6 -

104/11  
Dny

bb 11. elhunyt faragó géza

-ju hk

1968. december 18.

faragó géza a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje 67 éves korában meghalt. az mszmp ix. ker. bizottsága saját halottjának tekinti. temetése december 21-én délután 3 órakor lesz a rákoskeresztúri köztemetőben. /mti/

--

bb 12. halálos üzemi baleset

t fe./tné-ju hk

1968. december 18.

történt medgyesbodzás községben a helyi termelési szövetkezetben. a szárvágó gép munka közben elkapta bruman jános 30 éves sztraktoros ruháját, s a férfi olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt. az eddigi vizsgálat megállapítása szerint a gépről hiányzott az előírt védőrács és ez okozta a balesetet. a felelősség megállapítására vizsgálat indult. /mti/

--

bb 13. sikosak az utak - több a közlekedési baleset

t fe./tné-ju hk

1968. december 18.

az elmúlt 24 órában több, súlyos közlekedési baleset történt, részben azért mert gépjármű vezetők több esetben figyelmen kívül hagyták a megváltozott utviszonyokat. tragikus közlekedési baleset történt budapest határában. a jeges, sikos uttesten figyelmen kívül vezette személygépkocsiját domonkos istván 39 éves tűzép telepvezető, csongrádi lakos és járművével belerohant egy nyerges vontatóba. domonkos és 38 éves felesége a mentőkocsiban meghalt.

/folyt. köv./

11.05/ju

-7-

1110  
1342 Dny

bb 13. / sikosak az utak... 1. folyt./-ju

baján krammer ferenc 60 éves meglepkészítő kisiparos kerékpárjával a járdáról hirtelen az uttestre hajtott és ott összeütközött egy személygépkocsival. krammer sérüléseibe a kórházba szállítás után belehalt.

bezenye községben egy személygépkocsi elütötte özv. klaber józsefné, 57 éves helyi lakost, aki a kórházban elhunyt.

abony határában bata antal 71 éves nyugdíjas kerékpárjával féktávolságon belül egy személygépkocsi elé kanyarodott, s a jármű elütötte. az idős ember a karambolnál életét veszítette.

a szalaszend községben a helyi termelőszövetkezetben szendrei vilmos 38 éves traktoros a munkagéppel a hidmérlegből lejjárt megcsuszott. a pótkocsin ülő csehi andrás 46 éves tsz-tag ijedéskor a kocsiról leugrott. a pótkocsi alá esett, amely a szarancsátlan embert halálra gázolta. a felelősség megállapítására vizsgálat indult.

budapesten, a mező imre uton özv. simon jánosné 61 éves nyugdíjas szabálytalan helyen ment át az uttesten és egy villamos elütötte. az asszonyt súlyos sérüléssel szállították kórházba.

a xiv. kerületben a fűrész utca és a dorozsmai utca kereszteződésében juhász lászló 28 éves sofőr, tehergépkocsival nem adott meg az elsőbbséget és összeütközött egy taxival. ez utóbbi vezetője győrfi józsef és utasa, köves györgyné 37 éves tanárnő súlyosan megsérült. /mti/

11.15/ju

*11.15/ju*  
*B. D. M.*

-8-

bb 14. az mszbt meghívására

szb nk

1968. december 18.

kedden hazánkba érkezett a szovjet-magyar baráti társaság észt tagozatának küldöttsége r. viies-nek a szovjet-baráti társaság szövetsége észt tagozata elnökének vezetésével. /mti/

--

bb 15. 9 000 új tag a békés megyei termelőszövetkezetekben

a vid-kz/ szb nk

1968. december 18.

szerdán békéscsabán megtartott ülésén többek között az új termelőszövetkezeti törvény végrehajtásának tapasztalatait vitatta meg a békés megyei tanács. az új törvény, mint rámutattak, kedvezően hatott. az elmúlt hónapokban 9 000 új, többségében fiatal, tagot vettek fel a megye közös gazdaságai. a jelentkezők száma ennél lényegesen - 2 300-zal nagyobb volt. a felvételeknél azonban minden esetben rendkívül nagy körültekintéssel járnak el. rendeződtek a háztáji földekkel kapcsolatos problémák is. az új alapszabályok összeállításánál történtek ugyan szabálysértések - helyenként azonos munkafeltételeket szabtak a nőknek és a férfiaknak, másutt az öregeknek csak 1 200 négyzetméteres háztájit akartak adni - az illetékes tanácsai szervek és a területi szövetségek azonban mindegyik esetben közbeléptek. javaslatukra megsemmisítették a törvényes előírásokat sértő, illetve azokkal ellentétes határozatokat. /mti/

--

bb 16. eredményes évet zárnak a zala olajkutatók

vid kz szb nk

1968. december 18.

ötvenkét új kut munkálatait fejezték be december közepéig a déldunántúli kőolajfurási üzem brigádjai. közülük 31-ben találtak ipari lag kitermelhető szénhidrogént: 21 új kut olajat, 10 pedig földgázt szolgáltat. /folyt.iköv./

-9-

12.20/ju

*12.20/ju*

bb 16. /eredményes évet... 1. folyt./-szb

további hat kutnál befejezték a rétegvizsgálásokat. az eddigi adatok szerint ezek is olajat tartalmaznak. a kitűnő eredményekhez nagyban hozzájárult a gyorsított furási technológia bevezetése. ezzel egy-egy átlagos mélységű kutat 14-18 nap alatt mélyítették. olyan görgővel működő furófejeket alkalmaztak amelyek mechanikai sebessége csaknem kétszer akkora, mint a korábban használtaké. /mti/

bb 17. színes csillagszóróval kísérleteznek

a vid kz szb hk

1968. december 18.

16 millió csillagszórót szállított az idén a kereskedelemnek az ország egyetlen „csillagszórógyára”, a baranya megyei bolyból. nemcsak a megrendeléseknek tettek eleget, 2 milliót tartalékoztak is. a csillagszóró a szabadáras cikkek közé tartozik, ennek ellenére sem a gyár, sem a kereskedelem nem változtatta meg az árát. az idén még valamennyi a hagyományos módon készült. kísérletek kezdődtek azonban színes csillagszórók előállítására is. az üzem a jövő karácsonyra legalább 3 féléle színben játszó csillagszórókat akar forgalomba hozni. /mti/

bb 18. elkészült az egeri gyógyfürdő-kórház

a vid kz/hk

1968. december 18.

szerdán megkezdték a bővített, s így most már 50 ágyas egeri gyógyfürdő-kórház műszaki átadását. a korábbi 25 ágyas „reumaosztály”, kísérleti jelleggel működött, s hasznos tapasztalatokat szolgáltatott az új korszerű egészségügyi létesítmény megtervezéséhez, megépítéséhez. az egerben feltörő gyógyvíz a legkülönbözőbb betegségek, de különösképpen a fáradtság, az idegkimerültség, a reumatikus fájdalmak, továbbá a gyomor és a bélbetegségek gyógyítására bizonyult hatékonynak. hasznosságát már több mint félezer éve ismerik, közvetlenül gyógyászati célokra történő alkalmazására azonban csak most kerül sor. az új kórház a tervek szerint januárban fogadja az első betegeket. /mti/

-10-

12.25/szb

12<sup>30</sup>  
13<sup>00</sup> Duj

bb 19. husz új szövetkezeti szolgáltató egység komárom megyében

a vdi kz szb hk

1968. december 18.

eredményesebben gazdálkodtak, javították a lakosság ellátását a kistérségi szövetkezetek - állapították meg a komárom megyei kistérségi vezetőségének szerdán tatabányán megtartott tanácskozásán. az igények változásaihoz alkalmazkodva gyorsan átalakították termelési- és értékesítési strukturájukat. figyelemre méltó, hogy az idén termelt áru 97 százaléka folyamatosan vevőre talált, megszűnt a korábbi években még gyakori „raklárna”, termelés. a nyereségük 50 százalékkal haladja meg a múlt évi. a lakosság jobb ellátására 20 új szolgáltató egységet nyitottak a megyében. a többségük a falvakban működik, s ezzel ismét számottevően csökkent a falvak és a városok ellátottságának aránytalansága. az ülésen a termelékenység javítására, a lakásépítések még nagyobb mérvű segítésére hívták fel a szövetkezetek figyelmét. /mti/

bb 20. pályázati felhívás a derkovits gyula ösztöndíjra

rj szb hk

1968. december 18.

a művelődésügyi minisztérium és a magyar képzőművészek szövetsége pályázatot hirdet a derkovits gyula ösztöndíjra. pályázhat minden olyan, 35. életévét még be nem töltött képzőművész, aki a főiskola elvégzése után önálló művészeti tevékenységet tud felmutatni. kivételes esetben - ha művészi munkássága indokolja - olyan művész is részesülhet ösztöndíjban, akinek nincs főiskolai végzettsége. az ösztöndíj összege - három évi időtartamra - havi 3 000 forint. a pályázati kérelemhez mellékelni kell: a pályázó eddigi művészi munkájának részletes ismertetését, művészi munkájának, célkitűzéseinek tervét az ösztöndíj időtartamára; önéletrajzot, pontos lakáscímmel /1 példányban/, főiskola végzettség esetén a főiskolai oklevél hiteles másolatát, művészi munkásságát és célkitűzéseit bemutató műveit.

a pályázati kérelmeket a művelődésügyi minisztérium képzőművészeti osztályára: /v. ker. szalay u. 10/ iv. emelet 35./ 1969. március 18-án, 19-én és 20-án, a műveket a műcsarnokba /bp. xiv. ker. dózsa györgy ut 37./ 1969. március 26-án, 27-én és 28-án 10 órától 16 óráig lehet beküldeni. /mti/

-11-

12.30/ju

12<sup>40</sup>  
14<sup>00</sup> Duj

bb 21. kedvez a vetésnek a hótakaró

1 jf/se-ju ie hk

1968. december 18.

Jól jött a decemberi hótakaró a vetéseknek: az erős éjszakai fagyokat ugyanis előbb utóbb megsínylették volna a hótakaró nélkül telelő növények. A havazás megjavította a talaj nedvesség-elátását is, ami különösen azért jelentős, mert az idei aszályos nyár után fontos, hogy a vízellátás mindenhol elérje a normális szintet.

A havazás miatt végérvényesen befejeződtek a mezőgazdasági munkák. A nagy hideg miatt egyébként helyenként már egy héttel előbb „kifágytak”, az okék a talajból és ezért abba kellett hagyni a mélyszántást. Ezzel a munkával országosan 80 százalékra készültek el. az alföldi megyékben előbbre járnak, ezeken a részeken általában a tervezett mélyszántás 90 százalékát végezték el. ellenben nem sikerült behozni a korábbi lemaradást például Somogy, Tolna és Veszprém megyékben, ahol a kijelölt terület egyharmada vár még mélyszántásra. Ha az időjárás engedni és a havazás miatt nem kátyusodik el a talaj, még idén hozzáláthatnak a traktorosok az adósság törlesztéséhez.

Az alföldön ezekben a napokban megkezdődött a fejtrágyázás, ezt a munkát egyelőre csak a sík vidékeken végzik el, nehogy később az olvadó hó a domboldalról lemossa az értékes vegyianyagot.

A gyümölcsösök is felkészítve várják a további havazást. A szokásos téli védekezésért a fiatal fák törzsét óvó kötéssel látták el. /mti/

..

bb 22. a budapesti közlekedési vállalat

-ju hk

1968. december 18.

Közli, hogy december 19-én 22 órától 20-án üzemkezdésig a baross téri építkezés miatt a 19-es jelzésű villamosjárat kelenföldi pályaudvar és moszkva tér, a 44-es részben rákos park és keleti pályaudvar, részben baross tér-rákóczi ut torkolat és moszkva tér, a 60-as csörsz utca és baross tér-rákóczi ut torkolat, a 67-es részben pestújhely-keleti pályaudvar, részben baross tér-rákóczi ut torkolat és szarvas tér, a 68-as részen kerpesi ut és keleti pályaudvar, részben mórlicz zsigmond körtér-baross tér-rákóczi ut torkolat, a 44-es éjszakai villamosjárat részben bosnyák tér és keleti pályaudvar, részben baross tér-rákóczi ut torkolat - moszkva tér között közlekedik. /mti/

..

13.05/1u

-12-

bb 23. befejeződött a kgst gépipari bizottsága autópipari szekciójának 24. ülése

a vid kz szb hk

1968. december 18.

Szerdán befejeződött a kgst gépipari állandó bizottsága 7. sz. autópipari szekciójának december 11-18 között győrtt megtartott 24. ülése. az ülésen résztvett a bolgár népköztársaság, a csehszlovák szocialista köztársaság, a lengyel népköztársaság, a magyar népköztársaság, a német demokratikus köztársaság, a román szocialista köztársaság és a szovjetunió küldöttsége, valamint a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság képviselői.

az ülésen felülvizsgálták a tagországokban 1966-1968-ban végrehajtott azokat a műszaki és tudományos kutatásokat, amelyek többek között a gépjárműközlekedés biztonságának növelésére, a zaj- és kipufogógáz-ártalom csökkentésére, továbbá a gépjárművek élettartamának növelésére irányultak.

az autóvillemossági szereplvények műszaki követelményeivel és vizsgálati módszereivel kapcsolatban a szekció ajánlás-tervezetet fogadott el. ezek nagy mértékben megkönnyítik a tagországok közötti szállításokat, valamint a tervezett gyártás-szakosítást és kooperációt.

kidolgozta a szekció az 1969-1970. évre szóló műszaki és tudományos kutatási tervet. a kgst gépipari állandó bizottsága 1969. évi munkatervének végrehajtására intézkedési tervet fogadott el. mind a kutatási, mind pedig az intézkedési terv továbbra is a minőség javítását, a közlekedés biztonságát, az élet- és egészségvédelem kiterjesztését hivatott elősegíteni. a tagországok anyagi lehetőségeiknek megfelelően vállalnak részt a kutatásokban.

az ülés alkalmából a delegációk vezetői eszmecserét folytattak a tehergépkocsik és autóbuszok, illetve azok főegységeinek és tartozékainak gyártás-szakosításával kapcsolatban 1969-ben kidolgozásra kerülő ajánlás-tervezet egyes kérdéseiről. meglátogatták a magyar vagon és gépgyárat. az ülés a barátság és a kölcsönös megértés jegyében zajlott le. /mti/

..

-13-

13.34/ju

13.05/1u  
H. S. Duj



bb 21. kedvez a vetésnek a hótakaró

1 jf/se-ju ie nk

1968. december 18.

Jót jött a decemberi hótakaró a vetéseknek: az erős éjszakai fagyokat ugyanis előbb utóbb megsínylették volna a hótakaró nélkül telelő növények. A havazás megjavította a talaj nedvesség-állását is, ami különösen azért jelentős, mert az ideoi aszályos nyár után fontos, hogy a vizezellátás mindenhol elérje a normális szintet.

A havazás miatt végérvényesen befejeződtek a mezőgazdasági munkák. A nagy hideg miatt egyébként helyenként már egy hótakaró előbb „kifagytak”, az ekék a talajból és ezért abba kellett hagyni a mélyszántást. Ezzel a munkával országosan 80 százaléka készült el. az alföldi megyékben előbbre járnak, ezeken a részeken általában a tervezett mélyszántás 90 százalékát végezték el. ellenben nem sikerült behozni a korábbi lemaradást például somogy, tolna és veszprém megyékben, ahol a kijelölt terület egyharmada vár még mélyszántásra. ha az időjárás engedi és a havazás miatt nem kátyusodik el a talaj, még idén hozzáláthatnak a traktorosok az adósság törlesztéséhez.

az alföldön ezekben a napokban megkezdődött a fejtrágyázás, ezt a munkát egyelőre csak a sík vidékeken végzik el, nehogy később az olvadó hó a domboldalról lemossa az értékes vegyi anyagot.

a gyümölcsösök is felkészítve várják a további havazást. a szokásos téli védekezésként a fiatal fák törzsét óvó kötéssel látták el. /mti/

..

bb 22. a budapesti közlekedési vállalat

-ju nk

1968. december 18.

közzli, hogy december 19-én 22 órától 20-án üzemkezdésig a baross téri építkezés miatt a 19-es jelzésű villamosjárat kelenföldi pályaudvar és moszkva tér, a 44-es részben rákos patak és keleti pályaudvar, részben baross tér-rákóczi ut torkolat és moszkva tér, a 60-as csörsz utca és baross tér-rákóczi ut torkolat, a 67-es részben pestujhely-keleti pályaudvar, részben baross tér-rákóczi ut torkolat és szarvas tér, a 68-as részen kerepesi ut és keleti pályaudvar, részben mórnicz zsigmond körtér-baross tér-rákóczi ut torkolat, a 44-es éjszakai villamosjárat részben bosnyák tér és keleti pályaudvar, részben baross tér-rákóczi ut torkolat - moszkva tér között közlekedik. /mti/

..

13.05/ju

-12-

13.05/ju  
H. D. D. D.

bb 23. befejeződött a kgst gépipari bizottsága autóipari szekciójának 24. ülése

a vid kz szb hk

1968. december 18.

Szerdán befejeződött a kgst gépipari állandó bizottsága 7. sz. autóipari szekciójának december 11-18 között győrii megtartott 24. ülése. az ülésen résztvett a bolgár népköztársaság, a csehszlovák szocialista köztársaság, a lengyel népköztársaság, a magyar népköztársaság, a német demokratikus köztársaság, a román szocialista köztársaság és a szovjetunió küldöttsége, valamint a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság képviselői.

az ülésen felülvizsgálták a tagországokban 1966-1968-ban végrehajtott azokat a műszaki és tudományos kutatásokat, amelyek többek között a gépjárműközlekedés biztonságának növelésére, a zaj- és kipufogógáz-ártalom csökkentésére, továbbá a gépjárművek élettartamának növelésére irányultak.

az autóvilamosági szereplvények műszaki követelményeivel és vizsgálati módszereivel kapcsolatban a szekció ajánlás-tervezetet fogadott el. ezek nagy mértékben megkönnyítik a tagországok közötti szállításokat, valamint a tervezett gyártás-szakosítást és kooperációt.

kidolgozta a szekció az 1969-1970. évre szóló műszaki és tudományos kutatási tervet. a kgst gépipari állandó bizottsága 1969. évi munkatervének végrehajtására intézkedési tervet fogadott el. mind a kutatási, mind pedig az intézkedési terv továbbra is a minőség javítását, a közlekedés biztonságát, az élet- és egészségvédelem kiterjesztését hivatott elősegíteni. a tagországok anyagi lehetőségeiknek megfelelően vállaltak részt a kutatásokban.

az ülés alkalmából a delegációk vezetői eszmecserét folytattak a tehergépkocsik és autóbusszok, illetve azok főegységeinek és tartozékainak gyártás-szakosításával kapcsolatban 1969-ben kidolgozásra kerülő ajánlás-tervezet egyes kérdéseiről. meglátogatták a magyar vagon és gépjárat. az ülés a barátság és a kölcsönös megértés jegyében zajlott le. /mti/

..

-13-

13.34/ju

13.05/ju  
H. D. D. D.

bb 24. időjárásjelentés

fné szb hk

1968. december 18.

a meteorológiai intézet jelenti december 18-án szerdán  
13 órakor:

enyhe idő

nyugat-európa felett érvénylő nagykiterjedésű ciklonrendszer déli részén folyamatosan enyhe, nedves levegőáramok kelet-európa felé. hatására a földközi tenger vidékén, a balkán-félszigeten, valamint a kárpát-medencében jelentős esőzés következett be, sok helyről havazást, ónosesőt, esőt jelentettek. a szovjetunió európai területein általában az évszaknak megfelelő az időjárás.

hazánkban kedden erősen felhős volt az ég. először az ország déli, később az északi felében is elkezdődött a csapadék-hullás. havazást főként a dunántúlról, a keleti megyékből pedig már ónosesőt, esőt is jelentettek. a lehullott csapadék mennyisége elsősorban az északnyugati és északkeleti megyékben ért el 10-15 millimétert, sőt rajkán 17, szombathelyen 18, Gygyaróvároton 19 millimétert mértek. a hőmérséklet csúcserőrtéke mínusz 1 - plusz 5 fok között alakult ki.

szerdán hajnalra a nyugati határszélen mínusz 3 - mínusz 8, máshol csak mínusz 2 - plusz 1 fokig hűlt le a levegő. déltől többfelé havaseső, eső esett. a hőmérséklet 11 órakor mínusz 1 - plusz 7 fok között váltakozott.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke plusz 0,5 fok volt, 0,4 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 2 fok volt. a tengerszintre átszámított légnyomás 748 milliméter, mérsékeltén süllyedő irányzatú.

várható időjárás csütörtök estig:

erősen felhős, párás, többfelé havasesővel, ónosesővel, esővel. a mérsékelt, időnkénti déli, délnyugati szél csütörtökön nyugatira fordul és némely helyen megerősödik. a hőmérséklet tovább emelkedik. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában mínusz 2 - plusz 3 fok között, északon helyenként mínusz 5 fok közepében. legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 3-8 fok között.

a duna vízállása budapestnél 120 centiméter. /mti/

13.40/szb

-14-

13.48  
13.49  
13.50  
13.51  
13.52  
13.53  
13.54  
13.55  
13.56  
13.57  
13.58  
13.59  
14.00

bb 25. lányok, asszonyok ankétja kisvárdán

vid/cs/kzs-ju hk

1968. december 18.

a várossá nyilvánításának 500. évfordulóját ünneplő kisvárdán - egyhetes ünnepi eseménysorozat keretében - szerdán a munkásparaszt, értelmiségi lányok és asszonyok ankétját rendezték meg. a tanácskozáson erdei lászlóné, a magyar nők országos tanácsának elnöke tartott vitaindító előadást a nők társadalmi szerepéről. az ankét után a pártbizottság épületében kézimunka kiállítás nyílt a járásban működő szakkörök legjobb termékeiből. ugyanitt megnyitották a járás és kisvárdai munkásmozgalmával kapcsolatos emlékkiállítást. /mti/

--

bb 26. megyei növényvédelmi vetélkedő döntője miskolcon

vid/cs/kzs-ju hk

1968. december 18.

miskolcon, a szakszervezetek borsod megyei székházában rendezték meg szerdán a növényvédelmi vetélkedő megyei döntőjét. a borsod megyei növényvédő állomás, a mezőgazdasággal kapcsolatos intézményekkel és vállalatokkal közösen rendezett járási versenyeken válogatta ki a növényvédelmi munkákban leginkább járatos gyakorlati szakembereket, s most ezek mérték össze tudásukat. a döntő 11 résztvevője csaknem 800 főyi hallgatóság előtt, vizsgázott, : mit tudnak a mezőgazdasági növényi és gomba-kártevőiről, továbbá, hogy milyen kártevők és kórokozók ellen milyen vegyszerekkel hogyan védekezhetnek a leghatékonyabban. a versenyzőknek ismerniük kellett a balesetelhárításra és a növényvédelemre érvényes jogszabályokat is. a döntő első három helyezettjét több, mint 10.000 forintos jutalomban részesítették. /mti/

--

13.45/ju

13.46  
13.47  
13.48  
13.49  
13.50  
13.51  
13.52  
13.53  
13.54  
13.55  
13.56  
13.57  
13.58  
13.59  
14.00

-15-



bb 27. tavaszi - nyári divatelőzetes

t sz/se szb ie

1968. december 18.

alig köszöntött be a tél, s már a tavaszi-nyári divatot idézte szardán megtartott bemutatóján a fővárosi kézműipari vállalat. a városi gundel étteremben rendezett bemutatón 120 modellt szemléltek fel. voltak közöttük ugyanevű páros kreációk is: ugyanabból a francia anyagból az egyiket párizsban varrták, a másikat pedig a kézműipari vállalat műhelyében. a modelleket és anyagukat azoktól a párizsi cégektől hozták, amelyekkel bér munka-exportról is tárgyalnak. a vállalat egyébként 800 millió forint értékű termelésének egyharmad részét exportra szánja. /mti/

bb 28. a hazafias népfront komárom megyei bizottságának elnökségi ülése

vid/cs ksz szb hk

1968. december 18.

a hazafias népfront komárom megyei bizottságának elnöksége szardán tatabányán tartotta ülését, amelyen megvitatták a jövő évi munkatervet. a népfront kongresszus állásfoglalásának megfelelően, elsősorban a helyi kezdeményezéseket karolják fel, és kijelölték mindazokat a tennivalókat, amelyekkel a szocialista demokrácia továbbfejlesztését, a nemzeti egység erősítését kívánják szolgálni. 1969-ben tovább szorgalmazzák az országgyűlési képviselők jól bevált egésznapos látogatásait, körzetenként megbeszéléseket tartanak a választási szervek vezetőivel. a népfront bizottságok a gazdaságirányítási reform sikerét segítik, a jó példákat, sikeres kezdeményezéseket népszerűsítik. tovább fejlesztik a mezőgazdasági üzemi szakkörök és klubok tevékenységét, ismét megszervezik a falusi téli tanfolyamokat. /mti/

14.25/ju

1430  
1430 Duj

-16-

bb 29. a medicor művek hazai áruajánlata - ankét az orvosok számára

t sz/se szb ie

1968. december 18.

a hazafias népfront xiii. kerületi bizottsága, a xiii. kerületi tanács és a medicor művek ankétot rendezett szardán a népfront váci uti helyiségében. a medicor művek vezetői a kerületi egészségügyi intézményeinek orvosait tájékoztatták új gyártmányaikról. a helyszínen bemutattak négyféle altatókészüléket, különböző hűtőlámpákat, továbbá vérsejtszámláló készüléket és gázsterilizátort.

a medicor művek készítményeinek 88 százaléka exportálta és csak 12 százaléka jut el hazai kórházakba, rendelőintézetekbe. ez az arány a jövőben a számítások szerint még csökkenni is fog, ennek ellenére a medicor szükségesnek tartja, hogy vészszofigyaltat alakítson ki, tájékoztassa a hazai szakembereket áruajánlatáról. tervezi, hogy tanácsadó boltot nyit budapestben és az egyetemi városokban. információt akar nyújtani arról is, hogy vállalja kórházak felszerelését, berendezését, sőt rekonstrukcióját, természetesen az építés kivételével.

az ankéton bejelentették, hogy a szocialista országokkal kialakított szakosítás alapján gyártott műszereket, - így például a csehszlovák gyártmányú fogászati műszereket és az ndk-ban készülő elektroterápiás eszközöket - az intézmények közvetlenül a medicor műveknél rendelhetik meg és ezeket forintért ugyanúgy szerezhetik be, mint bármilyen hasonló hazai gyártmányt. /mti/

bb 30. európai szik-térkép készülő - befejeződött a nemzetközi szikjavítási tudományos tanácskozás.

t jf/jf szb ie

1968. december 18.

szardán a magyar tudományos akadémia talajtani és agrokémiai kutató intézetében befejeződött a nemzetközi talajtani társaság európai szikjavítási munkacsoportjának kétnapos ülése.

nyolc ország képviselőiben neves szakemberek egyeztették az európai tudományos szikkutatási programokat. megállapodásra jutottak a javasolt szikjavítási módszereket illetően is, bár a szakembereknek nem volt könnyű dolguk, hiszen a talajadottságok a kontinens területén rendkívül változóak. az európai szikjavítási munkacsoporthoz tartozó tagországok együttműködésével elkészítik majd a kontinens teljes szik-térképét, amelyen egybeként pontosan feltűntetik azt is, hogy hol van még javításra váró terület. a nagyszabású munkálatokhoz a fao is segítséget ad: közreadják a tudományos kutatásokkal foglalkozó összesített anyagot és biztosítják a megfelelő információcserét. /mti/

15.10/szb

-17-

1515  
1520

bb. 31. százéves az első magyar népoktatási törvény - emlékülés

t fe/kzs/gy/hk

1968. december 18.

Száz év telt el az első magyar népoktatási törvény kihirdetése óta. A centenáriumból a pedagógusok szakszervezete és a magyar pedagógiai társaság szerdán a pedagógusok szakszervezetének székházában rendezett ünnepségen emlékezett meg. Az elnökségben foglalt helyet dr. Kurucz Imre, az MSZMP KB osztályvezetőhelyettese, Péter Ernő, a pedagógusok szakszervezetének főtitkára.

Kovács Péternek, a pedagógusok szakszervezete alelnökének megnyitó szavai után dr. Voksán József titkár mondott emlékbeszédet. Ezután dr. Kőte Sándor, tanszékvezető főiskolai tanár, a neveléstudományok kandidátusa tartotta meg nagy érdeklődéssel kísért előadását „Ötvös József és az 1868-as népiskolai törvény”, címmel./mti/

..

bb. 32. uton a parlament karácsonyfája

a vid-kz/gy/hk

1968. december 18.

Az idén ismét a soproni tanulmányi erdőgazdaság területén választották ki a parlament karácsonyfáját. A 27 méter magas, körülbelül 90 éves lucfenyőt - a határőrség kisz szervezetének közreműködésével - az erdőgazdaság szocialista brigádja vágta ki. Tizenhét méteresre kurtítva szerdán indították utba a fővárosba a budapesti autóközlekedési vállalat különleges tehergépkocsiján. A speciális gépkocsinak, s különleges rakományának a közlekedésrendszert biztosító „zöld utat”, Sopronban készülnek az óriás karácsonyfa legszebb díszei is. A Győr-Sopron megyei vegyipari vállalat kisz fiataljai készítettek rá megfelelő méretű üveggömböket, gombákat, jégcsapokat, stb./mti/

..

15.30/gy

- 18 -

*ll*  
18.28

bb. 33. háromezer tonna rudacél szovjet exportra

b vid-kz/gy/hk

1968. december 18.

Két héttel a határidő előtt teljesítette 3 000 tonnára szóló szovjet rudacél megrendelését a salgótarjáni kohászati üzemek. Az alapanyagot a szovjet fél szállította. A megrendelő elégedett a minőséggel, s ezért 1969-re hasonló feltételek mellett, azonos tételeben készített ugyancsak saját alapanyagból salgótarjában rudacélt. Az így kialakult kooperációt salgótarjában több okból is rendkívül előnyösnek tartják: egyrésztől mentesülnek az alapanyagbeszerzési gondoktól, másrésztől a rudacélgyártás magas szintű technológiát igénylő, jól fizetett munka./mti/

..

bb. 34. nyolcvan lakásos épületet adtak át veszprémben

vid-kz/gy/hk

1968. december 18.

Szerdán átadták a kulcsokat veszprém új 80 lakásos épülete lakóinak. A város új negyedében, a Cserhát utcai teteppen tető alatt van már egy hasonló épület, s befejezéshez közeledik a 9 emeletes toronyház építése is./mti/

..

bb. 35. felavatták a pécsi kenderfonó új üzembrészét

a vid-kz/gy/hk

1968. december 18.

Befejeződött a kenderfonó és szövőipari vállalat pécsi gyárának 30 millió forintos költséggel végrehajtott rekonstrukciója. A 900 dolgozót foglalkoztató korszerűsített gyár új részlegeit Leher Ferenc könnyűipari miniszterhelyettes szerdán adta át rendeltetésének. A rekonstrukció három évig tartott.

/Folyt. köv./

15.35/gy

- 19 -

*ll* 18.28

bb. 35. / felavatták.... folyt./ gy

a termelés értéke már eközben 56 millió forinttal emelkedett, 1969-től pedig újabb évi 30-30 millió forinttal haladja meg még az idei szintet is. javultak a dolgozók munkakörülményei: új fürdő, öltöző, orvosi rendelő épült. jövőre 600 személyes üzemi konyhát és éttermet rendeznek be, porelszívót, javítóműhelyt és kazánházat építenek, illetve szerelnek fel./mtl/

..

bb. 36. megszűnik a vállalati bérszínvonal növelésének felső határa - előadás az újságíró akadémián

t sb/fné/1e/gy/hk

1968. december 18.

a magyar újságírók országos szövetségének újságíró akadémiáján szerdán előadást tartott buda istván munkaügyi miniszterhelyettes a bérgazdálkodás és az anyagi ösztönzés kérdéseiről, ennek az új gazdaságirányítás első évében szerzett kedvező tapasztalatairól és gondjairól. az előadás után válaszolt az újságírók kérdéseire. elmondta, hogy a jövő évben már nem érvényes az az intézkedés, amely a bérszínvonal évi fejlesztésében az idén 4 százalékos felső határt szabott meg. a vállalat tehát maga mérleghelheti, meddig terjedjen a bérszínvonal fejlesztés, hogy az egyéb közgazdasági szabályzók figyelembevételével gondoskodni tudjon a megfelelő nyereségnöveledésről is./mtl/

..

bb. 37. a huszonötmilliomodik elemzés

a vid-kz/gy/hk

1968. december 18.

szerdán bejegyezték a huszonötmilliomodik acélelemzés eredményét a diósgyőri lenin kőhasznati művek vizsgálati nyilvántartási naplójába. az üzemben 54 éve - 1914-ben - kezdték meg az acélok minőségének rendszeres elemzését, hogy a gyártmányok minőségéről megbízható képet kapjanak, illetve növeljék azok versenyképességét.

/folyt. köv./

- 20 -

le 16.12

bb. 37. / a huszonötmilliomodik.... folyt./ gy

az elemzések száma a kezdeti évekhez viszonyítva százharmincszorosára emelkedett. jellemző, hogy az év eddigi részében már kéreken 2 millió alkalommal „vállalták” meg a laboratóriumokban a diósgyőri acélt./mtl/

..

bb. 38. megalakult a siófoki városi tanács

a vid-kz/gy/hk

1968. december 18.

az elnöki tanács 20/1968. sz. határozata értelmében december 31-én városi rangra emelkedik egyik legnagyobbfoglalmu balatoni fürdőhelyünk, siófok. az elnöki tanács határozata a szomszédos balatonkiliti községet is az új városhoz csatolta. a várossányi lvanítás ünnepélyes aktusára december 29-én kerül sor. az előkészületek egy fontos mozzanataként szerdán együttes ülést tartott a siófoki és a balatonkiliti községi tanács. az ülésen megalakították a városi tanácsot, megválasztották annak 11 tagu végrehajtó bizottságát. a végrehajtó bizottság megtartotta első ülését, s megválasztotta a végrehajtó bizottság elnökét, elnökhelyettesét, titkárát. a somogy megyei tanács nevében dr. kassai jános vb titkár üdvözölte az új városi tanácsot és végrehajtó bizottságát./mtl/

..

bb. 39. jubileumi ifjusági ünnepség nyiregyházán

vid-kz/gy/hk

1968. december 18.

kibővitett, együttes ülést tartott szerdán nyiregyházán a kisz szabócs-szatmár megyei és nyiregyházi városi bizottsága a kimsz megalakulásának 50. évfordulója tiszteletére.

/folyt. köv./

- 21 -

16.30/gy

le 16.12

bb. 39. / jubileumi.... folyt./ gy

az ülésen bánóczi gyula, a kish megyei bizottságának első titkára méltatta a jubileum jelentőségét. felszólalt gombás sándor az mszmp megyei bizottságának titkára, kovacsics gyula, a munkásmozgalom veteránja és fehér mária ifj. munkásnő. ugyan ezen a napon a megyei tanács székházában az ifjúsági mozgalom fejlődését dokumentáló kiállítás is nyílt. /mti/

..

bb. 40. 1969 első rádió-ujdonsága - a teenager

a vid-kz/gy/hk

1968. december 18.

szerdán megkezdtek 1969 első rádió-ujdonsága - a teenager - mintasorozatának gyártását a székesfehérvári videoton rádió és televízió gyárban. rövid- és középhullámon működik. súlya 70 deka. hosszukás, könyv alakú szines műanyag dobozban kerül forgalomba. a sorozatgyártását januárban kezdik meg, s mindjárt az év első negyedében 8 000-et szállítanak belőle a kereskedőknél. /mti/

..

bb. 41. értékelték az építészeti fényképpályázatot

k sb/fné/le/gy/hk

1968. december 18.

a magyar építőművészek szövetségének és a magyar fotóművészek szövetségének az idén kiírt építészeti fényképpályázatára csaknem 1 500 fénykép érkezett be. a bíráló bizottság szerdán értékelték a pályázatot, s több mint harmincezer forintot osztott szét a nyertesek között. a 2 500 forintos díjat nyert hanule endre, lantos miklós, dr. szász jános és vidovics istván. 1 500 forintos díjat kapott faragó györgy, siklós péter, és tahin gyula. a bíráló bizottság nyolc pályázót díjazott 1 000 forinttal, tizenegy szerző képét pedig megvásárolta a magyar építőművészek szövetsége részére. /mti/

..

16.40/gy

- 22 -

de 16.40

bb. 42. tsz szocialista brigádvezetők tanácskozása sárvárott

a vid-cs/kzs/gy/hk

1968. december 18.

a sárvári városi tanács nagytermében szerdán tanácskozást rendeztek a helyi tsz területi szövetséghez tartozó közös gazdaságok szocialista brigádvezetői és a tsz-ekkel üzleti kapcsolatban álló vállalatok irányítói. dénes lajos, a szövetség titkárhelyettese tájékoztatást adott a tagszövetkezetek idei gazdálkodásáról. megállapította, hogy a sok kis tsz-ből szervezett 28 nagyüzemi gazdaság terméseredményei számottevően felülmúlják a tavalyit: a tervezettnél 10-12%, a múlt événél pedig 30 százalékkal több árut adtak át a kereskedőknél. a halmozott termelési érték 20 százalékkal haladja túl az 1967. évi. a tanácskozáson határozatot hoztak, hogy a tsz-ekben további brigádokat szerveznek a legkiválóbb tagokból. az agroker vállalat és a tanakajdi növényvédő állomás képviselői bejelentették: a jövő évben rendszeresen támogatják a tsz-ek szocialista brigádjait, s hogy az év végén a legjobb brigádokat megjutalmazzák. /mti/

..

bb. 49. a dunai vasmű szocialista brigádvezetőinek tanácskozása

vid-kz/gy/ká

1968. december 18.

szerdán a gyár művelődési házában tanácskozásra gyűltek össze a dunai vasmű szocialista brigádjainak vezetői. megemlékeztek arról, hogy éppen 10 éve - 1958 decemberében - tűzte célul az első kollektiva a szocialista cím elnyerését. ebből az alkalmából a mozgalom fejlődését, eredményeit dokumentáló kiállítás is nyílt a művelődési házában. a tanácskozáson hangsúlyozták: a mozgalom erőteljesen és egészségesen fejlődik. jelenleg 668 kollektiva akarja elérni a megtisztelő cím elnyerésének feltételeit. versenyüknek nagy része van abban, hogy a vasmű az idén a tervezettnél is több, csaknem 1 milliárd forintos nyereséggel zárja az évet. a tanácskozás végén 17 szocialista brigádvezető kitüntetést és jutalmat kapott. /mti/

de

18.4

- 23 -

bb. 43. ülést tartott az mszbt budapesti elnöksége

t ms/gk/gy/hk

1968. december 8 18.

az mszbt budapesti elnöksége szerdán dr. gyalmos jános elnöklésével ülést tartott, amelyen részt vett dr. traumann rezső nyugalmazott miniszter, a budapesti népfrentbizottság alelnöke és i.i. bagyul, a szovjet-magyar baráti társaság magyarországi képviselője is.

az elnökség a jövő évi munkaprogram irányelveit vitatta meg, amelyeket erdei zoltán titkár terjesztett elő. az elfogadott irányelvek több vonatkozásban kiterjesztik, színesítik az mszbt budapesti tevékenységét. többek között január 20-án megemlékeznek a kgst 20. évfordulójáról. a tanácsköztársaság 50. évfordulója alkalmából előadásokat, szovjet-magyar veterán találkozókat rendeznek. a szabó ervin könyvtárral együttműködve továbbfejlesztik a szovjet és orosz irodalom további népszerűsítését szolgáló olvasómozgalmat. élénk tevékenységet fejtenek ki a hazánkban megrendezendő kazah kulturális napokon. augusztus 15 és november 30 között ezuttal első ízben kerül sor a milliós szovjet városok hetére. a szovjetunióknak ugyanis tíz milliós városa van, amelyek életének, közgazdasági és kulturális jelentőségének, magyarországi kapcsolataiknak ismertetése jelentékenyen hozzájárul a szovjetunióról szerzett ismeretek további bővítéséhez. ezeket a heteket mindig azokban a kerületekben rendezik, amelyek kulturális, társadalmi, gazdasági szerkezete hasonló az illető szovjet nagyvároséval, például a harkovi hetet a 19. kerületben /traktorgyártás/. további újdonság, hogy a budapestre látogató turistacsoportokat a lakóterületre is kiviszik és a lakosságot közvetlenül érintő problémákban - tanácsstagok tevékenysége, szolgáltatások, családjogi kérdések, stb. - folytatnak velük eszmecserét.-mti/

..

17.05/gy 17<sup>51</sup>

- 24 -

173D

bb. 45. szombaton nyílik a fiatal képzőművészek stúdiójának jubileumi kiállítása

10 l/hav/gy/hk

1968. december 18.

tizéves a fiatal képzőművészek stúdiója, amely a kmp és a kimsz megalakulásának 50. évfordulója alkalmából szombaton délelben a műcsarnokban nyitja meg jubileumi kiállítását.

tíz termet töltöttek meg a mai magyar képzőművészetben ható, szinte valamennyi irányzatot és iskolát képviselő alkotásokkal. a tárlaton 10 év válogatott termése, 317 festmény, 194 grafika, 159 szobor és 101 érem várja az érdeklődőket.

a stúdióknak jelenleg 300 tagja van. a kiállításon azonban nemcsak az „aktív”, tagok képviseltetik magukat, hanem ott vannak a tagsági korhatárt, 35. évüket betöltött alapítók munkái is, hiszen ezek is hozzátartoznak a klub „történelméhez”. a főiskolát végzett művészek alkotásai mellett fellelhetők autodidakták művei is. a két művésznemzedéket képviselő tárlat főrendezője: makrisz agamemnon./mti/

..

bb. 46. csehszlovák könyv- és hanglemez kiállítás békéscsabán

vid-kz/gy/hk

1968. december 18.

csehszlovák könyv- és hanglemez kiállítás, illetve karácsonyi vásár nyílt szerdán békéscsabán a budapesti csehszlovák kultúra és a békés megyei művelődési ház rendezésében. a több nemzetiség-lakta megyében különös érdeklődéssel fogadták a csehszlovák könyvkiadás legújabb magyar, német és szlovák nyelvű köteteit, s az egyébként is keresett csehszlovák hanglemezeket./mti/

..

17.10/gy 17<sup>30</sup>

- 25 -

173D

bb. 47. a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának ülése: 1970 végére elkészül a várnegyed teljes rekonstrukciója - távlati terv kispest fejlesztéséről

t hbj/fné/ie/gy/ká

1968. december 18.

szerdai ülésén a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága megvitatta a várnegyed rekonstrukciójának helyzetét.

heincz Mihály, a fővárosi tanács városrendezési főosztályának vezetője elmondta: a várnegyed ujjaépítését a közvélemény nagy figyelemmel kíséri. a lakóházak helyreállítása - sokmillió forintos költséggel - gyakorlatilag befejeződött. az 50-es években rendbehozott házak kissé megkopott külső homlokzatát 1970 végéig átfestik. a műemlékek helyreállítása is jó ütemben halad. a szentháromság szobor oszloptörzsére az elpusztult, vagy a nagyon megrongálódott szobrok helyére új másolatok kerültek, végleges rendeltetést kapott a magdolna torony - a tít kezelésébe került -, ugyanúgy, mint a táncsics Mihály utca 26 szám alatt helyreállított középkori zsinagóga, ahol kiállítás nyílik. a foghíjtelkek beépítése folyamataiban van.

a fővárosi tanács városrendezési főosztálya tervpályázatot hirdetett a kapisztrán tér rendezésére és ezen belül a templomtorony melletti oldal lezárására. a tervpályázat alapján úgy döntöttek: az egykori templom helyén, legalábbis belátható időn belül, nem emelnek új épületet, hanem, miután ott középkori épületcsarnokokra bukkantak, romkertet alakítanak ki, s a tudományos akadémia épületkomplexumának két szárnyát egy ugynevezett épületfolyosóval zárják le. a következő években nagyarányú ut-, közmű- és mélyépítési munkákra kerül sor, a többi közt a régi világítótestekhez hasonló kandelláberrel oldják meg a közvilágítást. bár a várnegyedi lakóházak rendbehozatala megtörtént, tennivaló még mindig van bőségesen, a számítások szerint azonban - a Hess András téri szálloda felépítésének kivételével - 1970-re a várnegyed teljes rekonstrukciója befejeződik.

/folyt. köv./

17.15/gy

18.7

bb. 47. / a fővárosi tanács.... 1. folyt./ gy

tárgyalt a végrehajtó bizottság a tanácsi vállalatok dolgozóinak szociális, egészségügyi és munkásvédelmi helyzetéről is. a tanácsi vállalatoknál a foglalkoztatottak száma az 1960. évi 178 858-ról 184 696-ra nőtt. szegedi andor, a fővárosi tanács munkaügyi osztályának vezetője a végrehajtó bizottság által megtárgyalt előterjesztéssel kapcsolatban elmondta: a tanácsi vállalatoknál az eddiginél sokkal többet fordítanak a dolgozók szociális helyzetének javítására, egyebek között a munkaerő fluktuáció csökkentése érdekében is.

a végrehajtó bizottság jóváhagyta kispest távlati fejlesztési tervét. rögzítette, hogy kispest munkáskerület legegét fenn kell tartani. távlatban a kerület lakosságának a száma 90 000 - 100 000 körül lesz. az ady endre utat a kerület főutvonává fejlesztik, néhány közlekedési csomópontot alakítanak ki. a tömegközlekedési feladatok megoldását determinálja, hogy az észak-déli metro-vonal a kerület határáig húzódik majd. a nagyüzemek a jövőben is megmaradnak jelenlegi helyükön, gondolni lehet azonban arra, hogy a belső városnegyedekből egyes szolgáltató ipari telepeket is idehelyeznek. a vöröshadsereg utja - ady endre ut közötti területen magas házak sorát lehetne megépíteni. távlatban a kossuth-téren művelődési, a hunyadi utca vonalában, a vöröshadsereg utja és az ady endre ut között kereskedelmi, szolgáltató ipari centrumot lehet kialakítani, a bajcsy zsilinszky tér egészségügyi, a lenin tér igazgatási központ marad. nagyarányú gáz- és víz-hálózat fejlesztést kell előirányozni, általában a városiasodási folyamatra nagyobb gondot kell fordítani.

a végrehajtó bizottság ülése végül tudomásul vette, hogy a főváros lakossága augusztus 15- és október 31 között 14 133 lakóbizottságot választott meg./mti/

..

bb. 48. tájékoztató a december 24-i esti forgalomról

k hbj/fné/ie/gy/ká

1968. december 18.

a budapesti közlekedési vállalat közli, hogy december 24-én este az autóbuszok, trolibuszok, villamosok és bkv vonatok utolsó járatai - amelyek vonalaikon még végighaladnak - 19 órakor indulnak végállomásukról.

/folyt. köv./

17.20/gy ke ftf

- 27 -

18.7



bb. 48. / tájékoztató.... folyt./ gy

az ettől eltérő indulási időkről az egyes járatok végállomásain az indítók tájékoztatják az utazóközönséget. december 24-én 19 órától 25-én üzemkezdéig a szokásos éjszakai villamosjáratok közlekednek./mti/

..

bb. 44. pályázati eredményhirdetés és jubileumi kiállítás a fővárosi művelődési házban

a k o l/kzs/gy/ká

1968. december 18.

szerdán a fővárosi művelődési házban kihirdették a kmp és a kimsz megalakulása 50. évfordulójának tiszteletére rendezett pályázatok eredményét.

a fővárosi irodalmi színpadok és színjátszócsoporthoz pályázatán 23 együttes vett részt. a legjobb együttes produkció díját a belvárosi ifjusági színpad, a legjobb rendezés díját a 13. kerületi józsef attila művelődési központból verceg ilona, a legjobb szerkesztés díját az újpesti nova scena együttes tagjai, polinger jános és wéber péter, a legjobb egyéni teljesítmények díját közösen a kertészeti egyetem csoportjának tagjai nyerték. az alkalmoszerű kisműsorok közül legjobbnak a belvárosi irodalmi színpad produkciója, s ebben a kategóriában legsikeresebb rendezőnek soós imre és dévényi róbert bizonyult, míg az alkalmoszerűség legihvebben kifejező műsor díját a 13. kerületi józsef attila művelődési központ csoportja nyerte el.

rendkívül nagy érdeklődés mutatkozott a fotópályázat iránt: 494 pályamunka érkezett be. a legjobb emberábrázolásért, a legkifejezőbb munkaképpért, valamint megváltozott életünket, fejlődésünket legjobban tükröző felvételéért összesen 12 szerzőt díjaztak.

sikeres volt a képzőművész-körök pályázata is. tizennégy körből 126 alkotó összesen 258 festményt és grafikát, valamint 23 szobrot küldött be. a bíráló bizottság 6 festményt, 5 grafikát és 4 szobrot díjazott.

/folyt. köv./

17.50/gy

18<sup>40</sup>

- 28 -

bb. 44. / pályázati eredményhirdetés... folyt./ gy

a pályázatra érkezett válogatott munkákból kiállítást rendeztek, amelyet ugyancsak szerdán nyitottak meg. a tárlaton 80 fotót és a díjazottakon kívül - 42 képzőművészeti alkotást láthatnak az érdeklődők. a kiállítást december 28-ig tartják nyitva./mti/

..

bb. 50. 35 kiváló ifju mérnök és technikus a dunai vasműben

vid-kz/gy/ká

1968. december 18.

szerdán osztották ki a dunai vasműben a kiváló ifju mérnök és technikus mozgalom legjobb résztvevőinek a szot és a kisz központi bizottsága kitüntető plakettjeit. gyulai györgy a vasmű kokszevegészeti gyáranak vegyipari gépészmérnöke a „kiváló ifju mérnök”, aranyplakettjét kapta, 15-en ezüst, 19-en pedig bronz plakettet vettek át./mti/

..

bb. 51. dr. ustor endre nagykövet

k gy/ká

1968. december 18.

a külügyminisztérium fősztályvezetője és geza tikvicki, a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság budapesti nagykövete december 18-án a külügyminisztériumban kicserélték a magyar népköztársaság és a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság között a kölcsönös jogsegélyről kötött, belgrádban 1968. március 7-én aláírt szerződés megerősítő okiratait./mti/

..

18.00/gy

18<sup>40</sup>

- 29 -

bb. 53. időjárásjelentés

hav/gy/ká

1968. december 18.

a meteorológiai intézet jelenti szerdán este:

enyhe idő

várható időjárás csütörtök estig: erősen felhős, enyhe idő, sokfelé esővel. időnként élénk, helyenként erős délnyugati-nyugati szél. a hőmérséklet tovább emelkedik. várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 5-10 fok között.  
/mti/

..

bb. 52. a szocialista országok polgári légügyi képviselőinek értekezlete

hav/le/gy/ká

1968. december 18.

december 10 és 16-a között budapesten tartották az egységes légi személyszállítási és áruszállítási díjszabásról szóló egyezményekben részt vevő szocialista országok polgári légügyi szervei képviselőinek hatodik értekezletét. az értekezleten részt vettek bulgária, csehszlovákia, a koreai népi demokratikus köztársaság, lengyelország, magyarország, mongólia, a német demokratikus köztársaság, románia és a szovjetunió küldöttségei. megfigyelőként jelen volt a kósztitkárság közlekedési osztályának képviselője. a baráti és kölcsönös megértés szellemében megtartott értekezleten az egyezmények időszerű kérdéseiről és további tökéletesítéséről tárgyaltak.  
/mti/

..

19.55/gy

- 30 -

le

bb. 54. választáviratok párizsból, a dnff küldöttségétől

i di/tm/gy/ká

1968. december 18.

a délvietnami nemzeti felszabadítási front párizsban tartózkodó küldöttségének nevében nguyen thi binh asszony táviratban válaszolt a hazafias népfront országos tanácsának és dr. sik endrének, az országos béketanács nemzetközi lenin békedíjas elnököknek.

- megkaptam forró hangú üdvözlőket - írta a hazafias népfront országos tanácsának. - a magyar nép aktív támogatása mindig nagy bátorítást jelentett népünknek az amerikai agresszió ellen, a nemzet üdvéért folytatott harcban. hálásak vagyunk a baráti érzelmekért, a támogatásért és kívánjuk, hogy tovább erősödjék a népeink közötti barátság és mély szolidaritás.

a dr. sik endréhez intézett üzenet egyebek között hangsúlyozta:

meghatott forró hangú testvéri üdvözlője, amelyben a magyar békemozgalom nevében kifejezi csodálatát a délvietnami nemzeti felszabadítási front és a délvietnami nép iránt. hálásak vagyunk az elhatározásért, hogy a végső győzelemig szilárdan támogatják népünk harcát. erősödjék és fejlődjék népeink barátsága.  
/mti/

..

bb. 55. tízéves az akadémia mikrobiológiai kutatócsoportja

t ms/gk/gy/ká

1968. december 18.

a magyar tudományos akadémia mikrobiológiai kutatócsoportja szerdán ünnepelte fennállásának 10. évfordulóját. az ünnepi ülést gömöri pál akadémikus nyitotta meg, majd dr. weiszfeiler gyula levelező tag, a kutatócsoport igazgatója előadásában áttekintést adott a tíz év munkájáról. az akadémia kutatói a tuberkulózis baktérium változékonyságának, a tuberkulózis elleni immunitásnak és védőoltásnak tanulmányozásában értek el jelentős eredményeket. hasonlóképpen értékes munkásságot fejlettek ki a víruskutatásban, az immunológia elméleti problémáinak vizsgálatában és az ipari mikrobiológiában.

/folyt. köv./

- 31 -

le

bb. 55. / tízéves.... folyt./ gy

ezután az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezete nevében dr. Darabos Pál főtitkár köszöntötte a kutatócsoportot, majd több hozzászólás hangzott el./mti/

..

bb. 56. Gál Lászlónak, a szót titkárának

hav/gy/ká

1968. december 18.

vezetésével hazaérkezett a chilei dolgozók egységes központjának kongresszusán és az ecuadori dolgozók szövetsége kongresszusán részt vett magyar delegáció./mti/

..

- v é g e -

- 32 -

le

**M.T.I.**

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

parlament

bkk 1. a szerkesztőségek figyelmébe!

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk vályi péter pénzügyminiszter beszédét. a beszéd embargós, csak jelzésre használható fel!

x x x

tisztelet országgyűlés!

az 1968. évi gazdálkodás tapasztalatai azt bizonyították, hogy az új gazdaságirányítási rendszer alkalmas eszköz gazdaságpolitikánk megvalósítására és a tervgazdálkodás továbbfejlesztésére. a népgazdaság fejlődése ebben az évben is töretlen volt. a nemzeti jövedelem növekedése hasonló, mint az elmúlt évek átlaga. az ipari termelés 6 százalékkal emelkedett. a mezőgazdaság bruttó termelése elsősorban az állattenyésztés növekedése miatt némileg meghaladja a tavalyit. a lakosság fogyasztásának bővülése megegyezik a nemzeti jövedelem növekedésével. az export emelkedése meghaladja a termelés növekedését. a beruházások volumene is nőtt, de lassabban, mint a kiemelkedő 1967-es évben.

a gazdasági egyensúlyra való törekvésben különösen a fogyasztói piacon értünk el eredményeket. a felhalmozásnál az új közigazdasági szabályozók hatása - a dolog természeténél fogva - csak fokozatosan bontakozik ki. nemzetközi fizetési mérlegünkben zonyos javulást mutat, de még további céltudatos munkára van szükség e téren is.

az ez évi fejlődésben szerephez jutottak az átmeneti időszak jelesei és nem kis mértékben a múlt évek gazdasági döntéseihez kapcsolódó tartós irányzatok, de emellett már kialakulóban vannak és erősödnek az új, pozitív irányú változások. e sokirányú hatás tükröződik az állami költségvetés 1968. évi gazdálkodásában is.

az elmúlt évekhez képest a társadalmi tiszta jövedelemből a vállalatok ma többet, az állami költségvetés kevesebbet kap. ez lehetővé teszi, hogy a vállalatok önállóbb és felelősebb gazdálkodást folytathassanak.  
/folyt.köv./

8.55/ju

-1-

Pop

parlament

1. /vályi péter... 1. folyt./-lm

az állami költségvetésnek a társadalmi tiszta jövedelem - nyereségen kívüli - tényezőiből származó bevételei összességükben a tervezett szinten alakulnak, magasabb viszont a számítottnál a vállalati nyereség nagy részben azért, mert az indult árak a feltételezettnél nagyobb nyereséget tartalmaznak, ez természetesen növelte a nyereségből származó bevételeket is. összességükben a vállalati gazdálkodásból származó jövedelmek mintegy 4-5 milliárd forint többletbevételt eredményeznek 1968-ban az állami költségvetésben.

megnövekedtek ugyanakkor a költségvetés kiadásai is; elsősorban a felhalmozási terhek, emelte a kiadásokat az útfenntartás és korszerűsítés, egyes dotációk, árkiegészítések többlete és a társadalombiztosítási kiadások növekedése is.

mindez együttesen az előirányzatnak megfelelő hiánnyal záró költségvetést eredményez. a most záruló költségvetési év kezdetén igen sok kérdőjel állott előttünk, mivel nem lehetett pontosan meghatározni a gazdasági szabályozók hatását és a vállalatok reakcióját az új körülményekre. ma már világosabban látunk és nagyobb biztonsággal beszélhetünk a jövő év gazdálkodásáról.

a népgazdaság 1969. évi terve a jövő évi fejlődés megvalósításában megalapozott és mértéktartó. két legfontosabb célunk jövőre is: a népgazdaság kiegyensúlyozott továbbfejlesztése és a gazdasági hatékonyság növelése. változatlanul nagy gondot fordítunk a fogyasztói piac stabilizására; tervezzük a beruházási tevékenység hatásfokának javítását, segíteni kívánjuk a beruházási javak iránti kereslet és kínálat összhangjának megteremtését. fokozni kell áruink és szolgáltatásaink külföldi versenyképességét, az export gazdaságosságát. a követelményeknek megfelelő társadalmi termék és a nemzeti jövedelem 5-6 százalékos növekedése.

a népgazdasági terv és a vállalati szándékok - ahogyan arról gazdasági felmérések tanuskodnak - általában egyirányú törekvéseket mutatnak.

az 1969. évi állami költségvetés előkészítése mindezek alapján történt.

/folyt. köv./

3.00/10

90%  
h

-2-

parlament

bkk. 1. /vályi péter... 2. folyt./e

az állami költségvetés jövő évi bevételei meghaladják a 154 milliárd forintot. ez csaknem 10 százalékkal magasabb az az évinél. a leggyorsabban a vállalatok és szervezetek befizetései nőnek. a nyereség várható erőteljes növekedése miatt a tiszta jövedelemből a vállalatoknál maradó hányad tovább nő. a jövő évi nyereségből az államot mintegy 43 milliárd forint nyereségadó illeti meg, 3 milliárd forinttal több, mint ez évben, részben a gazdálkodás javulása, részben a termelés és a forgalom növekedése következtében.

a vállalatok és szervezetek 1969-ben eszközlekötési járulékcímén kerekén 25 milliárd forintot fizetnek be. a járulékbevételek növekedésének okai között szerepel a készlet- és átlószerkezet emelkedése és az az intézkedés, hogy több területen megszüntetjük az eszközlekötési járulék fizetését a léti mentesség. január elsejétől kezdve a hitelből finanszírozott készletek és állószerkezetek után is fizetni kell eszközlekötési járulékot.

1969-ben a vállalatok és szervezetek forgalmi adó befizetései mintegy 20 milliárd forint bevételt jelentenek. ez 5 százalékkal nagyobb az az évinél. a növekedésben a kiskereskedelmi áruforgalom emelkedése jut kifejezésre.

az állami költségvetés kiadásai 1969-ben megközelítik a 156 milliárd forintot. a kiadásokon belül nagy súlya van még mindig a különböző támogatásoknak. ezek aránya az 1968. évihez képest bár - pénzügyi intézkedések hatására - javuló tendenciát mutat, azonban még mindig kedvezőtlen: az összes vállalati befizetéseknek csaknem egyharmadát alkotja. a támogatások egy része természetesen a jövőben is indokolt és távlati gazdaságpolitikai, árpolitikai és szociális célokat szolgál. a támogatások másik részét viszont átmenetinek kell tekinteni, mivel ezek a kevésbé jövedelmező tevékenységet folytató vállalatoknak kívának időleges segítséget nyújtani a szükséges átálláshoz.  
/folyt. köv./

9.10./ju

-3-

P/S  
Gábor



bkk. 1. /vályi péter...3.folyt./e

1969-ben ezért - ha kis mértékben is -, de fajlagosan csökkentjük az állami költségvetésből nyújtott támogatások, mentesítések és a külkereskedelmi állami visszatérítés mértékét. ezután is folyamatosan figyelemmel kísérjük, vizsgáljuk és elemizzük a támogatások alakulását, egyfelől a gazdálkodás hatékonysága, másfelől a költségvetés egyensúlya szempontjából. arra kell törekednünk, hogy a kevésbé jövedelmező tevékenység fokozatosan visszaszoruljon, s helyébe gazdaságosabb tevékenység kerüljön.

a költségvetés feladatainak másik nagy és a gazdasági növekedés szempontjából fontos része a felhalmozás finanszírozása. a költségvetés beruházásokra és ehhez kapcsolódó tartós forgóeszközleltetés növelésére együtt 30,4 milliárd forintot irányoz elő a termelészövetkezeti beruházás állami támogatása és az állami kölcsönből finanszírozott beruházások nélkül. ez 14 százalékkal több, mint az 1968. évi. ebből az állami és vállalati fejlesztések költségvetési hozzájárulása 21,3 milliárd forint, a tanácsai fejlesztési alap kiegészítéseként csaknem 7 milliárd forintot biztosítottunk és 2,2 milliárd forintot fordítottunk forgóalapnövelésre.

az állam a továbbiakban is tekintélyes összegekkel kíván résztvenni a mezőgazdasági termelés fellendítésében, a termelészövetkezetek pénzügyi helyzetének megszilárdításában. az 1969. évi állami költségvetés a mezőgazdasági termelészövetkezetek részére 5,2 milliárd forintos kiadást vett számításba, amelynek fele a beruházási támogatás, másik fele pedig főként a kedvezőtlen adottságú termelészövetkezetek külön állami támogatását és az állattenyésztés fejlesztését szolgálja. a szarvasmarhatermesztés ösztönzése a népgazdaság alapvető érdeke, ezért 1969-ben mintegy 300 millió forinttal emeljük a szarvasmarhatartás támogatását. ugyanakkor egyes olyan támogatási formákat - például a mezőgazdasági gépjávitásokra nyújtott díjkedvezményeket - amelyek az új ár- és jövedelmezőségi viszonyok ismeretében már nem indokoltak, megszüntetünk.

a társadalmi közös fogyasztás intézményeinek fenntartására és fejlesztésére a költségvetésben 52 milliárd forintot irányoztunk elő, ami az összes kiadás több mint egyharmadának felel meg. az elmúlt években hozott szociálpolitikai intézkedések eredményeként a társadalmi közös fogyasztásra fordított kiadások gyorsabban nőnek, mint a nemzeti jövedelem.

/folyt.köv./  
9.15/ju

9.15/ju  
GHO-Dme

bkk 1. /vályi péter...4. folyt./-lm

az 1969. évi állami költségvetés bevételeinek és kiadásainak egyenlege 1,6 milliárd forint hiányt mutat. a hiány tükrözi a gazdaságban meglévő feszültségeket, nagysága azonban nem számottevő. a hiány pénzügyi fedezete állami pénzkészletünkkel, illetve költségvetésen kívüli forrásokból biztosítható. nyilvánvaló azonban, hogy erre tartósan nem rendezkedhetünk be. előzetes számítások szerint a következő években a bevételek további növekedése és az állami terhek mérséklődése folytán az államháztartás helyzete tovább javul és a következő években tartós egyensúly alakulhat ki. a közgazdasági szabályozó eszközök tervbevevett következetesebbé tétele a költségvetési egyensúly kialakulását is elősegíti.

tisztelet országgyűlés!

ez évben mintegy 68-70 milliárd forintot költöttünk beruházásokra, 2-4 milliárd forinttal többet, mint a múlt évben. nagy a beruházási kedv a népgazdaság minden ágazatában és szektorában. a beruházási szándékok azonban nincsenek mindig összhangban a lehetőségekkel és a pénzügyi forrásokkal. a népgazdaság egészében a beruházási javak kereslete meghaladja a kínálatot.

a beruházási piac ellentmondásossága elsősorban az építőiparban jelentkezik, mert jóllehet az építőipar termelése gyorsan nő, mégis sok beruházó vár arra, hogy kivitelezőt kapjon. az építőipari vállalatok válogathatnak a megrendelésekben, mert az lényegesen több, mint amit el tudnak vállalni. ezért van itt érezhető áremelkedés és ezért tart sokáig egy-egy elkezdett építkezés. amíg az építési-szerelési munkák piacán nem jön létre elegendő kapacitás a szükségletek kielégítésére, addig az építési piacot közgazdasági-pénzügyi eszközökkel lehet csak az egyensúly irányába befolyásolni. ezért a kereslet-kínálat befolyásolására, a járadék jellegű jövedelmek egy részének elvonására 1969. évtől építési-szerelési adó kerül bevezetésre, melyet szabadáras munkáik után fizetnek az építési tevékenységet végző vállalatok. az adó bevezetését sokoldalú megfontolás előzte meg. nem vonatkozik az adó többek között az állami támogatással megvalósuló beruházásokra, valamint a lakásépítkezésekre.

/folyt.köv./

9.20/ju

9.15/ju  
GHO-Dme

bkk. 1. /vályi péter...5.folyt./e

a népgazdasági terv 1969-ben összesen mintegy 72-74 milliárd forint beruházással számolt. ezen belül az ipari beruházások 34 milliárd forintot tesznek ki.

a költségvetés beruházási kiadásai a jövő évben az ezévihez képest 14 százalékkal növekednek. egyes beruházási csoportok ugyanis - így a közlejt- és földgazdálkodások építése, a lakásépítés, valamint a közművelés állami kiadásai - nagyobbak az ezévinél. 1969-ben arra törekszünk, hogy a folyamatban lévő termelő célu nagyberuházások üzembehelyezését meggyorsítsuk. jelentős összegeket költünk olyan épülő ipari beruházások befejezésére, mint a százhalombattai nőerőmű, a kismotor- és gépgyár, a vásárosnaményi forgács-ládagyár. megfontolt válogatás után indítunk - az elmúlt évekénél lényegesen kevesebb - új beruházást. ilyen a győri pamutszövő- és műbörgyár fejlesztése, a borsodi sör- és malátagyár, a szegedi házépítő kombinát.

a mezőgazdaság beruházásai az összberuházásból mintegy 13,5 milliárd forintot tesznek ki, ami a beruházásoknak közel egyötöde. a mezőgazdasági beruházások növekvő részaránya összhangban van a kormány gazdaságpolitikai célkitűzéseivel. a mezőgazdaságra fordított beruházási eszközökből 100 szarvasmarha- és sertéstelep építését kezdik el, 28-30 000 szarvasmarha férőhely, illetőleg 70-80 000 sertésférőhely létesül. a fejlesztés keretében 1 500 vagon befogadóképességű gyümölcs- és tároló építését kezdik meg, és bővül az üzemek szőlőfeldolgozó kapacitása is.

a beruházások pénzügyi szabályozása terén fő céljaink: az állami költségvetés beruházási terheinek fokozatos mérséklése, a vállalati eszközök erőteljesebb részvétele a beruházások finanszírozásában. ennek érdekében egyes beruházásoknál 1969-től új finanszírozási forma kerül bevezetésre. ez azt jelenti, hogy egyes termelő nagyberuházásokat részben az állam által nyújtott fejlesztési kölcsönből és részben vállalati saját eszközökből finanszírozzunk. e beruházások eldöntésénél tiszteljük a vállalatok jogát, hogy maguk döntsenek, akarják-e a beruházást, vagy sem.

/folyt.köv./

9. 25/ju

1002 Dm  
1002 Dm

bkk. 1. /vályi péter... 6. folyt./-lm

az állam megjelöli a célokat, amire hajlandó fejlesztési kölcsönt adni és megjelöli a kölcsön maximális mértékét. a vállalat ajánlatot tesz, hogy mennyi saját erőt tud biztosítani a beruházáshoz, mennyi a befektetés megtérülési ideje, milyen a gazdaságossága a létesítménynek. ezek alapján bírálja el az állam, hogy melyik vállalatnak ad fejlesztési kölcsönt.

a vállalati beruházások arányáról és a jövő évi szándékokról felméréseket végeztünk. 1968-ban a vállalati beruházások részaránya majdnem eléri a 40 százalékot. a beruházások műszaki összetétele azonban e szférában sem változott; nem nőtt a gépi beruházások aránya, az építési hányad magas.

a kibocsátott beruházási hitelek közel kétharmada a már megkezdett beruházások finanszírozását szolgálja. a beruházási hitelek nagyobb részét a bank közlejtjáratu hiteleként folyósította. a verseny a hitelt kérők között lehetővé tette azt, hogy a rendelkezésre álló hitelek, a jobb feltételeket gyorsabb megtérülést, nagyobb gazdaságosságot ígérő kezdeményezések kapják. ezért a vállalati ajánlatok mind lejárati időben, mind jövedelmezőségben kedvezőbbek a vártnál.

valójában a vállalatok 1969-ben képeznek először előző évi nyereségükből az új rendszer szerint fejlesztési alapot, ezért a saját források jelentősebb növekedésével számolhatunk. a hitelkérelmek összege jelentősen meghaladja a lehetőségeket. a nagy kereslet miatt különösen vigyázni fogunk arra, hogy csak a gazdaságos, gyorsan megtérülő, a devizasempontokat kellően figyelembe vevő beruházásokra nyujtsunk hitelt.

fontos életszínvonalpolitikai célkitűzésünk a lakásépítések növelése. 1969-ben mintegy 62 000 lakás építését tervezzük. a negyedik ötéves tervben kiugróan nagy lakásépítési program megvalósítását tűzzük ki célul. a feladat teljesítéséhez már a következő két évben előkészületeket kell tenni. már ez évben megkezdte termelését a győri és miskolci házgyár, ezenkívül folyamatban van még három házgyár építése. a tervezett lakásépítések megvalósításának feltétele a közműhálózat fejlesztése. a vállalatok a vállalatfejlesztési alapból támogathatják dolgozóik társasház és családház építését és a tanácsokkal együttműködhetnek az építkezések megvalósításánál.

/folyt.köv./

9. 30/ju

1002 Dm  
1002 Dm

bkk. 1. /vályi péter...7.folyt./e

tisztelt országgyűlés!

az év folyamán nemzetközi gazdasági kapcsolataink tovább fejlődtek. a szocialista országokkal folytatott árucseré volt ez évben is külkereskedelmünk leggyorsabban növekvő szektora. a szocialista országok iránti kötelezettségeinknek eleget tettünk. továbbra is fejlődésünk kulcskérdésének tartjuk - tehát nagyjelelőségű számunkra - a szocialista országok gazdasági együttműködésének fejlesztése, a közös célok és érdekek alapján. ezért kezdeményező lépéseket tettünk az országok közötti nemzetközi munkamegosztás fokozására, ösztönzőbb és a kőst-országok mai fejlettségének jobban megfelelő kereskedelmi és pénzügyi eszközök alkalmazására.

a külkereskedelmi közgazdasági szabályozói már ez évben éreztették kedvező hatásukat. ezek között a legfontosabb az, hogy összekapcsoltuk a külső és belső piaci értékesítés eredményét, a vállalatokat érdekelte tettük a külső piaci értékesítésben és az így elérhető nyereség növelésében, a kedvezőbb értékesítési és beszerzési lehetőségek felkutatásában, megmondolásra készítettük őket a külső és belső források ésszerűbb felhasználásában.

a kivitel 1968-ban mintegy 6 százalékkal haladja meg a tavalyit. a szocialista export körülbelül 9-10 százalékkal lesz magasabb a tavalyinál. a nem szocialista országokba irányuló kivitelben változatlanul nagy a szerepe a mezőgazdasági cikkeknek. a gépkivitel az előző évekhez képest növekedett, ez azonban a dollár viszonylatba történő értékesítésnél - miután részaránya nem számottevő - még így sem jelentős.

a külkereskedelmi árak mellett az állami visszatérítési rendszer is hatást gyakorol az exportforgalomra. az első időszak tapasztalatai kedvezőek, az állami visszatérítési rendszer stabil közgazdasági szabályozóként funkcionál; segíti, hogy a vállalatok gazdaságosabb termékstruktúra kialakítására törekedjenek.

/folyt.köv./

9.35/ju

1000  
1000  
1000

bkk 1. /vályi péter...8. folyt./-lm

az állami visszatérítési rendszer a kedvezőtlenebb termelési képességű vállalatok számára lehetővé teszi a kiviteli struktúra fokozatos átalakítását, vagyis annak elérését, hogy egy idő múlva ne szoruljanak állami támogatásra. egyébként is a változó piaci körülmények és a vállalatok helyes orientálása szükségessé is teszi a visszatérítések mértékének megfontolt, lépésről-lépésre való csökkentését.

a behozatal mintegy 4-5 százalékkal haladja meg a tavalyit. ez a lacsonyabb a múlt évi növekedésnél. a rubel elszámolási viszonylatokból származó import mintegy 5-6 százalékkal nő, a dollár elszámolási viszonylatokból származó behozatal megközelíti a tervezett szintet. a behozatal ez évi mérsékelt növekedésében szerepe van az 1967. év végi nagyobb importbeszerzésnek, amire a reform biztonságos bevezetéséhez volt szükség.

megteremtettük az új vámrendszer kereteit is, amely mind a kereskedelempolitikai, mind az iparvédelmi célokat jól szolgálja. 1969-ben tovább lépünk a vámrendsze. következetes érvényesítésében, fokozottan ösztönözzük a vállalatokat az ésszerű devizafelhasználásra és a hazai ipar kapacitásának jobb kihasználására. a szocialista országokból származó import ösztönzésére ott, ahol indokolt, megfelelő pénzügyi intézkedéseket tettünk.

a külkereskedelmi forgalom egyenlege a múlt évinél jobb lesz. a gazdasági reformról és a hazánkban tapasztalható gazdasági tendenciákról kialakított előnyös külföldi megítélést tükrözi az a tény, hogy helyzetünk a nemzetközi pénzpiacokon kedvező volt.

a népgazdasági tervben a kivitel ez évihez hasonló növekedését vettük figyelembe jövőre is. az import tervezett bővülése is megegyezik az ez évivel. megnyugtató, hogy a felmérések szerint a vállalatok is ezzel számolnak.

az állami visszatérítés 1969-re számításba vett összege összhangban van az export várható jövő évi növekedésével. a devizák egységére jutó állami visszatérítést átlagosan némileg csökkentjük, de az export növekedésének hatására az előirányzott állami visszatérítés a múlt évivel közel azonos összegű marad. a külkereskedelmi minisztérium felhatalmazást kapott arra, hogy a kereskedelempolitikai alaptól adóvisszatérítést nyújtson olyan vállalatok részére, amelyek meghatározott export bővítésére vállalkoznak és azt teljesítik.

/folyt.köv./  
9.40/ju

bkk. 1. /vályi péter...9.folyt./e

a korszerű export növelését célzó beruházásoknál a hitel-  
zésben előnyös feltételeket biztosítunk. mivel a külkereskedelmi  
forgalom szabályozói beváltották a hozzájuk fűzött reményeket, a  
tőkés relációból származó gépimporttal kapcsolatos tétet mértékét  
150 százalékról 100 százalékra csökkentjük.

tisztelt országgyűlés!

a vállalatok gazdálkodása - az irányítási rendszer reform-  
ja következtében - jelentős átalakulásnak indult. a vállalatok  
és szövetkezetek 1968. évi jövedelmei magas szinten alakultak ki  
és a megnövekedett vállalati feladatok teljesítéséhez, a nagyobb  
vállalati önállósághoz kedvező feltételeket teremtettek. a vál-  
lalati összjövedelem 11 százalékkal, azon belül a nyereség több  
mint 20 százalékkal magasabb az előirányozottnál. a magas nyereség  
főként az 1968. január 1. óta érvényes árnagy nyereségtartal-  
mának, továbbá a kereslet változásához jobban igazodó termelés  
és forgalom emelkedésének, egyes importárak csökkenésének  
következménye. növelte a nyereséget - a vállalatok javuló munká-  
ja révén - a gazdasági hatékonyság fokozódása is, ennek jeleit kü-  
lönösen az év második felében mutatkoztak.

a közgazdasági szabályozók létrehozásakor igyekeztünk figye-  
lembe venni egyes területek sajátos adottságait, helyzetét és  
egyes ágazatokban az általános szabályok alól kivételeket tettünk,  
engedményeket adtunk, minthogy azonban az ár- és nyereségviszo-  
nyok a számítottnál jóval kedvezőbbben alakultak, számos vállalat  
viszonylag kényelmes helyzetbe került, s nincs kellően rászorít-  
va a hatékonyság javítására.

a magas nyereségekkel összefüggésben a vállalati alapok a  
korábbiaknál lényegesen több eszközt biztosítanak a vállalati fej-  
lesztésekre és a személyi jövedelmek növelésére. a vállalatok  
mintegy 15 milliárd forint fejlesztési alapot képezhetnek, ami  
körülbelül 3 milliárd forinttal több a tervezettnél. az átlagbé-  
rek mintegy 2-2,5 százalékkal nőnek, emellett a tavalyinál álla-  
gosan 5-6 nappal több nyereségrészesedés fizethető ki a dolgozóknak.  
a tartalékalapok feltöltődése kedvező ütemben folyik.

összességében a vártnál nagyobb vállalati nyereségek hozzá-  
járultak a biztonságos átmenethez. most azon van a sor, hogy az  
intenzívebb fejlődés valóra váltása érdekében egyes szabályozókat  
korrigáljunk, hogy a nyereségnövekedés a jövőben még inkább az  
eredményesebb munka révén legyen elérhető.

/folyt.köv./

9.50/szb

-10-

10<sup>00</sup> Day

bkk 1. /vályi péter...10. folyt./-lm

az 1969. évi nyereség várható alakulása már tükrözi  
a szabályozók következetesebb tételével kapcsolatos intéz-  
kedések hatását is, ugymint a támogatások fajlagos csökken-  
tését, a kivételek szűkítését és egyes átmeneti költöltségek  
enyhítését.

számítások szerint 1969-ben a gazdaságban realizáló-  
dó mintegy 68-70 milliárd forint nyereség 8-10 százalékkal  
haladja meg az ez évit, a mezőgazdasági termelészövetkezetek  
nélkül számítva. a jövedelmazóság alakulásában fontos ténye-  
ző, hogy a vállalatok jobban keresik a nagyobb jövedelmazó-  
ságot biztosító értékesítési és beszerzési lehetőségeket,  
igyekeznek termelésüket a piaci igények alapján megszervezni,  
eszközeiket jobban kihasználni. a nyereségből képezhető ala-  
pok összege mintegy 28-29 milliárd forint, ezen belül a fej-  
lesztési alap 16-18 milliárd forint, a részesedési alap 8-9  
milliárd forint. a közgazdasági szabályozás következetesebb  
tételével, a piaci viszonyok erősítésével járó nagyobb kec-  
kázat indokoltá tette a vállalati tartalékalapok kötelező  
szintjének felemelését is.

ez év folyamán a piaci egyensúly általában kielégítő  
volt. a termékforgalmazás új rendszere fokozatosan kibontá-  
kozott. volt ugyanakkor néhány termék, pl. a hengerekt acél,  
az építőanyagok, egyes műanyagok, a fenyőfűrészáru, amelyből nem  
lehetett hiánytalan ellátást biztosítani. a hiányok felszámó-  
lására növelni kellett az importot.

kialakulóban vannak a termelők és felhasználók közötti  
új kapcsolatok. a vállalati kapcsolatokban azonban még sok-  
szor fellelhetők a régi gazdaságirányítási rendszer jegyei is.  
egyes szállítók a versenytársak kizárására törekszenek. kedvez-  
őtlen a kis felhasználók pozíciója, mert sok esetben a mono-  
polhelyzetben levő termékforgalmazási vállalatokra vannak utal-  
va. sokszor a szabadforgalmazású termékeknel is kialakulnak a  
kötött értékesítési pályák, mivel a vállalatok attól tartan-  
nak, hogy szükségleteiket a kötött forgalmu termékekből csak  
akkor elégítik ki, ha a szabad termékeket ugyanannál a vállal-  
latnál veszik.

/folyt.köv./

9.55/1a

-11-

10<sup>00</sup> Day

bkk. 1. /vályi péter... 11. folyt./e

a termelő vállalatok nagy része - a jelentős kereslet és monopólium helyzet miatt - biztonságos helyzetben érzi magát. érdekes megemlíteni, hogy a vállalatok véleményéről szerzett információk szerint a feldolgozóipar vezetőinek nagy része úgy látja, hogy a vállalat termelési kapacitásánál nagyobb a kereslet. közel egyharmaduk egyensúlyról beszél és csupán egyötödük érzi úgy, hogy termelési lehetőségeiknél kisebb a kereslet. a vállalatok egyötödének nincsen belföldi versenytársa. e kedvezőtlen, s szükségesszerű, hogy a jövőben az eddigieknél többet foglalkozzunk a gazdasági viszonyaink között kibontakozó egészséges verseny kérdéseivel.

a piaci helyzet ismeretében a termékek forgalmazási rendszerének egyszerűsítésére van szükség, az ezévi költöttségek egy része jövőre már feleslegesnek látszik. szűkíthető például a szerződéskötési kötelezettség köre és ugyanakkor a vállalatok közvetlen megállapodása alapján forgalmazható termékek köre bővül.

az új árrendszer és ármechanizmus, a szabályozó rendszer egészével együtt hozzájárult az eddigi kedvező eredmények eléréséhez, hatására erősödnek a termelés és fogyasztás kapcsolatai, jobban érzékelhetővé válik a külföldi piacok értéktétele. az építőipar kivételével egyetlen olyan ágazat sincsen, ahol jelentősebb áremelkedés következett volna be. az azonban, hogy a termelő szférában sok még a költségektől jelentősen eltérő ár, azt is jelzi, hogy még nem elég aktív a vállalati árpolitika. gazdasági fejlődésünk indokolta tenné, hogy a vállalatok gyorsabban reagáljanak a piaci viszonyok változására, csökkentsék, de - gazdaságilag indokolt esetekben, amikor az áruk minőségének javítása, a választék bővítése érdekében ez szükségesé válik - emeljék is az árakat.

1969. év folyamán a termelői és a fogyasztói árakban módosításokat tervezünk végrehajtani. a termelői árak módosítását főleg termeléspolitikai szempontok és kereslet-kínálati megfontolások; a fogyasztói árak változtatását pedig az értékarányokhoz való közeletés és a forgalmi adórendszer szükséges egyszerűsítése indokolja.

/folyt. köv./

10.05/14

10<sup>12</sup>  
10<sup>20</sup> Dne

bkk 1. /vályi péter... 12. folyt./-lm

a fenyőfűrészáru termelői árát január 1-ével átlagosan több mint 20 százalékkal emeljük, a farostlomez termelői árát viszont 7 százalékkal mérsékeljük. a fenyőfűrészáru ár-emelését az teszi szükségessé, hogy a jelenlegi belföldi árak mellett a gyorsan növekvő belföldi igényeket szocialista importból nem tudjuk kielégíteni, a jelenlegi belföldi ár a tőkés beszerzési árhoz képest pedig a lacsony. a nyersbőr világpiaci árának számottevő csökkenése lehetővé teszi a készbőrök termelői árának mintegy 10 százalékos csökkentését, egyúttal sor kerül a cipő- és bőripari termékek forgalmi adóztatásának újjarendezésére, ami a fogyasztói árak némi csökkenését eredményezi.

változnak egyes baromfi-félések árai is. ennek első jeleként már az elmúlt napokban csökkent a vágottcsirke felvásárlási és fogyasztói ára.

ármódosításokat hajtunk majd végre a tüzelőanyagok termelői és fogyasztói áraiban, módosítjuk a szénárrendszert, ezen belül egyes magas kalóriájú és kisebb hamutartalmú szének termelői árát mérsékeljük. a hazai termelésű brikett fogyasztói árát 20 százalékkal, a tüzifa fogyasztói árát 14 százalékkal csökkentjük 1969. január 15-ével. 1969. folyamán sor kerül a fűtőolaj fogyasztói árának 30 százalékos mérséklésére, olyan időpontban, amikor az árcsökkentés technikai és szervezeti feltételei megteremthetők lesznek.

az 1968. évi kedvező tapasztalatok alapján 1969-ben bővíteni kívánjuk az olyan termékek körét, amelynek áralakulását nem kötik állami árszabályozó előírások.

a forgalmi adó módosítás szélesebb körben érinti a ruházati cikkeket és az ital-féléseket. egy-egy cikkcsoporton belül változni fog az egyes cikkek ára. egyik termék ára csökken, míg a másik termék ára emelkedik. az intézkedésekre úgy kerül sor, hogy az egyes termékcsoportok fogyasztói ár-színvonala változatlan marad, sőt némileg csökken. a forgalmi adó változások hatására tehát nem módosulnak a különböző jövedelmi rétegek reáljövedelem arányai. továbbra is fenntartjuk az árakban megmutatkozó társadalmi preferenciákat, pl. a gyermekruházati cikkek alacsony árszintjét. a forgalmi adó kulcsok és a fogyasztói árak megváltozására zömmel 1969 év folyamán kerül sor.

/folyt. köv./

10.10/14

10<sup>12</sup>  
10<sup>20</sup> Dne

bkk. 1. /vályi péter...13. folyt./e

a vállalatok hitel- és pénzellátása az év folyamán kielégítő volt. év elején voltak ugyan átmeneti nehézségek, de azok a vállalati pénzforrások növekedésével párhuzamosan, fokozatosan csökkentek.

a vállalatok és szervezetek pénzgazdálkodása, pénzügyi helyzete az év folyamán különböző okok következtében nem volt egyenletes. az év elején elsősorban az átmeneti problémái okoztak a vállalatoknál pénzügyi gondokat. az év második felében időnként a vállalatok egyes csoportjainál a vállalatok egymás közötti fizetésének indokolatlan elhúzódása, a fizetési szerződések határidejének be nem tartása okozott zavarokat, széltünk arra, hogy jövőre az új fizetési rendszer megszüldül és a szerződésben vállalt fizetési határidők nagyobb szerepet kapnak a vállalatok pénzgazdálkodásában.

a készletek a lakásával, a vállalatok készletgazdálkodásával korántsem vagyunk elégedettek. az a tapasztalatunk, hogy a vállalatok és szervezetek üzleti döntéseiknél nem számolnak megfelelően azoknak a készletekre gyakorolt hatásával. a vállalati forgóeszköz-gazdálkodásban még nem ismerték fel teljesen, hogy a készletek és általában a forgóeszközök tartós növelése vállalati fethalmozást jelent, amit a fejlesztési alaptól kell megvalósítani. úgy látszik, hogy a vállalatok gazdálkodásában e téren még a régi finanszírozási módszerek maradványai élnek. a forgóeszközhitelvezést széles körben még mindig automatikus jognak tekintik a vállalatok, nem pedig kétoldalú szerződésnek a bank és a vállalat között. emiatt különösen az év második felében, kisebb-nagyobb konfliktusok támadtak a hitellezési gyakorlatnál. pedig kétségtelen, hogy a készletek volumene és növekedése magas, különösen a további feldolgozás céljait szolgáló anyag, félkész-, alkatrész-készleteké. néhány vállalatnak értékesítési gondja van és ezért túlzott mértékben tárol készárúkat is raktáraiban, holott más árúknál kielégítően kereslet jelentkezik. ez a folyamat növeli az importot, rontja a fizetési mérleget. mindez akadályozhatja, hogy több jusson fogyasztásra és beruházásra.

a hitel- és betétkamatok még nem eléggé ösztönzők, nem készítik kellő meggondolásra, mérlegelésre a vállalatokat a pénzforrásokkal való gazdálkodásban, a hitel igénybevételénél, illetve a saját eszközök tartós betétként való elhelyezésénél. ezért tartjuk indokoltnak a betéti kamatok növelését és az eszközkötési járulékok kiterjesztését a hitelből finanszírozott készletekre és állóeszközökre is.

/folyt.köv./

10.15/ju

10<sup>20</sup>  
1030 Dne

bkk 1. /vályi péter... 14. folyt./-lm

rövidlejárati hitelt csak átmeneti és idényszerű készletekre nyújt a bank. a vállalati saját forgóalapok magasabb állománya valamint a nyereségből képződő fejlesztési és tartalékalap lehetővé teszi, hogy a vállalatok magukra vállalják a készlettartás kockázatát is.

a jövőben a vállalatoknak csak új, kedvező piaci lehetőségek feltárásával, korszerű, jó minőségű termékek gyártásával, a választék bővítésével kell elérniük a nagyobb nyereségeket. azok a vállalatok, amelyek a követelményeknek nem tudnak eleget tenni, mind kisebb nyereséget realizálhatnak, vagy veszteségesek válnak. nyilvánvaló azonban, hogy a jövőben a vállalatok pénzügyi korrekció, újabb támogatás útján nem rendezhetik átmeneti nyereségcsökkenésüket, sem veszteségeiket. erre legfeljebb a tartalékalapjuk nyújthat fedezetet. ha a vállalati tartalékok kimerül, akkor szanálási eljárásra kerül sor, komoly következményekkel együtt.

tekintettel arra, hogy a támogatások kedvezmények indokoltságát az állam folyamatosan figyelemmel kíséri és szükség esetén módosítja, helyes, ha a vállalatok a kötelező tartalékoláson túl, biztonsági tartalékokat is képeznek.

a tartalékok növelésével készülhetnek fel a vállalatok egyes nagyobb feladatok megoldására. ilyen például a munkaidő-csökkentés, amely a vállalatok számára átmeneti leg kiadási többletet jelenthet és ezt a vállalatoknak saját erejükből kell finanszíroznik. ilyen tartalékok képzése és üzemszervezési tervek készítése útján kell az áttérést az új munkarendre megalapozni. a rövidített munkaidőre való áttérés zavartalan megvalósításának azért is nagy a jelentősége, mert az élőmunkafelhasználásban, a létszámgazdálkodásban ez évben problémák mutatkoztak.

az élőmunka hatékony működtetésének kérdéseivel a kormány már több ízben foglalkozott. miért olyan fontos számunkra ez a probléma? azért, mert közvetlenül a dolgozók jólétéhez, társadalompolitikai céljainak megvalósításához kapcsolódik. csak az élőmunkával való helyes gazdálkodás biztosíthatja a termelékenység kellő növekedését, a reáljövedelmek tartós emelkedését.

/folyt.köv./

10.20/ju

10<sup>20</sup>  
1100 Dne

bkk. 1. /vályi péter...15. folyt./e

a gazdasági folyamatok értékelése alapján megállapítottuk, hogy az élmunkával való hatékony gazdálkodás problémáinak fő forrása nem a jövedelemszabályozási rendszer. Budapesti példánál létszámnövekedés nélkül jelentősen emelkedett a termelékenység. vidéken a foglalkoztatottság növelésének lehetőségeit használták ki elsősorban, s a termelékenység kevésbé javult; pedig ugyanaz a jövedelemszabályozási rendszer érvényesül az egész ország területén. úgy tűnik az aktív, differenciált bérpolitika eszközeivel a vállalatok 1968-ban nem éltek eléggé, pedig az a hatékony munkaerőgazdálkodás egyik legfőbb ösztönzője. az élmunka gazdálkodásának javítása, hatékonyságának növelése érdekében 1969-től néhány intézkedést teszünk. például a népgazdaság egyes területein az egységestől eltérő bérszorzókat az általános szabályoknak megfelelően állapítjuk meg; megszüntetjük a bérszínvonal növelést korlátozó 4 százalékos határt. az alapképzés szabályait úgy módosítjuk, hogy nagyobb lehetőséget adjon a rugalmasabb létszám- és bérgazdálkodásra.

tisztelt országgyűlés!

a lakosság fogyasztása 1968-ban 5-6 százalékkal növekedett, s ez lényegében megfelel a tervezettnek és az előző évek fejlődési ütemének. a kiskereskedelmi forgalom volumene kb. 8 százalékkal emelkedett, ami kisebb a tavalyi növekedésnél. jóllehet, egyes árak változtak, a kiskereskedelmi árszínvonal nem változott érezhetően. a lakosság pénzbevételei körülbelül 8-9 százalékkal haladták meg a múlt évet és azonos tendenciát mutatnak a korábbi évekkel. a pénzbevételek kétharmadát kitevő munkabérek mintegy 5-6 százalékkal nőttek, a nyereségrészesedési kifizetések várhatóan több mint 10 százalékkal haladják meg a tavalyit. a mezőgazdasági termelésrel kapcsolatos tevékenységből származó lakossági pénzbevételek kéreken 18 százalékkal emelkedtek. a növekedés fő tényezői; a felvásárlás volumenének és árának emelkedése, valamint a termelészövetkezeti dolgozóknak kifizetett nagyobb készpénzesedések.

/folyt.köv./

10.30/ju

1035  
1100-Duy

bkk 1. /vályi péter... 16. folyt./-lm

a pénzbevételek felhasználása másként alakult, mint a múlt évben: alacsonyabb az áruvásárlásokra fordított összegek aránya és magasabb a megtakarítások képződése. több mint 3,5 milliárd forinttal növekedett a takaréketétállomány. ez legalább két fontos dolgot mutat: egyrészt a lakosoknak az új mechanizmus sikerébe vetett hitét, a forint stabil vásárló értékébe vetett bizalmát, másrészt a takaréketétállomány növekedésében kifejezésre jut az is, hogy a lakosság kereslete a nagyobb értékű fogyasztási javak irányába tolódik el, ami előtakarékossgal jár.

a lakosság pénzbevételei jövőre kb 9 százalékkal nőnek. a jövő évben a létszámnövekedés lassabbodásával és 2 százalékos reálbéremelkedéssel számolunk. összességükben a lakosság fogyasztásának 5-6 százalékos, a kiskereskedelmi forgalom 7-8 százalékos növekedése várható 1969-ben.

a gazdasági hatékonyság javulása, a termelékenység növekedése nemcsak a dolgozók reálbérével, hanem a társadalmi közös fogyasztás alakulásával is szoros kapcsolatban van.

a munka szerinti elosztás során megszerzett jövedelmeken kívül az életkörülmények alakulásában egyre jellemzőbb a szerepe a társadalmi juttatásoknak, akár készpénzben kapják a családok, mint a családvédelemmel összefüggő juttatásokat vagy az öregek eltartását biztosító nyugdíjakat, akár közvetve részül ebben a lakosság az ingyenes oktatás és egészségügyi ellátás, illetve társadalmi gondoskodás révén.

figyelembe véve azokat az intézkedéseket, amelyeket a párt és a kormány a lakosság életkörülményei rendszeres javítása érdekében hozott, a költségvetés az előző évinél több mint 2 milliárd forinttal nagyobb összeget irányoz elő az egészségügyi, a szociális és a kulturális célokra.

/folyt.köv./

10.32/ju

1035  
1100-Duy

bkk. 1. /vályi péter...17. folyt./e

az elmúlt években a közös társadalmi szükségletek a nemzeti jövedelemnél gyorsabban növekedtek, elsősorban a társadalombiztosításra jogosultak számának emelkedése, valamint az újonnan létesített egészségügyi, szociális és kulturális intézmények fenntartási költségei miatt. emellett kevés lehetőség volt arra, hogy az intézmények által nyújtott szolgáltatások színvonalát széles körben javítsuk. ezért úgy véljük, hogy az elkövetkező években erőforrásaink egy részét - az intézményi hálózat mérsékeltebb ütemű fejlesztése mellett - az ellátás minőségének javítására kell fordítanunk.

az előterjesztett 1969. évi költségvetési előirányzatokból a társadalombiztosításra 19 milliárd forint jut, ami az előző évit 7 százalékkal meghaladja.

a gyermekes anyákról való fokozott gondoskodás jut kifejezésre abban, hogy tervezzük a gyermekgondozási segély időtartamának hat hónappal való meghosszabbítását és ezzel egyidejűleg a segély igénybevételére jogosultak körének kiszélesítését. az utóbbi években örvendetesen nő a gyermekek születési arányszáma. a gyermekgondozási segélyt az 1969. évben előre láthatóan mintegy 120 000-en veszik igénybe, ezért e célra a költségvetés az előző évinél mintegy 440 millió forinttal nagyobb összeget biztosít.

egészségügyi és szociális feladatokra csaknem 7,5 milliárd forint, az előző évinél 5 százalékkal nagyobb összeg fordítható. a növekedés nagyobb része a gyógyító-megelőző hálózat további kiszélesítését, a csecsemő- és gyermekgyógyászat fejlesztését szolgálja, de lehetőséget nyújt a kórházi higiénia javítására, intenzív terápiás osztályok, laboratóriumok létesítésére is.

a költségvetési javaslat kulturális kiadásokra több mint 11,5 milliárd forintot irányoz elő, kerekén 500 millió forinttal többet, mint az előző évben. folytatható az oktatási reform végrehajtása, a népgazdaság távlati szakemberszükségletének biztosítása és a különböző típusú intézmények fejlesztése. az előző évinél bővebb pénzügyi keretek között, magasabb színvonalon lehet megoldani a tudományos és népművelési feladatokat is.

/folyt. köv./

10.35/ju

10<sup>44</sup>  
1102 Dny

bkk 1. /vályi péter.... 18. folyt./lm

fegyveres testületeink: néphadseregünk, határőrségünk, karhatalmunk és rendészeti szerveink fenntartása és védelmi képességük fokozása, szocialista vívmányaink megőrzésének alapvető feltétele. a testületek 1969. évi kiadásai az összes kiadások 8 százalékat adják. ezek az előirányzatok lehetővé teszik a fegyveres erők technikai korszerűsítésének tervszerű megvalósítását és a követelmények megfelelő kiképzést.

az előterjesztett javaslatban a tanácsok költségvetése pénzügypolitikánknak azt a törekvését mutatja, hogy megteremtse a tanácsok több évet átfogó pénzgazdálkodásának feltételeit.

a gazdálkodás eddigi eredményei jelzik, hogy a tanácsok a rendelkezésükre álló pénzeszközöket, a helyi igényeket gondosan mérlegelve tervezték meg.

a tanácsok költségvetési szervek kiadásai a jövő évben 17,4 milliárd forinttal, 1970-ben 18 milliárd forinttal szerepelnek. ezt évente mintegy 1,5 milliárd forinttal növeli a tanácsok vállalatok kezelésében levő lakóházak fenntartásához és felújításához adott állami támogatás.

a tanácsok az 1969-70. években előző évi pénzmaradványokkal együtt évente több, mint 10 milliárd forint fejlesztési alappal számolhatnak. ennek csaknem 3/4-ét nagyberuházásokra, lakásépítésre és kommunális célokra fordítják.

az 1969. évi költségvetési előirányzat mintegy 70 százalékat a tanácsok saját bevételeikből, 30 százalékat pedig állami hozzájárulásból fedezik. a helyi bevételek aránya növekvő tendenciát mutat, ami tovább erősíti a tanácsok gazdasági önállóságát.

a kétéves költségvetési szabályozás megfelelő alapot nyújt az előre látott pénzügyi és gazdálkodási tevékenység körültekintőbb megszervezésére. a tanácsok ennek révén felszámolhatják a korábbi - az éves szemléleten alapuló - munka hátrányos vonásait: a gazdálkodási perspektíva hiányát, az eszközök nem eléggé célszerű felhasználását.

/folyt. köv./

10.45/ju

10<sup>50</sup>  
1100 Dny

parlament

bkk. 1. /vályi péter...19. folyt./e

az 1969-1970. évi pénzügyi lehetőségeket úgy ítéljük meg, hogy ezek a korábbinál gyorsabb ütemű fejlesztési lehetőséget biztosítsanak a tanácsok számára. figyelembe kell venni azt is, hogy a tanácsokat az új gazdálkodási rendszerben nemcsak a feladatok gazdaságosabb megoldásából származó megtakarítások, hanem az elért többletbevételek is megilletik és azt a következő évben önállóan felhasználhatják. az 1968. évi gazdálkodásból származó ilyen többletet mintegy 1,3-1,5 milliárd forintra becsüljük. ez jelentős mértékben hozzásegíti a tanácsokat feladataik eredményesebb megoldásához. bejelenthetem, hogy a tanácsi vállalatok és a szövetkezetek 1969-től befizetett építés-szerelési adója teljes mértékben a tanácsi költségvetéseket illeti majd meg, amely a most beterjesztendő költségvetésen felül mintegy 200-250 millió forint értékű további pénzügyi forrást jelent számukra.

az új gazdaságirányítási rendszer keretében új alapokra helyeztük a költségvetési szervek gazdálkodását is. a kezdeti eredmények biztatóak: célszerűbb az eszközök felhasználása és a munkaerő foglalkoztatása. az elkövetkező évek feladata, hogy tovább erősítsük az intézmények önállóságát, felelősségét és a rugalmas gazdálkodás érdekében tartalékok képzésére készítsük az irányító és gazdálkodó szerveket.

tisztelet országgyűlés!

a reform első évének gazdasági eredményei meggyőzően bizonyítják, hogy helyes gazdaságpolitikát folytatunk, hogy gazdálkodási módszereink alkalmazkodnak a magyar népgazdaság helyzetéhez. úgy érezhetjük, hogy eredményesen kapcsoljuk egybe szocialista társadalmi céljainkat és gazdasági építő-munkánkat. társadalompolitikai törekvéseink a dolgozók életszínvonalának tartós, fokozatos emelését, a népgazdaság és az egyén számára egyaránt hasznos munka megbecsülését, az ifjúság jövőjének biztosítását szolgálják. tudjuk, hogy az ezt megalapozó gazdasági munka sikerre nagy erőfeszítéseket kíván mindannyiunktól. az eddigi eredményeket és a jövő lehetőségeit mérlegelve, bizakodva nézhetünk a gazdasági reform további kibontakozását hozó 1969-es esztendő elé.

a forradalmi munkás-paraszt kormány nevében kérem a tisztelt országgyűlést, hogy az 1969. évi állami költségvetést fogadja el. /mti/

10.50/ju

1055  
1100 Dny

---

-20-

parlament

bkk. 2. megkezdte tanácskozását az országgyűlés

t zs-hi-sl-di-pr-ft/tm/e bs

1968. december 18.

szerdán délelőtt 11 órakor megnyitott a legfőbb törvényhozó testület, az országgyűlés idei utolsó ülészsaka.

az ülésen részt vett losonczy pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke, kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára, focsk jános, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, továbbá apró antal, biszku béla, fehér lajos, kállai gyula, komócsin zoltán, nyers rezső és szirmai istván, az mszmp politikai bizottságának tagjai, valamint a politikai bizottság póttagjai, a központi bizottság titkárai és a kormány tagjai. a diplomáciai páholyokban a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője foglalt helyet.

az ülészsakot kállai gyula, az országgyűlés elnöke nyitotta meg. a szerdai ülés kegyeletos aktussal kezdődött. kállai gyula megemlékezett az elhunyt dobi istvánról:

tisztelet országgyűlés!

fájdalmas kötelezettségünknek teszünk eleget, amikor erről a helyről is megemlékezünk arról a szomorú tényről, hogy dobi istván elvtárs - a magyar népköztársaság elnöki tanácsának nyugalmazott elnöke, országgyűlési képviselő -, örökre eltávozott sorainkból.

dobi elvtárs elhunytával - a magyar szegényparasztság, a magyar nép szabadságáért, szebb életéért, a boldogságáért vívott féltveszázados társadalmi harcunk kiemelkedő képviselőjét vesztettük el. kora ifjúságában - a tanácsköztársaság védelmében fegyvert, s a népe nyomó horthy-korszak idején is töretlenül harcolt a társadalmi haladásért, a szegényparasztság, a nép érdekeiért. a második világháború idején ott találjuk az antifasiszta harcosok soraiban. ezekben az években örökre eljegyezte magát a munkás-paraszt szövetség, a dolgozó osztályok egysége, s a szocialista magyarország megteremtésének magasztos programjával, amelynek megvalósításáért egész életében küzdött. a felszabadulás után kettőzött erővel folytatta társadalom-politikai tevékenységét a nép politikai hatalmának kivívásáért, szebb, jobb, boldogabb életének megteremtéséért. mint osztályának hő fia, következetes és szilárd harcosa volt a földreformnak, majd a mezőgazdaság szocialista átszervezésének, tudván, hogy csak ez nyitja meg a magyar parasztság előtt az igazi felemelkedés útját.

folyt.köv.  
11.20/ju

1105  
1200 Dny

-21-

parlament

bkk 2. /megkezdte... 1. folyt./-lm

dobi elvtársat a néphatalom a legmagasabb államtiszt-ségbe emelte - s e tisztében is mindvégig következetesen szolgálta osztályát, népét, nemcsak a napos, hanem a viharos időkben is.

a magyar országgyűlésnek a felszabadulás óta tagja volt, képviselői tevékenységében ugyanazokat a magas elveket vallotta meg, amelyeket egész életében magáénak vallott: a szelénységet, az elvi szilárdságot, a nép érdekeinek következetes szolgálatát. e házban, ebben az üléssteremben is lankadatlanul dolgozott életcéljának megvalósításáért: a szocialista magyar-ország megeremtéséért.

dobi istván elvtárs érdemeit az országgyűlés jegyző-könyvében megörökíti.

kérem egyperces néma felállással adózzunk dobi istván elvtárs emlékének.

a képviselők néma felállással adóznak dobi istván emlékének. az országgyűlés jegyzőkönyvileg is megörökítette az elnöki tanács elhunyt nyugalmazott elnökének emlékét.

az elnököl kállai gyula ezután bejelentette, hogy a népköztársaság elnöki tanácsa az országgyűlés legutóbbi ülés-szaka óta alkotott törvényerejű rendeleteiről szóló jelenté-sét - az alkotmány rendelkezésének megfelelően - bemutatta és a jelentést a képviselők kezhez kapták.

bejelentette továbbá, hogy a minisztertanács megbizá-sából vályi péter pénzügyminiszter beterjesztette a magyar népköztársaság 1969. évi költségvetéséről és a tanácsok költ-ségvetésének 1969-1970. évi költségvetési szabályozóiról szó-ló törvényjavaslatot. a költségvetési törvényjavaslatot előze-tes tárgyalás céljából megkapták az országgyűlés állandó bi-zottságai és szétosztották az országgyűlés tagjai között. ino-kai jános képviselő interpellációt jegyzett be - ennek tárgyát dr. pesta lászló jegyző ismertette.

/folyt. köv./

11.22/ju

1127  
1200 Dny

-22-

parlament

bkk 2. /megkezdte ... 2. folyt./-lm

kállai gyula javaslatára az országgyűlés ezután elfo-gadta az ülészak tárgysorozatát:

1./ a népköztársaság elnöki tanácsának beszámolója;

2./ a magyar népköztársaság 1969. évi költségvetéséről és a tanácsok költségvetésének 1969-1970. évi költségvetési szabályozóiról szóló törvényjavaslat;

3./ interpelláció.

napirend szerint ezután a népköztársaság elnöki tanácsá-nak beszámolója következett.

cseterki lajos, az elnöki tanács titkára emelkedett szó-

lásra.

bevezetőben rámutatott: az elnöki tanács több mint másfél éves működése során a szocialista állam erősítésén, az állami munka hatékonyságának növelésén és a hatáskörébe utalt feladatok maradéktalan végrehajtásán munkálkodott.

- társadalmi fejlődésünknek magasabb fokhoz érkeztünk, - mondotta ezután. a szocializmus teljes felépítésének forra-dalmi programját, felelősségteljes feladatait valósítjuk meg. a megváltozott viszonyok új helyzetet teremtettek, s a munkás-osztály, a dolgozó nép hatalmának erősítése népi államunk fej-lesztését, a munka hatékonyabb végzését, a feladatok jobb meg-osztását követeli.

- a cél az, hogy az állam mind hatékonyabb eszköze legyen a szocialista társadalom teljes felépítését célzó hatalmas nemzeti programnak, mely lelkesítő távlataival és kézzelfog-ható eredményeivel a legszélesebb társadalmi összefogásba, szo-cialista nemzeti egységbe kovácsolja dolgozó népünket. ez az egység rendszerünk egyik kiapadhatatlan erőforrása.

/folyt. köv./

11.30/ju

1135  
m

-23-

bkk. 2. /megkezdte...3.folyt./

- a szocialista állam munkájának javítását másik fontos tényező, a gazdasági irányítás rendszere is megköveteli. megindult a központi feladatok jelentős részének decentralizálása, a hatáskörök célszerű elosztása. ez a folyamat az állami irányítás tökéletesítéséhez vezet. az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a helyi szervek önállósága nem gyengíti a központi irányítás tekintélyét és hatékonyságát. ellenkezőleg, a tárcák és országos hatáskörű szervek több energiát fordíthatnak a legfontosabb feladatokra, megszabadulnak a túlzottan operatív irányítás terheitől, tudományosabban, alaposabb áttekintéssel képesek utat mutatni egy-egy szakágazat távlatai felé.

ezután arról szólt, hogy az állami élet irányítása a demokratikus centralizmus helyes alapelveire, célszerű formáinak gyakorlására épül. helyeselte a minisztertanács legutóbbi beszámolójának a tanácsokról szóló azon megállapítását, hogy „érvényesüljön a nagyfokú gazdasági önállóság, s az ügyek érdemi, felelősségteljes döntése ott történjék, ahol az a legcélszerűbb,„.

a tanácsok tevékenységéről elmondotta, hogy közülük elsősorban a megyei tanácsok önállósága szélesedett, kezdenek kirajzolódni nagyobb gazdasági felelősségük és bővülő hatáskörük körvonalai. hatósági, igazgatási munkájuk sokat fejlődött, s hatáskörük bővülésével a szakmai szinten egyenletesen emelkedik, vezetésük is jó kezében van.

a tanácsok munkájának fejlesztését segíti, hogy a minisztertanács irányelveket készített a kisközségek helyi vezetésének észszerűsítésére. baranya-, borsod-, somogy- és veszprém-megyében - a megyei tanácsok javaslata alapján - az elnöki tanács elrendelte községi közös tanácsok szervezését. eddigi 103 községet vontak be 413 közös tanácsba. a helyi feltételektől függően ez a folyamat néhány éven belül befejeződik, s a kisközségek igazgatása, a lakosság ügyeinek intézése szakszerűbb apparátussal, gyorsabban történik majd.

sok járási székhely, nagyobb község, a szocialista építés előrehaladtával, fokozatosan a városi élethez hasonló viszonyokat teremt. az elnöki tanács - miután a minisztertanács körültekintően megvizsgálta és javasolta - az elmúlt évben, s az idén is, több község várossá nyilvánítását határozta el. a mérlegelésnél azt vették elsősorban figyelembe, hogy milyenek az illető község adottságai, mennyiben gyorsítja az urbanizálódást és a velejáró nagyobb gazdasági önállóságot, a városi státusz milyen társadalmi erőket képes mozgósítani a helység fejlesztésére.

folyt.köv./

11.35/ju

11.39. Jeli

12.10. Duj

bkk 2. /megkezdte... 4. folyt./-ün

a beszámoló részletesen foglalkozott az elnöki tanács kegyelmezési jogkörével is. rámutatott, az alkotmány felhatalmazza az elnöki tanácsot arra a kivételes államhatalmi aktusra, hogy egyes személyeknél a bíróságok által jogerősen kiszabott büntetéseket, illetve azok egy részét kegyelmi eljárással elengedje, vagy próbaidőre felfüggeszse, illetőleg a hátrányos jogkövetkezmények alól mentesítse.

a népköztársaság elnöki tanácsa munkájában szorúgyre veszi a bűncselekményt, illetve a kegyelmezés társadalmi következményeit is. amikor egyes bűncselekmények közéletünk tisztaságának erősödése ellen hatnak, mint például napjainkban az élet és testi épség elleni bűntettek, a garázda és huligán cselekmények, akkor nem a kegyelmezés kivételes lehetőségére, hanem éppen a szigorúbb felelősségre-vonás válik szükségessé.

- az elnöki tanács napirendjén gyakran szerepeltek állampolgársági ügyek - mondotta ezután. jelentős számú külföldön élő, magyar származású becsületes személynek visszaadtuk a magyar állampolgárságát, és lehetővé tettük, hogy hazatérjen itthoni családtagjaihoz; másokat, akik a törvényben előírt feltételeknek megfeleltek, és életkörülményeik ezt indokoltá tették, elbocsátottunk a magyar állampolgárság kötelekéből; továbbá olyan döntéseket is hoztunk, hogy külföldön élő magyar állampolgárokat, akik köztörvényes bűncselekményeikkel méltatlanokká váltak rá, megfosztottunk a magyar állampolgárságuktól.

- hazánk társadalmi, politikai, gazdasági és kulturális fejlődésének jelentős vonzóereje a nyugati országokban élő magyarok körében. jelentős többségük lojális az óháza iránt. vannak köztük, akik sokmindent nem értenek meg, és sok mindenre nem értenek egyet, ami a magyar népköztársaságban történik, ennek ellenére sem az ottani hidegháborús lélektani hadjárat, sem az ellenséges érdekeket szolgáló politikai emigráció egyes rágalmozásai, sem az anyagi, lelki terror nem tudja őket szembefordítani szülőföldjükkel.

folyt.köv./

11.40/ju

11.44. Jeli

12.10. Duj

bkk. 2. /megkezdte...5. folyt./

a párt és a kormány állásfoglalása egyértelmű, aki nem fejt ki ellenséges politikai tevékenységet, vagy tetteit megbánva felhagy vele, aki a földrajzi távolság ellenére közel érzi magát a magyar népköztársasághoz, azt a legszívesebben értelembe vett nemzeti közösség tagjának tekintjük, itthoni látogatásait szívesen fogadjuk, ha pedig úgy dönt, hogy a kapitalista ország életviszonyaiból végleg hazatér, egyenrangú állampolgárként befogadjuk.

nem térünk azonban egykönnyen napirendre azok felett a sajnálatos esetek felett, amikor a külföldre utazók közül - bármely ok miatt engedély nélkül - állampolgáraink felcserelelik a szocialista hazában már megteremtett biztos jelent a bizonytalan idegen világgal. az ideai adatok azt mutatják, hogy a kintmaradók száma csökken, a külföldről végleg hazatelepülők száma pedig növekedik. ez arról is tanuskodik, hogy egyre jobban megszilárdul és elmélyül a szocialista haza szeretete, nem akarnak elszakadni attól az országtól, amelynek társadalmi rendjét, politikai és közéleti légkörét élettel me-  
müknek tartják.

a jelenkor története számtalan példával bizonyítja, hogy ma a magyar nép közösségéhez való tartozás, a világ bármely részén, egyet jelent a társadalmi haladás, a dolgozó emberek boldogulása, a szocializmus ügyének szolgálatával, a népek barátságának és internacionalista összefogásának megvalósításával.

tisztelt országgyűlés!

a népköztársaság elnöki tanácsa - munkájával - valóra váltja szocializmust építő hazánk külpolitikáját, elősegíti sikeres érvényesülését. a magyar népköztársaság belső fejlődése, a szocialista társadalom építésében elért eddigi eredményei, következetes külpolitikája, a szovjetunióhoz és a szocialista országokhoz fűződő szövetséges, baráti és elvtársi viszonya, a nemzetközi helyzet enyhítéséért végzett fáradozásai tekintélyt és elismerést szereztek világszerte. nemzetközi kapcsolataink szélesedtek, a nemzetközi életben való részvételünk fokozódott.

/folyt.köv./

11.40/1u

11.12.1952  
J. B. D. D. D.

bkk 2. /megkezdte... 6. folyt./-lm

testvéri viszonyunk a szovjetunióval, a többi szocialista országgal mélyült, még bensőségesebbé, gyümölcsözőbbé vált. szeretném kiemelni azokat a nagy horderejű barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződéseket, amelyeket a szovjetunióval, a lengyel népköztársasággal és a német demokratikus köztársasággal kötöttünk. hasonló szerződést kötöttünk ez év júniusában a csehszlovák szocialista köztársasággal is, melynek megerősítése még hátra van. a magyar nép szolidaritását, együttérzését juttattuk kifejezésre a hőiesen harcoló vietnami nép iránt a vietnami demokratikus köztársasággal kötött katonai, gazdasági és egészségügyi egyez-  
ményeivel.

a beszámoló időszakában a fejlődő országokkal számos gazdasági, tudományos, műszaki, kereskedelmi, kulturális és egyéb egyezményt kötöttünk; ezekben jelentős szerepet játszik a kormányunk által nyújtott támogatás. a kölcsönös előnyök alapján egyezményeket kötöttünk több fejlett tőkés országgal is.

az eltelet másfél esztendő alatt 9 többoldalú nemzetközi szerződés megkötésében vettünk részt. ezek közül, a legfontosabb, hogy csatlakoztunk a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződéshez.

az ensz különböző szervezeteiben tevékenységünk aktívizálódott. a 22. közgyűlésen a magyar népköztársaságot 2 évi időtartamra beválasztották a biztonsági tanácsba, ami a bonyolult nemzetközi helyzetben igen felelősségteljes feladat. az ensz 22. és 23. közgyűlésén küldöttségünk sokoldalú tevékenységét fejtett ki. az ensz kebelében működő egyéb szervek munkájából is tevékenyen kivettük a részünket. az ensz-en és szervezetein kívül, az elmúlt másfél év alatt, 25 nemzetközi - részben kormányközi - szervezetbe léptünk be.

/folyt.köv./

11.50/1u

11.12.1952  
J. B. D. D. D.

parlament

bkk. 2. /megkezdte...7.folyt./e

diplomáciai kapcsolatainkról a beszámoló elmondta: az elmúlt másfél esztendő alatt diplomáciai kapcsolatot hoztunk létre nagyköveti szinten a burundi köztársasággal, a dél-jemeni népi köztársasággal, az elefántcsontpart köztársasággal, a felső-volta köztársasággal, az egyesült líbiai királysággal és a szenegáli köztársasággal. diplomáciai kapcsolatainkat követszintre nagykövetszintre emeltük a török köztársasággal, konzuli kapcsolatot létesítettünk az ausztráliai államszövetséggel és a kolumbiai köztársasággal. közkeletű agressziója miatt megszakítottuk a diplomáciai viszonyt izrael állammal. jelenleg összesen 76 országgal van diplomáciai, két országgal pedig konzuli kapcsolatunk.

Összefoglalva a külpolitikai tevékenységünkről szóló beszámolót, bátran elmondhatjuk, hogy hazánk hűséges tagja a szocialista országok nagy családjának, külpolitikai elveinknek és céljainknak megfelelően és a nemzetközi helyzet alakulásától függően, törekedett és törekszik kapcsolataink fejlesztésére állambiztonsági, diplomáciai, politikai, gazdasági, kulturális és egyéb területeken.

népünk történetének kiemelkedő évfordulóiról - a polgári demokratikus forradalom és a kmp megalakulásának félszázados jubileumáról és a tanácsköztársaság kikiáltásának közelgő évfordulójáról - emlékezett meg.

a párt vezetésével olyan bel- és külpolitikát szolgáltunk, amely őrzi a múlt forradalmi hagyományait és munkálja a szocialista jövőt. ennek a politikának a szolgálata a legnagyobb megtiszteltetés.

kérte az országgyűlést, hogy a népköztársaság elnöki tanácsának előterjesztett beszámolóját vegye tudomásul.

/folyt.köv./

11.57/ju

1102 Zeli

1302 Dne

-28-

parlament

bkk 2. / megkezdődött... 8. folyt./-lm

ezután az országgyűlés a népköztársaság elnöki tanácsának beszámolóját, valamint a legutóbbi ülészakóta alkotott törvényerejű rendeleteiről szóló jelentését jóváhagyólag tudomásul vette.

napirend szerint ezután a magyar népköztársaság 1969. évi költségvetéséről és a tanácsok költségvetésének 1969-1970. évi költségvetési szabályozóiról szóló törvényjavaslat tárgyalása következett.

vályi péter pénzügyminiszter emelkedett szólásra.

/folyt.köv./

a szerkesztőségek figyelmébe!

cseterki lajos beszédére az alábbi javításokat adjuk:

a 3. folytatás 4. bekezdésének 5. sorában a mondat helyesen így kezdődik: „eddig 1103 községet...”,

a következő bekezdés 2. sorának első szava helyesen: „előrehaladásával...”,

az 5. folytatás 2. bekezdésében az első mondat helyesen a következő: „nem térünk azonban egykönnyen napirendre azok felett a sajnálatos esetek felett, amikor a külföldre utazó állampolgáraink közül - bármely ok miatt engedély nélkül - akadnak, akik felcserélik a szocialista...”

a 6. folytatás utolsó bekezdésének első sorában a „tevékenységünk”, szó után pótlándó: tovább aktivizálódott.

/folyt.köv./

13.47/szb

-29-

1100  
1100

parlament

bkk. 2. /megkezdte...9. folyt./e

vályi péter pénzügyminiszter beszédét mai bkk. 1-es kiadásunkon közöltük, az embargót feloldjuk és egyben a következő javításokat adjuk:

a beszéd legelső sorában a „bizonyították,, helyett: bizonyították irandó.

a 3. folytatás 2. bekezdésének a luról számított harmadik sorától a szöveg helyesen: ... díjkezdve zményt - amelyek az új ár és jövedelmezőségi viszonyok ismeretében már nem indokoltak, mérsékelünk.

a 11. folytatás 1. bekezdésének utolsó mondata így kezdődik: ez kedvezőtlen...

a 3. bekezdés 8. sorában a szöveg helyesen: ...a vállalatok árpolitikája.

a 12. folytatás 4. bekezdésének 2. sorában: ...a zoknak a termékeknek a körét, amelyeknek...

az 5. bekezdés a luról számított 3. sorában: ... cikkek a lacsónyabb árszintjét.

a 14. folytatás első bekezdésének 2. sorában: ...saját forgó a lap magasabb...

a 2. bekezdés 7. sorában: ...korrekció vagy újabb...

a 15. folytatás 2. bekezdésének 3. sorában a „volumene,, szó kimarad.

a 16. folytatás 4. bekezdésének 2. sorában: ...egyre jelentősebb a szerepe...

ugyanonnan a bekezdésnek az utolsó előtti sorában a szöveg helyesen: ...oktatás, az egészségügy...

a 18. folytatás 1. bekezdésének utolsó sorában: ...és a következményeknek megfelelő kiképzést.

ezután szünet következett, majd

beresztóczy miklós elnökletével folytatódott a tanácskozás.

/folyt.köv./

14.10/ju

-30-

M29

:

parlament

bkk 2. /megkezdődött... 10. folyt./-lm

cservenka ferencné, az országgyűlés terv- és költségvetési bizottságának tagja, az 1969. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat előadója emelkedett szólásra.

bevezetőben rámutatott, hogy mind a gazdasági vizsgálatok, mind a közvélemény tapasztalatai meggyeznek abban, hogy az új irányítási rendszer alkalmazása, bevezetése zökkenők nélkül történt. ahogy ismertté váltak a mechanizmus országos és helyi céljai, úgy nőtt a bizalom és a tetterekészség a dolgozó emberekben. ez huzódik meg a számok mögött, amelyeket vályi elvtárs az 1968-as év eredményeként ismerttetett.

az új gazdasági mechanizmus eddigi eredményeinek elismerésével nem akarjuk eltérteni a figyelmet a meglévő problémákról. teljesen világos a kormány előtt és gondolom a gazdaságpolitikával kicsit is foglalkozó emberek előtt is, hogy vannak gondjaink, ismerjük őket és bőven maradtak tennivalóink. változatlanul nagy munkát igényel például a beruházások arányának megváltoztatása és gazdasági hatékonyságának követése, gondjaink vannak a termelékenységgel, tennivalóink vannak a vállalatok és az állam közötti jövedelemelosztás arányát illetően, nagyon gondos munkát kíván, hogy a költségvetés 1,7 milliárdos deficitjét 1970-71-re ledolgozzuk és így tovább. mindezek tudatában állítjuk, hogy a gazdasági mechanizmus korszerűsítésének első lépéseit elgondolásaink szerint, megfelelően alakultak, az indítás és a jelenlegi helyzet kedvező számunkra.

a pénzügyminiszter elvtárs sokféle számmal és adattal illusztrálta az új gazdasági mechanizmus hatására kibontakozott eredményeket. van azonban egy dolog, amit számokkal nem lehet kifejezni, de a mechanizmus megváltoztatásának következtében egyre erőteljesebben érezteti hatását. ez a közzgazdasági szemlélet minden korábbinál tudatosabb és magasabb színvonalu érvényre jutása.

mint a költségvetés előadója jelentem a tisztelt országgyűlésnek, hogy az 1969. évi költségvetést az országgyűlés különböző bizottságai megvitatták. a terv- és költségvetési bizottság az összes bizottsággal egyetemben a költségvetést kisebb módosítással az országgyűlésnek elfogadásra ajánlja. a bizottsági ülések hűen tükrözték, hogy a közzgazdasági gondolkodásmód és szemlélet formálódása nem kerülte el a mi házunk, a képviselők házatáját sem. érdemes felfigyelni arra, hogy ezek a csoportülések intenzív, a helyzetet sokoldalúan és közzgazdasági szempontból mélyen elemző megbeszélések voltak. a felszólalók elmondták:

/folyt.köv./  
14.17/ju

-31-

M38

parlament

bkk 2. /megkezdte... 11. folyt./-lm

tudatában vannak annak, hogy az éves terveket behatárolják az öt éves terv elfogadott céljai. az 1969. évi tervet bizonyos mértékig mégjobban meghatározza az 1968-ban már elfogadott néhány módosító javaslat. mégis egyik-másik bizottsági ülésen négy-öt órás szenvedélyes vita követte az egyórás tájékoztatót. a felszólalók ismereteik alapján igyekeztek egy-egy tárca munkájával alaposabban foglalkozni. ezen belül egyik-másik tárca tevékenységével kapcsolatban magasabb igényeket támasztottak.

a felszólalásokban a józan megfontolás arányosította az igényeket, a lehetőségekhez, ezért csak néhány, kisebb jelentőségű módosító javaslat született:

a terv- és költségvetési bizottság arra az elhatározásra jutott, hogy javaslatot tesz az országgyűlésnek három olyan módosításra, amely összegében nem okoz gondot a költségvetés pénzügyi egyensúlya szempontjából.

a jogi- igazgatási és igazságügyi bizottság magáévá tette dr. gonda györgy elvtárs javaslatát és a tanácsi utak és hidak fenntartására a költségvetésben szereplő összeg 20 millió forintot megemelését ajánlja.

gondolom nem kell hosszabban indokolni a javaslatot, akik többször utaznak vidéken, jól ismerik azt a különbséget, amely a kpm kezelte utvonalak és a tanácsi kezelésben levő utak között van. a mezőgazdasági bizottságban kovács istván elvtárs tette szóvá, hogy a mezőgazdasági bekötő utak és távvezetékek építésére, csak úgy mint az előző évben, s a költségvetésben szereplő összeget 50 millió forinttal emeljük meg. e javaslatot ugyanazok az érvek támasztják alá, mint amelyek tavaly is elhangzottak; hogy a megnövekedett gyümölcs- és zöldségtermő terület termékeinek elszállítását minőségileg biztosítani csak jobb, megfelelőbb utakon lehet.

/folyt.köv./

14. 20/ju

1435  
R

parlament

bkk 2. /megkezdődött... 12. folyt./-lm

a szociális és egészségügyi bizottság csoportülésén dr. noszkay aurél és dr. hargitai katalin képviselőtársaink javaslatot tettek, hogy az egészségügyi ellátás javítására 30 millió forinttal növeljük meg a költségvetést, hogy ebből 15 millió forintot mentőautók cseréjére, az összeg másik felét ugynevezett „intenzív osztályok”, létesítésére használjanak fel. ezeknek az intenzív osztályoknak az a feladatuk, hogy a felnőtt gyógyászatban a legkorszerűbb eszközökkel segítsék az életveszély elhárítását, illetve a gyermekgyógyászatban az újszülöttek és koraszülöttek életben tartását. ezt a javaslatot annak tudatában tesszük, hogy a költségvetés egészségügyi, szociális és kulturális célokra 6 százalékkal többet fordít, mint az előző évben.

a megtett javaslatok - amennyiben az országgyűlés ezzel egyetért, - mintegy 100 millióval emelik meg a költségvetést.

a bizottsági üléseken bőven hangzottak el olyan javaslatok is, amelyek nem az 1969-es évi költségvetés témái ugyan, de azt tükrözik, hogy a képviselők azonosulnak a kormány gondjaival és kifejezik azt a szándékot, hogy részt vállalnak a gondok, problémák megoldásának kereséséből is.

jellemzésül két bizottság javaslataiból szeretnék idézni. ezeket fontosságuknál fogva szeretném a kormány és más illetékes szervek figyelmébe ajánlani.

az ipari bizottság vitája felhívta a figyelmet arra, hogy a demográfiai hullám levonulása következtében, a következő esztendőkből gondot okozhat gazdasági életünkben a szakmunkás-utánpótlás. a jelenlegi évi 90 000-re szemben 1970 után legfeljebb 45-50 000 fő lesz a szakmunkásképzésbe bevonhatók száma.

az ipari bizottság ezt a kérdést önálló témaként kívánja vizsgálni, de célszerűnek tartaná, ha országos szinten másutt is foglalkoznának vele. ugyanakkor felhívja a figyelmet arra is, hogy a szakmunkás-képzés az utóbbi években rendkívül tagozott volt és emiatt indokolatlan szakmunkáshiány állt elő. az ipari bizottság még egy megállapítására szeretnék utalni. helyes lenne bizonyos beruházási arányok megváltoztatásával érezhetően javítani az építőanyagellátás helyzetén.  
/folyt.köv./

14. 35/ju

-33-

1440  
R

bkk. 2. /megkezdte...13.folyt./e

a szociális és egészségügyi bizottság ülésén is jelentős elgondolások születtek, amelyeknek hangot szeretnék adni. többek felvetették, hogy az egészségügyi tárca is készítse el az egészségügy országos koncepcióját.

az egészségügyi bizottság jól ismeri azokat a gondokat, amelyek egészségügyi intézményeinkben a középkáderek helyzetében jelentkeznek. ezért elhatározta, hogy az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezetével közösen megvizsgálja: milyen intézkedésekre lenne szükség a középkáderek helyzetének javításához, továbbképzésük tényleges biztosításához, olyan merész gondolatot is felvetve, hogy munkakörülményeiket nem lehetne-e munkaidő-csökkentéssel is javítani. a bizottság meg akarja vizsgálni, hogyan csökkenthetnék az egészségügyi intézmények túlzottan hosszú építési idejét, s javíthatnák az építkezések minőségét. szövezték, hogy nincs elég törekvés a régi patinás intézmények korszerűsítésére, és ennek következtében egyre rosszabb állapotba kerülnek egyes vezető kórházak, vagy a budapesti egyetemek összes klinikái és az elméleti tanszékek intézményei.

tisztelt országgyűlés! az elmondottak alapján javaslom, hogy a költségvetési az előterjesztett módosításokkal együtt hagyja jóvá, egyben javaslom, hogy a költségvetésről szóló törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben együtt tárgyalja meg és fogadja el.

cservenka ferencné előadói beszéde után megkezdődött a törvényjavaslat vitája.

az első felszólaló dr. jókai lóránd, a közalkalmazot-

tak szakszervezetének főtitkára, fejér megye 2-es számú választókerületének országgyűlési képviselője előljáróban leszögezte: 1968 január elsején lépett életbe a gazdaságirányítási rendszer reformja, s az eltelt esztendő már alkalmas bizonyos következtetések levonására. a gazdasági folyamatok alapos elemzése, a különböző intézkedések hatásának gondos felmérése egyöntetűen bizonyítja, hogy sikeres volt az „átállítás”, megkezdődött a reformtól várt hatások kibontakozása. összegezve: kiegyensúlyozottabb költségvetéssel kezdetjük el az új esztendőt, a jövő évben biztonságosabban, megalapozottabban gazdálkodhatunk.

/folyt.köv./  
14.40/ju

MUR  
me

bkk. 2. /megkezdte...14.folyt./e

a közalkalmazottak szakszervezetének főtitkára hangsúlyozta, hogy a jövő évi állami költségvetést az 1969. évi népgazdasági tervvel összhangban dolgozták ki, az előirányzatok figyelembe veszik a társadalmi fejlődés követelményeit, az egyre eredményesebb gazdálkodást, főbb arányai, tendenciái fedezetet biztosítanak a legfontosabb feladatok elvégzésére, a legsürgősebb igények kielégítésére.

dr. jókai lóránd ezután néhány észrevételt tett, amelyek ugyan nem érintik a költségvetés egészét, de társadalmi súlyuk, politikai fontosságuk feltételül megérdemlik az illetékesek figyelmét. a többi közt elmondotta, hogy az állami költségvetés immár évről-évre többszázmilliót fordít a szociálpolitikai, orvosegészségügyi és társadalmi biztosítási ellátás javítására. a jelentős összegből évente csupán az egészségügy fejlesztésére több mint két-háromszáz millió forint jut, mégis, esztendőről-esztendőre emelkedik a táppénzes betegek száma. ennek az ellentmondásnak az okát feltételül meg kell találni. ezért a képviselő azt javasolta, hogy az illetékesek dolgozzanak ki egy átgondolt, megalapozott, a területi és ágazati elvet egyaránt figyelembevevő, s településpolitikánkat is szem előtt tartó egészségügyi koncepciót. hasznos lenne - mondotta továbbá - ezt az egészségügyi koncepciót még ebben az országgyűlési ciklusban megvitatni.

a képviselő szöveztette dunaujváros „előregedését”, is. mint elmondotta, az ország valamikori legfiatalabb városát az előregedés veszélye fenyegeti, s ha sürgős intézkedések nem születnek, úgy néhány év múlva már esetleg a nyugdíjasok városaként emlegetik majd. az ok: miután a vasműn kívül egyéb munkalehetőséget nemigen lehet a városban találni, a fiatalabb nemzedék másutt keresett munkát. üdvös lenne, ha az illetékesek még idejekorán megoldást találnának a dunaujvárosiak gondjára, s akár más üzemek odatelepítésével, akár helyi munkalelőlékek megteremtésével, visszacsábítanák a fiatalokat.

/folyt.köv./

14.45/ju

MUR  
me

bkk. 2. /megkezdte...15.folyt.-/lm

dr. jókai lóránd észrevételei között szerepelt a tanácsi utak, hidak korszerűtlen, elavult volta is. javasolta, hogy a tanácsi utak, hidak karbantartására biztosított összeget még további húszmillió forinttal növeljék. a képviselő végezetül rámutatott, hogy a jövőben még jobban differenciálódik a dolgozók jövedelme. van azonban a társadalomnak egy olyan rétege - köztük a közalkalmazottak -, amely ebben a differenciálódásban nem vehet részt. ezért azt kérte a pénzügyminisztériumtól, hogy vizsgálják meg a különböző jövedelmek közötti arányokat, s intézkedéseikkel biztosítsák a mindenki számára megnyugtató összhangot.

az 1969. évi költségvetési tervezetet elfogadta és azt elfogadásra ajánlotta.

kovács istvánné, /pest megye 2. választókerület/

fonónó, hozzászólásában a tanácsi költségvetésből fenntartott üzemek szervezésével és tevékenységével kapcsolatos problémákról szolt. elmondta, hogy a tanácsok által házi lakos jelleggel foglalkoztatott brigádokat, építőipari szervezeteket - felsőbb intézkedésre - költségvetési üzemmé kell szervezni. megyéjében már öt ilyen költségvetési üzem működik, a jövő évben újabb 14-et hoznak létre. ezek mintegy 80 község kommunális igényeit elégítik majd ki. az építőipari munkamegosztásban ez előrehaladást jelent, - hangsúlyozta a képviselő -, mégis érdemes lenne a kis létszámú házi lakos építőbrigádokat továbbra is fenntartani. rámutatott, hogy ezek üzemé szervezése nem gazdaságos, mert megnöveli a költségeket, s nem teszi lehetővé az előírás szerinti bérgazdálkodást sem. különben is a községekben és a városokban sok olyan kisebb sürgős munka adódik, amelyet tanácsi vállalat, vagy a szövetkezeti építőipar, de akár az önálló költségvetési üzem sem tud gazdaságosan ellátni. javasolta, hogy ahol önálló költségvetési üzemet nem érdemes létrehozni, a kisebb munkákat házi építőbrigádok végezhessék.

szóváltette a lakosság közsegfejlesztési hozzájárulásával kapcsolatos kifogásokat, s javasolta a kivétési rendszer felülvizsgálatát.

ezután szünet következett.

/folyt.köv./

14.50/ju

15<sup>00</sup>  
15<sup>00</sup>

bkk. 2. /megkezdte...16.folyt./e

szünet után kállai gyula elnökletével folytatta munkáját az országgyűlés. az elnök dr. lévárdi ferenc nehézipari miniszternek adta meg a szót.

ezután dr. lévárdy ferenc nehézipari miniszter emelkedett

szólásra. bevezetőül az új mechanizmus ösztönző hatásáról szolt. kifejtve, hogy javult a nehézipari vállalatok árúinak összetétele, nőtt a termékek mennyisége, ütemesebbé vált a termékek kibocsátása. az év első háromnegyedében, a nehézipari vállalatok 3,6 milliárd forint értékű árut adtak a belkereskedelemnek, s mintegy 1,7 milliárd devizaforint értékű exportálapot biztosítottak, ami 7 százalékos fejlődést jelent az előző év hasonló időszakához képest. a szocialista országok iránti nemzetközi kötelezettségeiknek maradéktalanul eleget tettek, tőkés viszonylatban is számottevő mértékben járultak hozzá a fizetési mérleg javításához.

a tárca területén az idén körülbelül 14 milliárd forint értékű beruházás valósul meg, ami a tavalyihoz hasonló mértékű. bár a költségvetési juttatás aránya ebben az évben még igen magas volt, az eredmények azt bizonyítják, hogy a pénzügyi források kedvezőbb strukturája kialakításának megvannak a reális lehetőségei. hozzáfűzte azonban, hogy a beruházási piacon igen nagy a kereslet és így a kivitelezésben a korábbiakhoz képest lényeges javulás még nem következett be.

ezután a nyereségérdeklőségről szolt, s elmondotta, hogy a nehézipari vállalatok 73 százaléka ért el az előirányozottnál nagyobb nyereséget, a teljes nyereségtömeg az év végére megközelíti a 7 milliárd forintot. ez 12 százalékkal meghaladja az előirányzatot. a jelentős nyereséghez hozzájárul az exportár növekedése, a számítottnál nagyobb nyereséghányad és az állami támogatás is. a nyereség növekedésének mintegy 40 százalékat a vállalatok jó munkája biztosította.  
/folyt.köv./

15.35/gy

- 37 -

Se 16<sup>37</sup>

Lkk. 2. /megkezdte...17. folyt./e

az induló árakhoz viszonyítva ez az első háromnegyedévben csupán fél százalékkal emelkedtek a nehézipari termelői árak, ezen belül a belföldi értékesítés gyakorlatilag árváltoztatás nélkül történt. árvonatkozásban tehát a vállalatok nyereségét csupán az exportárak növekedése befolyásolta.

az említett nyereségből csaknem 9 százalékos bérarányos részesedési alap képződik. ez a tavalyi kiemelkedően jó eredményhez képest valamivel kisebb fejlődést jelent és megfelel a korábbi évek átlagának.

az ágazat vállalatai közül a szénbányászatban 1968. január 1-ig 105 ezren tértek át a csökkentett munkaidőre. 1968. első felében kilenc vállalatnál mintegy 20 000 dolgozó számára vezették be a rövidített munkaidőt, míg a második felében összesen 68 vállalat jelentette be, hogy 90 000 dolgozójára akarja terjeszteni a kedvezményt. ilyen módon 1969. január 1-től a nehézipari vállalatok dolgozóinak 85-86 százaléka, az erre jogosultaknak csaknem 90 százaléka már rövidített munkaidőben fog dolgozni. a vizsgálatok szerint a munkaidő-csökkentést valamennyi vállalat önerőből hajtotta végre és a dolgozók keresete nem csökkent.

a miniszter ezután a nehézipar különböző ágazatainak fejlődését, problémáit elemezte.

a vegyipar termelése ez év első háromnegyedében több mint 12 százalékkal növekedett az előző év hasonló időszakához viszonyítva. még ezt a gyorsütemű fejlődést is meghaladja azonban a vegyi termékek iránti igények növekedése, ezért a vegyipari cikkek importja is fokozódik. a nagyobb termelés és a fokozódó import ellenére műtrágyából, műanyagból, vegyszárból az egy főre jutó felhasználás ma még mindig lényegesen alacsonyabb hazánkban, mint a fejlett ipari országokban.

nitrogén-műtrágyából az idén mintegy 25 százalékkal többet biztosítanak a mezőgazdaságnak, mint tavaly. a műtrágyagyártás kapacitás 1969-ben további 30 százalékkal bővül. 1969-1970-ben két olyan üzem létesül, amelyek két, illetve három hatóanyagú műtrágyát bocsát a mezőgazdaság rendelkezésére. ezenkívül vállalati forrásból további műtrágyakeverő üzem létesítését is tervezik.

/folyt.köv./

15.40/gy

le 1638

bkk. 2. /megkezdte...18.folyt./e

a mezőgazdaság széles választékban igényel egyre korszerűbb növényvédő szereket. az aktinil nevű gyomirtószerből 1968 első háromnegyedében mintegy 40 százalékkal termeltek többet. örvendetes, hogy az észak-magyarországi vegyiművek 1968-ban már saját fejlesztési alapjából gondoskodott új növényvédő szerek gyártásáról.

a magyar népgazdaság műanyag felhasználása az elmúlt évek során rohamosan nőtt. 1968-ban a műanyagokból készült fólia-, lemez- és cső-termelése mintegy másfélszeresre emelkedett, 1969-ben pedig körülbelül kétszeresére növekszik. a textilipar részére az idén 75 százalékkal több poliamid-szálat, vagyis nyílont állítottak elő, 1971-től már ki tudják elégíteni a szükségleteket a műanyag-szálló.

a gyógyszeripar kisebb fejlesztések és ésszerűsítések segítségével a háromnegyedévben egyharmaddal többet termelt, s ugyanennyivel többet gyártott exportra, mint tavaly ilyenkor. ennek az iparágak a fejlődését nagymértékben segíti a magyar-szovjet gyógyszeripari együttműködés.

az alumínium-ipar jelenlegi és távlati fejlesztését első sorban a magyar-szovjet alumínium-egyezmény határozza meg. fejlődik timföldgyártásunk és az azt megalapozó bauxitbányászatunk, s az egyezmény lehetővé teszi, hogy a szovjetunióba szállított timföld ellentételeként kapott fémalumíniumot feldolgozott állapotban, gazdaságosan értékesítsük. ezzel részben a hazai félkésztermék- és készáru-választékot bővítjük, részben exportáru alapot teremtünk.

a gumiipar lényegében kielégíti a hazai szükségletet, s exportgyártása is növekszik. az eddig budapesten koncentrált gumiipar létrehozta a szegedi és nyiregyházi bázisát.

a miniszter ezután rámutatott, hogy az ország fejlődése szempontjából még a vegyiparnál is nagyobb jelentőségű az energia-struktúra átalakítása. a második öt éves terv éveiben mennyiségi leg és minőségi leg csak erősen korlátozott mértékben tudták kielégíteni a fogyasztók szükségleteit. ezt az időszakot a hiánygazdálkodás jellemezte, ami egyben kevésbé gazdaságos megoldások alkalmazására kényszerített.

/folyt.köv./

15.48/1 L

le 1638

bkk. 2. /megkezdte...19. folyt./e

az energiaszerkezet elmaradt a fejlett ipari országokban már akkor tapasztalt fejlődés mögött. míg 1960-ban a világ energiaszerkezetének mintegy 43 százaléka, 1965-ben pedig több mint 50 százaléka a kőolaj- és földgáz biztosította, addig Magyarország energiaszerkezetében ezeknek az energiahordozóknak a részaránya 1960-ban mindössze 20 százaléka körüli volt és még 1965-ben is alig haladta meg a 28 százalékat. a korszerűtlen energiaszerkezet és az elavult fogyasztói berendezések miatt az energiaszerkezet az említett években gyorsabb ütemben növekedett, mint a nemzeti jövedelem. 1965-ben az 1 forint nemzeti jövedelem előállításához felhasznált kőolajmennyiség 4-5 százalékkal magasabb volt, mint 1960-ban. e káros folyamat felszámolásának egyetlen járható útja az energiaszerkezet átalakítása, vagyis a szénhidrogének részarányának növelése. a 9. pártkongresszuson jóváhagyott irányelvek szerint el kell érni, hogy az energiahordozók közül a szénhidrogének részaránya 1970-re 37-39 százaléka legyen. e célt elsősorban az átalakítás érdekében az utóbbi években kedvező eredményekkel jártak a szénhidrogének felkutatására irányuló erőfeszítések, a többi között a hajdusoboszlói és a szeged-környéki lelőhelyek feltárása. másik fontos tényező a szovjetunióval kiépülő nemzetközi együttműködés, elsősorban a barátság kőolajvezeték létesítése, amelyen egyre nagyobb mértékben importálunk a szovjetunióból kőolajat.

az elmúlt két-három évben alapvető fordulat történt az energiaszerkezetben. a népgazdaság energiaszerkezetének most már tartósan meghaladják a fogyasztók szükségleteit. a hiánygazdálkodás felszámolása következtében lehetővé vált, hogy a reform szellemében mind nagyobb figyelmet fordítsunk az energiaszerkezet gazdaságosságára. az energiahordozók hiányának megszüntetése lehetővé tette, hogy az energiahordozók forgalmazásában is feloldhatók legyenek a korábbi évek kötöttségei, a központi gazdálkodás korlátai.

az 1969-es költségvetési évet az energiaszerkezet szempontjából tehát biztonság és kiegyensúlyozottság jellemzi. az energiaszerkezet korszerűsítésére 1970-re kitűzött célokat már 1968-ban túlteljesítjük, mivel a szénhidrogének részaránya az energiaszerkezetben belül már most előreláthatólag meghaladja a 39 százalékat.

/folyt.köv./  
15.50/1 l

- 40 -

de  
1639

bkk. 2. /megkezdte...20. folyt./e

nagy lépést tettünk előre a távlati energiapolitikai koncepció kialakításában is. e koncepció szerint 1970-re az összes energiaszerkezetben belül a szénhidrogének részaránya elérni a 44-45 százalékat és ezzel nagymértékben csökken elmaradásunk. ez a szerkezeti átalakulás kedvező a népgazdaság, a költségvetés számára. jelenleg a hazai termelésű földgáz önköltsége egyharmada, a kőolaj önköltsége pedig fele a szén átlagos önköltségének. kedvező a szénhidrogének importja is, miután a szovjetunióból származó kőolaj ára is csak körülbelül 70 százaléka a hazai szén átlagos önköltségének.

az energiaszerkezet szerkezeti átalakítása következtében egymillió kilokalória hőmennyiség, 1969-ben 5-6 százalékkal kevesebbe kerül, mint 1965-ben. a szénhidrogének hatása abban is megnyilvánul, hogy az energiaszerkezet növekedési üteme lényegesen csökken a nemzeti jövedelem növekedési üteméhez képest. ebből következik, hogy az 1 forint nemzeti jövedelemre jutó energiaszerkezet 1970-ben körülbelül 20 százalékkal kisebb lesz, mint 1965-ben. így évente többmilliárd forintos megtakarítással számolhatunk.

a földgáz értékesítés 1969-ben körülbelül háromszorosára lesz az 1965. évinek, a gáztermelés ma már - hőértékben számolva - számottevően meghaladja a kőolajtermelést. a földgáznak a fogyasztókhoz történő szállítását biztosítja a megépült, illetve építés alatt álló 1400 kilométer összhosszúságú távvezeték. növekszik a földgázellátásba bekapcsolt háztartások, mezőgazdasági üzemek és a kisebb vidéki települések száma is, bár az utóbbiak beruházási és állóeszköz-igényei nagyok és súlyos terheket rónak a gáziparra.

már 1970-re csaknem hatmillió tonna kőolaj feldolgozására kell felkészülni, nemcsak a mennyiség növekszik, hanem a minőség is javul, a választék bővül. 1968-ban csaknem 300 000 fogyasztót lát el az ipar megalapozó kőolajjal.

az idén a propán-bután gázzal ellátott háztartások száma meghaladja az egymilliót. ezzel már most teljesítjük a harmadik öt éves terv végére előirányzott szintet, 1970-ig pedig további 200 000 háztartás számára biztosítják a palackos gázt.  
folyt.köv./

15.55/gy

- 41 -

de  
1639

dkk. 2. /megkezdte...21. folyt./e

a miniszter ezután a következőket mondotta:

- csaknem két esztendeje arról számoltam be az országgyűlésnek, hogy lehetőség van a korábbi energiahálózat következtében szükségszerűen erőltetett, a kedvezőtlen természeti adottságok miatt gazdaságtalan szénbányák termelésének fokozatos megszüntetésére, és ezzel a gazdaságos hazai szénbányászat feltételeinek megteremtésére. most azt jelenthetem, hogy a széntermelés racionalizálásának és műszaki fejlesztésének eredményei kétséget kizáróan biztatóak. az elmúlt három év alatt 12 bánya leállítására került sor, s ezzel egyidejűleg az egy bányára jutó termelés emelkedett. míg korábban nagy erőfeszítések ellenére a termelékenység évente csak 2-3 százalékkal nőtt, addig ez évben a növekedés várhatóan megközelelti a 12 százalékos értéket. ez idő alatt a hazai szénbányászat létszáma mintegy 17 000 fővel csökkent, s mint azt már korábban említettem, a szénbányászat átlépte a heti 44 órás rövidített munkaidőt.

- ma a szénbányászat előtt álló feladatok egyetlen mondatban foglalhatók össze: folytatni kell a termelés koncentrációját. ennek megfelelően a fogyasztói igények messzemenő kielégítésének figyelembevételével kell megszervezni a további termelés-csökkentés ütemét. a szénbányászat e téren már jelentős lépéseket tett, így többek között a fogyasztói oldallal egyeztetett termelésprogramozást végez. az üzemmunka koncentráció fejlődésével együtt kell járnia a nagyobb arányú munkahelyi koncentrációnak. uralkodó szerepet kell biztosítani a komplex gépesítésű frontfejtéseknek, amelyeket önjáró biztosítással kell ellátni. minden téren törekedni kell a korszerű gépesítésre és a műszaki fejlesztés fokozására.

- a szénbányászatban végbemenő racionálizálási folyamatnak azt kell eredményeznie, hogy a termelékenység tíz év alatt megkétszereződjék.

/folyt.köv./

16.05/e

- 42 -

de  
16.05

bkk 2./ megkezdte... 22. folyt./-lm

- a biztonságos szénellátáshoz - az említett fő feladatokon túlmenően - a szénbányászatnak tartalék termelési lehetőségekről is gondoskodnia kell. biztosítani kell, hogy még rendkívüli hideg téli időjárás esetén se keletkezzenek ellátási nehézségek. az ilyen tartalékokat nem új bányák nyitásával, hanem a működő bányák többletkapacitásának fenntartásával és azok szezonális üzemeltetésével kívánjuk biztosítani.

- gondolva elsősorban a lakosság szénellátási panaszaira, szükségesnek tartom a kereskedelem segítő közreműködését kérni. az a mai ellentmondás, amely helyenkint jelentkezik, tudniillik, hogy van szén, de még sem kapható, a szénbányászat és a kereskedelem helyes együttműködésével feloldható.

- a hazai szénnek az energiaellátásban elfoglalt jelentős helye egyik napról a másikra nem szűnik meg. 1969-ben a hazai szénbányászat mintegy 44 százalékat adja az összes felhasznált energiahordozóknak és ez a részarány, még 1975-ben is 31-33 százalék lesz. ennél lényegesen nagyobb a szén szerepe a háztartási fogyasztásban, miután ott még napjainkban is mintegy 75 százalék a szilárd energiahordozók részaránya.

a miniszter ezután elmondotta, hogy a harmadik ötéves terv éveiben a villamosenergia fogyasztás előre láthatóan 45 százalékkal növekszik. az igények jobb kielégítését olyan korszerű létesítmények biztosítják, mint a dunamenti hőerőmű. a közeli hónapokban kezd meg működését a külfejtésű lignitbázisra települő gyöngyösi hőerőmű is. növekszik a villamosenergia import jelentősége is. megépült a „béke”, nemzetközi villamos távvezeték összeköttetés, amely rövidesen 400 kilovolt feszültségen kapcsolja össze energiarendszerünket a többi szocialista ország energiarendszerével. a villamosenergia import tehermentesíti a népgazdaság beruházási forrásait és a nemzetközi távvezeték kedvezően befolyásolja a villamosenergia-rendszer üzembiztonságát. várható, hogy a negyedik ötéves terv időszakában 44-46 százalékkal tovább növekszik a villamosenergia iránti igény, ennek jelentős részét a hazai erőmű építési program végrehajtásával kívánjuk kielégíteni.

/folyt.köv./

16.05/gy

- 43 -

de  
16.05

bkk 2. /megkezdődött... 23. folyt./-lm

a leggazdaságosabb megoldási módokat az illetékes tervezőintézetek és egyéb szervek részletes gazdasági számításokkal vizsgálják. villamosenergia rendszerünk fejlődésének új útját jelzi az első hazai atomerőmű is, amely 1975-től már részt vállal a növekvő villamos-energia igények kielégítéséből.

növekszik a nemesebb energiahordozók importja, közülük a legfontosabb a szovjet kőolaj. a behozatal növeléséről tárgyalásokat folytatunk a szovjetunióval. a nemzetközi tárgyalások eddigi eredményei alapján az import kőolaj államközi megállapodások útján biztosítottak tekinthető.

a miniszter ezután arról szólt, hogy gondoskodni kell készülékekről és berendezésekről, amelyekkel az energiahordozókat a legjobb hatásokkal gazdaságosan fel lehet használni. a hazai gépipar és a külkereskedelem már sokat tett ennek érdekében. háztartási gázkészülékekből, amelyből évekig importra szorultunk, 1969-ben már több mint kétszázszázot gyárt a magyar ipar, így az import inkább csak a választék bővítését fogja szolgálni. ugyancsak kielégíti az igényeket, sőt már az exportot is lehetővé teszi a háztartási olajkályhák gyártása. olajérgőkből is elegendőt gyárt iparunk.

ezután így folytatta:

- amilyen kedvező változásoknak lehetünk kezdeményezői és részesei az energiaellátás területén, ugyanúgy gondot és problémát jelent a szénbányászat szociális kérdéseinek társadalmi rendszerünk alapelveinek megfelelő megoldása. engedje meg a tisztelt országgyűlés, hogy leszögezzem: szocialista rendszerünk lényegéből következően ezeket a nehéz kérdéseket a legmélyebb humanitással, a bányászság méltó megbecsüléséből mitsem engedve kell megoldanunk.

- amikor a szénbányászat racionalizálásának útjára léptünk, arról tájékoztattam az országgyűlést, hogy a kormány nagyfontosságú határozatokat hozott az érintett bányákban felszabaduló munkaerő célszerű átcsoportosításáról. az élet bebizonyította, hogy erre a határozatra szükség volt. a határozat - annak ellenére, hogy egyes részleteinek végrehajtása vontatottan halad - lehetővé tette, hogy az energiastruktúra javítását nagyobb megrázkódtatások nélkül kezdhessük meg.

/folyt.köv./

16.10/gy

ll  
16.10

bkk 2. /megkezdődött... 24. folyt./-lm

köszönetet mondok mindazoknak a párt- és tömegszervezeti vezetőknek, gyár és vállalat vezetőknek, akik máris jelentős segítséget nyújtottak a felszabaduló bányászok helyben történő foglalkoztatásához. ezek a foglalkoztatási lehetőségek, a más bányamedencébe áthelyezésre került dolgozók letelepítésével kapcsolatos támogatások, a nyugdíjrendszer célszerű módosítása, a kereset-csökkenést lényegesen enyhítő egyéb intézkedés, a bányaiüzemek és bányavállalatok vezetőinek sokoldalú, humánus, az egyéni problémák gondos és letkiismeretes megoldására irányuló fáradozásai biztosították, hogy a személyi kérdések az esetek döntő többségében méltányosan rendeződhettek.

- említettem, hogy az energiaszerkezet átalakítását a tervezetthez képest sikerült meggyorsítanunk. ebből adódóan a szénbányászatban jelentkező foglalkoztatási problémákat tekintve kellő előre látással időben fel kell készülni a következő évekre. ez szükségessé teszi azt is, hogy a kormány korábbi határozatán túlmenően további lehetőségek álljanak rendelkezésre.

- a negyedik ötéves terv ipartelepítési programjával összhangban további új munkahelyeket kell biztosítani a felszabaduló szénbányászok részére. számolni kell azzal is, hogy a jövedelemcsökkenés hatására a családtagok munkavállalási igénye is megnő és a bányavidékeken felnövekvő, főleg szakképzetlen fiatalok foglalkoztatásának lehetősége nagymértékben szűkül. új munkahelyek létesítése különösen fontos a nagymértékben kolonizált bányavidékeken, a szénbányászati jellegű városokban, illetve a városias településeken. elsősorban nógrád megyére és borsod északi területeire gondolok, ahol már ma is tapasztalható foglalkoztatási gondok.

- célszerűnek látszanak olyan gazdaságpolitikai intézkedések is, amelyek a szénbányavállalatokon belül előmozdítják a dolgozók tovább foglalkoztatását. a vállalatok profiljába nem tartozó mellék- és segédüzemi tevékenység szervezését indokolt a jövőben fokozottan elősegíteni.

/folyt.köv./  
16.15/gy

ll  
16.12

bkk 2. /megkezdődött... 23. folyt./-lm

a leggazdaságosabb megoldási módokat az illetékes tervezőintézetek és egyéb szervek részletes gazdasági számításokkal vizsgálják. villamosenergia rendszerünk fejlődésének új útját jelzi az első hazai atomerőmű is, amely 1975-től már részt vállal a növekvő villamos-energia igények kielégítéséből.

növekszik a nemesebb energiahordozók importja, közülük a legfontosabb a szovjet kőolaj. a behozatal növeléséről tárgyalásokat folytatunk a szovjetunióval. a nemzetközi tárgyalások eddigi eredményei alapján az import kőolaj államközi megállapodások útján biztosítottak tekinthető.

a miniszter ezután arról szólt, hogy gondoskodni kell készülőkekről és berendezésekről, amelyekkel az energiahordozókat a legjobb hatásokkal gazdaságosan fel lehet használni. a hazai gépipar és a külkereskedelem már sokat tett ennek érdekében. háztartási gázkészülékekből, amelyből évekig importra szorultunk, 1969-ben már több mint kétszáz ezret gyárt a magyar ipar, így az import inkább csak a választék bővítését fogja szolgálni. ugyancsak kielégíti az igényeket, sőt már az exportot is lehetővé teszi a háztartási olajkályhák gyártása. olajégőkészülékekből is elegendőt gyárt iparunk.

ezután így folytatta:

- amilyen kedvező változásoknak lehetünk kezdeményezői és részesei az energiaellátás területén, ugyanugy gondot és problémát jelent a szénbányászat szociális kérdéseinek társadalmi rendszerünk alapelveinek megfelelő megoldása. engedje meg a tisztelt országgyűlés, hogy leszögezzem: szocialista rendszerünk lényegéből következően ezeket a nehéz kérdéseket a legmélyebb humanitással, a bányászság méltó megbecsüléséből mitsem engedve kell megoldanunk.

- amikor a szénbányászat racionalizálásának útjára lépünk, arról tájékoztattam az országgyűlést, hogy a kormány nagyfontosságú határozatokat hozott az érintett bányákban felszabaduló munkaerő célszerű átcsoportosításáról. az élet bebizonyította, hogy erre a határozatra szükség volt. a határozat - annak ellenére, hogy egyes részleteinek végrehajtása vontatottan halad - lehetővé tette, hogy az energiastruktúra javítását nagyobb megrázkódtatások nélkül kezdhessük meg.

/folyt.köv./

16.10/gy

ll  
16.10

bkk 2. /megkezdődött... 24. folyt./-lm

köszönetet mondok mindazoknak a párt- és tömegszervezeti vezetőknek, gyár és vállalat vezetőknek, akik máris jelentős segítséget nyújtottak a felszabaduló bányászok helyben történő foglalkoztatásához. ezek a foglalkoztatási lehetőségek, a más bányamedencébe áthelyezésre került dolgozók letelepítésével kapcsolatos támogatások, a nyugdíjrendszer célszerű módosítása, a kereset-csökkenést lényegesen enyhítő egyéb intézkedés, a bányauzemek és bányavállalatok vezetőinek sokoldalú, humánus, az egyéni problémák gondos és lelkiismeretes megoldására irányuló fáradozásai biztosították, hogy a személyi kérdések az esetek döntő többségében méltányosan rendeződhettek.

- említettem, hogy az energiaszerkezet átalakítását a tervezetthez képest sikerült meggyorsítanunk. ebből adódóan a szénbányászatban jelentkező foglalkoztatási problémákat tekintve kellő előre látással időben fel kell készülni a következő évekre. ez szükségessé teszi azt is, hogy a kormány korábbi határozatán túlmenően további lehetőségek álljanak rendelkezésre.

- a negyedik ötéves terv ipartelepítési programjával összhangban további új munkahelyeket kell biztosítani a felszabaduló szénbányászok részére. számolni kell azzal is, hogy a jövedelemcsökkenés hatására a családtagok munkavállalási igénye is megnő és a bányavidékeken felnövekvő, főleg szakképzetlen fiatalok foglalkoztatásának lehetősége nagymértékben szűkül. új munkahelyek létesítése különösen fontos a nagymértékben kolonizált bányavidékeken, a szénbányászati jellegű városokban, illetve a városias településeken. elsősorban nógrád megyére és borsod északi területeire gondolok, ahol már ma is tapasztalható foglalkoztatási gondok.

- célszerűnek látszanak olyan gazdaságpolitikai intézkedések is, amelyek a szénbányavállalatokon belül előmozdítják a dolgozók tovább foglalkoztatását. a vállalatok profiljába nem tartozó mellék- és segédüzemi tevékenység szervezését indokolt a jövőben fokozottan elősegíteni.

/folyt.köv./  
16.15/gy

ll 16.12

parlament

bkk 2. /megkezdődött... 25. folyt./-lm

- a szakképzett, fiatalabb, de már nagy gyakorlattal és tapasztalattal rendelkező bányászok egy részének az ország más bányászati területére történő további áttelepítése valószínűleg a megoldás egyik eszköze és formája. a kormány korábbi határozata jelentős anyagi támogatást nyújt az áttelepült dolgozók részére, azonban ehhez a megfelelő lakásfeltételeket is biztosítani kell.

- a szociálpolitikai problémák megoldásának további eszközei: jövedelemkiegészítés, végkielégítés, segélyek, átképzési költségek térítése, nyugdíjkezelvények alkalmazása, a felszabaduló bányászati szellemi kapacitás export-foglalkoztatásának fejlesztése.

- a felsorolt indítványok gyakorlati realizálásával kapcsolatban ma még nem alakult ki egységes álláspont. meggyőződésem azonban, hogy az anyagi feltételek biztosítása, valamint az érintett állami és társadalmi szervek messzemenő támogatása és segítségnyújtása esetén minden remény megvan arra, hogy a szénbányászat területén a soronkövetkező években jelentkező társadalompolitikai kérdések zökkenőmentesen rendezhetők.

- kérem önöket, dolgozó népünk képviselőit, hogy legyenek segítségünkre ennek a nagyfontosságú és szerteágazó feladatnak a legkedvezőbb megoldásában, a dolgozók szélesebb körű és helyes tájékoztatásában, a problémák eltuózásának és az ezzel kapcsolatos pesszimista hangulatkezelésnek a leszereelésében.

befejezésül a miniszter javasolta a költségvetési tervezet elfogadását az országgyűlésnek.

/folyt.köv./

16.20/gy

16.20

- 46 -

parlament

bbk 2. /megkezdte...26.folyt./lm

dr. noszkay aurél osztályvezető főorvos, a 37. buda-

pesti választókerület képviselője örömmel nyugtázta, hogy a terv- és költségvetési bizottság a költségvetésben egészségügyi célokra eredetileg előirányzott összegnek 30 millió forinttal történő megemelését javasolja.

az országos mentőszolgálat munkájáról szólt ezután dr. noszkay aurél. elmondta, hogy a betegszállítási kilométerek és a kivonulások száma évről-évre mintegy 5 százalékkal növekszik. ma már a betegeknek körülbelül 40 százalékat mentőautóval szállítják. a gépkocsik a fokozott igénybevétel miatt gyorsan elhasználódnak: évente 220 jármű felújítása és 125 cseréje szükséges ahhoz, hogy a mentőszolgálat zavartalanul elláthassa feladatait.

a képviselő kérte a pénzügyminisztert és az országgyűlést, hogy hagyja jóvá az egészségügyi tárca költségvetési keretének javasolt 30 millió forintos emelését. beszámolt arról, hogy a harmadik ötéves terv egészségügyi céljai a szám-szerűséget illetően előre láthatólag realizálódnak, de minőségügyi vonatkozásban kedvezőtlenül alakult a helyzet. az egészségügyi ellátás költségvetési előirányzata a második ötéves terv időszakában évi átlagosan több mint 7 százalékos emelkedést ért el, ami aztán az utóbbi években csak 4-5 százalékos volt. ez nagyon megnehezítette az egészségügyi igények zavartalan teljesítését, s feltétlenül szükséges az egészségügyi célokra szánt anyagok növelése.

távoiról sem kielégítő a kórházakban a képesített ápolónők, szakmunkások, takarítónők és a kisegítő munkások száma. szemléletesen igazolja ezt, hogy például a jános-kórházban pápán 433 ápolónő dolgozik, ám naponta 80-100-an hiányoznak. a problémák egyik oka az, hogy a munkaerő- és bérgazdálkodás tekintetében az egészségügyi létesítmények, a kórházak hátrányos helyzetben vannak az iparral, a kereskedelemmel és a mezőgazdasággal szemben. tetézi a gondokat például az ápolónők súlyos lakáshelyzete, ugyanis körülbelül 30 százalékuk albérletben lakik. az ápolónő-otthonokban jelenleg háromezer hely van, amiből a sürgős igényeknek is csupán egyötödét lehet fedezni.

/folyt.köv./

16.30/gy

- 47 -

16.30

parlament

bkk. 2. /megkezdte...27.folyt./-lm

szóváltette, hogy a fővárosi tanács egészségügyi hálózatában nagymértékben akadályozza a beruházások tervszerű megvalósítását az elégtelen pénzügyi és építőipari kapacitás. a harmadik ötéves tervben előirányzott 1100 új kórházi ágyból 1970-végéig csak mintegy 600 ágy létesítése látszik biztosítottnak. több fontos beruházás - közte a tétényi uti 248 ágyas kórház, a weil-kórház 124 ágyas pavilonjai, valamint harmadik kerületi szakorvosi rendelőintézet - befejezése áthúzódik a következő ötéves tervidőszakra. két - egyenként 450 ágyas - szociális otthon építése, melyek közül az egyiket már 1970-ben meg kellett volna nyitni, meg sem kezdődik. szorgalmazta a képviselő, hogy illetékesek keressenek hatékony és eredményes megoldást az építési vállalatoknál az egészségügyi beruházási munkák tervszerűbb elvégzésére.

dr. noszkay aurél után weiszböck rezsőné emelkedett szó-  
lásra.

weiszböck rezsőné, győr-sopron megye 15-ös választó-

kerületének képviselője, a lakástextil vállalat soproni üzeme-  
gységének igazgatója elégedetten nyugtázta, hogy a kormány  
a népgazdaság teherbíróképességéhez mértén nagy gondot fordít  
a szociális és kommunális ellátás javítására. ugyanakkor me-  
gyei és választókerületéből, sopron városából vett példákla  
bizonyította a gondoskodás további bővítésének szükségessé-  
gét. kérte a kormányt, hogy a következő 3-4 évben juttasson  
nagyobb összeget a megye és ezen belül győr sopron lakásgond-  
jainak enyhítésére.

üdvözölte, hogy a házgyárak üzembe helyezésével jövő-  
re az ideinél 40 százalékkal több lakás épül a jelenlegi leg-  
korszerűbb nagyüzemi módszerrel. ugyanakkor kifogásolta, hogy  
a házgyárak és a panelgyártó üzemek termékeinek áraiban még  
nem jelentkezik a nagyüzemi termelés, a magasabb termelékeny-  
ség hatása. felhívta a figyelmet arra, hogy a rendelkezésre  
álló kapacitások jobb, teljesebb kihasználásával jelentősen  
csökkenthetnék a költségeket. indítványozta, hogy az illetékes  
miniszterek vizsgálják felül a házgyárak és panelgyárak költ-  
ségelszámolási módját. keressenek lehetőséget arra, hogy a  
népgazdaság más területeihez hasonlóan egészséges verseny bon-  
takozzék ki az építő, valamint az alap- és félkész anyagokat  
termelő vállalatok körében is. szorgalmazta, hogy - a vállalati  
önállóság megsértése nélkül - tegyenek intézkedéseket az épí-  
tőipari egységek szervezési, gépesítési, gépkiszárási és te-  
lepitési körzetének helyes megállapítására.

az előterjesztett törvényjavaslatot elfogadta, és az  
országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./

- 48 -

16.50/11

17:20

parlament

bkk 2. /megkezdődött... 28. folyt./-lm

szilágyi lászló vezérőrnagy, pest megye 8. számú vá-

lasztókerületének országgyűlési képviselője egyebek között meg-  
állapította; tovább erősödött hazánk katonai védelmi potenciál-  
ja, a magyar néphadsereg a terveknek megfelelően fokozta harc-  
készültségét. a fegyvernemek a korszerű követelményeknek megfe-  
lelő új technikai eszközökkel gyarapodtak, jelentősen emelke-  
dett a csapatok harci és politikai kiképzésének színvonala. a  
most záruló évben a hadsereg kijelölt alakulatai több fontos,  
nagyvolumenű állami beruházás megvalósításában vettek részt, s  
munkájuk értéke megközelíti az egymilliárd forintot.

szilágyi lászló arról is beszámolt, hogy a költségve-  
tésben biztosított összeg egyharmadát a hadsereg közvetlen fej-  
lesztését szolgáló eszközök beszerzésére, kétharmadát pedig  
azok üzemeltetésére, illetve a kiképzési és személyi állomány  
ellátásával kapcsolatos kiadásokra fordították.

néphadseregünk több alakulata - hangsúlyozta a további-  
akban a képviselő - csehszlovákia népének internacionalista  
segítségét nyújtva olyan példás, magas fokú politikai érett-  
ségről tett tanubizonyosságot, amely méltán érdemelte ki a párt  
és a kormány, az egész magyar közvélemény elismerését.

az 1969. évi állami költségvetés honvédelmi célokra for-  
ditandó részét illetően a vezérőrnagy kiemelte, hogy az összes-  
ségében biztosítja a néphadsereg tervezett fejlesztését. szó-  
vá tette azonban - s ez már az országgyűlés honvédelmi bizott-  
ságának ülésén is megfogalmazódott -, hogy a néphadsereg hi-  
vatásos állományának anyagi, szociális helyzete nincs arányban  
felelősségteljes munkájával. hangsúlyozta: meggyőződése, hogy a  
fegyveres erők vezetői a kormány segítségével meg fogják talá-  
lni a lehetőséget a hivatásos állomány szociális helyzetének  
javítására.

a költségvetés tervezetét elfogadta, azt elfogadásra  
javasolta.

/folyt.köv./

17:20

- 49 -

parlament

bkk. 2. /megkezdte...29. folyt./e

busa jános, zala megye 9. számú választókerületének or-

szággyűlési képviselője, a lenti járási pártbizottság első titkára egyebek között azt tette szóvá, hogy megyéjében még mindig lassu ütemű a talaj termőerejének javítása. különösen a melioráció, illetve a komplex vízgazdálkodás terén akad még sok tenívaló. a munkához hozzákezdtek ugyan - részletes tervek készültek a megye vízgazdálkodásának megoldására -, ám az e célra biztosított fedezetet jelentős összeggel csökkentették. pedig a megyében az országos átlagnál sűrűbb a vízhalózat.

szükséges, hogy a megyében legalább az ötödik ötéves terv közepéig be tudják fejezni a megkezdett vízrendezési munkálato-  
kat. nem elveszett pénz az erre fordított összeg: a megkezdett talajjavítás, vízrendezés eddigi eredményeként a korábbi holdan-  
kénti 6-7 mázsás buza, illetve 9-10 mázsás kukoricatermés 13,5, illetve 20 mázsára emelkedett.

zala megyében a szarvasmarhatenyésztés volumene messze meghaladja az országos átlagot. az önmagában szép eredmény még jobb is lehetne, ha a mintegy 65 000 katasztrális hold völgyfenéki gyep, illetve a hozzá kapcsolódó 54 000 katasztrális hold szántóterület vízrendezésével növelhetnék a takarmánytermeletést.

az üzemi vízrendezéshez az állam eddig megfelelő összeggel hozzájárult: a megye gazdaságai az elmúlt években e célra esztendőről-esztendőre 25 millió forintos támogatást kaptak. az összeget az 1969-es költségvetés azonban 18 millióra csökkentette. a termelőszövetkezetek talajvédelmi terveik elkészítésekor még nem számoltak ezzel a csökkentéssel, így saját anyagi hozzájárulásukat is a korábbi dotációhoz igazították.

a képviselő azzal a kéréssel fordult az illetékesekhez, hogy - tekintettel zala megye sajátos helyzetére - a következőkben a megyei termelőszövetkezetek részére növeljék a talajrendezési célokat szolgáló állami támogatást.

a költségvetés-tervezettel egyetértett, azt elfogadásra javasolta.

ezután szünet következett.  
/folyt.köv./

18.10/gy

- 50 -

de

parlament

bkk. 2. /megkezdte... 30. folyt./ e

szünet után dr. beresztóczy miklós elnökletével folytatódott a tanácskozás.

németh imre nyugdíjas, a borsod megyei 10. választókerü-

let országgyűlési képviselője rámutatott arra, hogy borsod megye mezőgazdasági művelésre alkalmas területének mintegy 60 százaléka lejtős. a mostoha természeti viszonyok között nehezebb és költségesebb a gazdálkodás, erózió pusztítja ezt a tájat. a fancsalí termelőszövetkezetben már évekkel ezelőtt megvalósult a komplex talajvédelem, azonban a többi közös gazdaság még az első lépést sem tette meg ezen az úton. pedig az erózióknak kitett felső területek fásítása nélkül nem foghatnak hozzá sem a védősávok kialakításához, sem pedig a lejtőre merőleges talajműveléshez. a helyzetet nehezítette, hogy az érdeklített termelőszövetkezetek mérleghiánnyal küszködtek, s nem voltak különösebb elképzeléseik a jövőt illetően.

- az új gazdaságirányítási rendszer gyökeres változást hozott - mondotta a képviselő. ebben az évben a tavalyinál mintegy 11 millió forinttal több mezőgazdasági terméket adtak el az államnak, az állattenyésztés eredményei javultak, növekedett a jövedelem, a tsz-ekben erősödött a közgazdasági szemlélet, mindinkább felismerik a nagyobb szövetkezeti gazdaságok előnyeit. ezt jelzik a többi között a kisebb termelőszövetkezetek egyesítését célzó törekvések.

a kedvezőtlen természeti adottságu termelőszövetkezetek azonban a legnagyobb igyekezet mellett, s a legfejlettebb agrotechnikai eljárások alkalmazásával sem érhetik el - belátható időn belül - a kedvezőbb gazdálkodási lehetőségeket nyújtó síkvidékek termelőszövetkezeteinek eredményeit. ezért javasolta, hogy az említett közös gazdaságokban 1970 helyett hosszabb időre, például a negyedik ötéves terv végéig biztosítsák az ugynevezett végtermék-dotációt. ezzel lehetővé válna, hogy az említett közös gazdaságok hosszabb távra előre tudjanak tervezni.

befejezésül megemlítette, hogy az iparhoz hasonlóan a mezőgazdaságban is az eddiginél nagyobb figyelmet kell fordítani a szakmunkásképzésre, s ezt a költségvetés előirányzataiban is éreztetni kell. a termelőszövetkezeti szövetségeknek különös gondot kell felkarniok a szakmunkásképző iskolákat, s az ott nevelkedő utánpótlást iskolai éveik során és a munkahelyen egyaránt támogatniuk kell.

az 1969. évi költségvetési javaslatot elfogadta.  
/folyt.köv./

17.40/gy

- 51 -

de

parlament

bkk 2. /megkezdött ...31.folyt./Lm

dr. varga jeno, a bacs-kiskun megyei 9-es választó-

kerület képviselője, a megyei tanács vb elnöke az 1968-as esztendő tapasztalatait elemezte, amely mint mondta, költségvetésünk realizációját is bizonyítja. bacs-kiskun az ország egyik legjelentősebb mezőgazdasági megyéje és örvendetes, hogy gazdasági termelési, jövedelmezőségi, felvásárlási területeket egyaránt teljesítették. a tanácsok ipar az állami iparhoz hasonlóan jobban alkalmazkodott a lakosság igényeihez, ki-elégítően alakult a tanácsok gazdálkodása is. a kedvező tapasztalatok alapján a megyei képviselőcsoport úgy látja, hogy a most előterjesztett költségvetés is reális. bár a szabályozók 1969-70-re feszítések tartalmazznak, a költségvetési feladatok teljesítésének megvannak a feltételei, mert a kétéves gazdálkodás az eddiginél nagyobb lehetőségeket biztosít.

a képviselő ezután szóvá tette, hogy az egységes fejlesztési alap keretein belül csökkennek a községejlesztési előirányzatok. a célcsoportos beruházásokra előirányzott s erőteljesen emelkedő összeg a községejlesztési alapok rovására megy. a képviselő véleménye szerint a harmadik ötéves terv időszakában már nem realizálható a központi bizottság 1966 május 25-27-i ülésén hozott határozat, amely kimondja, hogy „az állami támogatás nagyságát a mainál objektivebb kritériumok szerint fix összegben kell megállapítani és a tanácsok rendelkezésére bocsátani. e támogatásnak bizonyos mértékű kiegyenlítő szerepet kell betöltenie a gyengébb és a fejlettebb gazdasági alappal rendelkező területek között...,,

a képviselő javasolta, hogy a központi bizottság határozatában foglaltak érvényesítése érdekében a pénzügyminisztérium és az országos tervhivatal vizsgálja meg a kérdést és keressék meg annak lehetőségét, hogyan lehetne a negyedik ötéves tervben az állami támogatás rendszerét úgy kidolgozni, hogy az jobban elősegítse a kiegyenlítődést az elmaradott területek javára.

a képviselő a megyei képviselőcsoport és a maga nevében elfogadta a költségvetést és azt az országgyűlésnek is elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./

18.20/gy

- 52 -

parlament

bkk. 2. /megkezdte...32.folyt./e

horváth kálmán tsz-elnök, veszprém megye 7. számú vá-

lasztókerületének képviselője elmondta, hogy szűkebb hazájában, a pápai járásban 16 termelőszövetkezet tartozik az ugynevezett termékdotációs rendszerű állami támogatást élvezők körébe. e gazdaságok közül - az év végére várható eredmények alapján - tíz tsz nem tud megvalósítani semmiféle eszköz-növekedést és fejlesztési alapja is csupán az 1968-ban esedékes hitel-vissza-fizetésre lesz elegendő. megfontolásra ajánlotta, hogy a bank ne csak a tárgyévben képzendő amortizációs alapot hitelezze, hanem a következő évi alapot már a tárgyév utolsó negyedében biztosítsa. az ilyen gyakorlat igen nagy előnnyel járna például a gépvásárlásoknál. a gépeket ugyanis kellő időben meg lehetne venni, így megfelelő előkészítéssel, bejáratással tudnák munkába állítani.

a tsz-ek és a vállalatok szerződéskötéseinek gyakorlatát taglalva szóváltette, hogy ezeknél az ügyleteknél sok esetben problémát jelent, hogy a kirendeltségek nem eléggé önállóak. munkájukat nagyon megnehezíti a túlközpontosított irányítás.

a felszólaló a költségvetés előirányzatával egyetértett, a törvényjavaslatot elfogadásra ajánlotta.

dr. pilaszanovich imréné, baranya megye 8. számú ország-

gyűlési választókerületének képviselője, a baranya megyei nőtanács elnöke a tanácsok gazdálkodásának néhány kérdésével foglalkozott. előljáróban elmondta: a gazdaságirányítás új rendjének egy esztendeje arról tanuskodik, hogy a tanácsok baranyában is éltek gazdasági önállóságukkal, jól ellátták tennivalóikat és helyesen alkalmazták a kormány intézkedéseit.

a tanácsok költségvetés és fejlesztés összefüggéseiről szólván hangsúlyozta:

- a fejlesztésre fordítható összeg a lapszerű kezelése, a gazdálkodás rendjének megváltozása előnyösen érezteti hatását. a tanácsok keresik a fejlesztés legcélszerűbb útját; rugalmasabb megoldásokat és mindehhez ma már az eddiginél választékosabb módszereket is alkalmaznak. ugyanakkor az önállóság terén még sok esetben nagyon óvatosak. bár olyan példákkal is találkozunk, amikor az állami hozzájárulásnak a helyi bevételek kiegyenlítésére szolgáló részét a magasabb szintű tanácsok összevonják nagyobb fejlesztési feladatok megoldására. ez a gyakorlat alapján véve helyesnek látszik, ugyanakkor azonban sérti a helyi tanácsok gazdasági önállóságát.

/folyt.köv./

18.35/b

- 53 -

bkk. 2. /megkezdte...33.folyt./e

kitért arra, hogy a harmadik ötéves terv céljai tulajdonképpen két egymástól eltérő gazdasági, pénzügyi mechanizmusban kerülnek megvalósításra, s megemlítette: ez abban is érezteti hatását, hogy a tanácsi fejlesztési programok teljesítésének szerkezete és mértéke eltér az eredetitől. Szóvá tette, hogy ma még különösen a tanácsi fejlesztést szolgáló pénzeszközök-nél az állami támogatás jelenti a meghatározó, döntő részt, holott az önállóság a saját bevételek és a központi juttatások arányával is összefügg.

baranya megyei tapasztalatok alapján javasolta az illetékes szervezeteknek, hogy a tanácsok felügyelete alá tartozó mezőgazdasági üzemekre is terjesszék ki az állami és szövetkezeti mezőgazdasági üzemeknek juttatott kedvezményeket, hiszen - mint mondotta - ezek is a népgazdaság érdekében fejtik ki tevékenységüket.

- külön szót érdemel a tanácsi szervek és az építőipar kapcsolata - folytatta. - gyakran hallható: „teljes kiszolgáltatottjai vagyunk az építőiparnak”, úgy érződik, mintha ezt az időzjelbe tett kiszolgáltatottságot a központi szervek is természetesnek tartanák, sőt segítenék. ez addig érthető, amíg a beruházások ésszerű mérséklését szolgálja. itt az ésszerűn van a hangsúly. akkor azonban érthetetlen, amikor tervszerű len változásokat okoz a beruházások összetételében, amikor az építőipar érdekéhez és anyagi érdekeltségéhez kell alkalmazni a lakossági, a közösségi érdekeket. helytelen, ha a közösséget szolgáló létesítmények kimaradnak a programból, vagy később épülnek meg, azért, mert ez felet meg az építőipari vállalat érdekeinek. helytelen, amikor az építőipari árak emelkedése, és hozzáteszem: nagymértékű emelkedése, elviszi a pénzt nagyon fontos egyéb beruházásoktól. önmagában talán indokolt intézkedés, hogy a szabadáras létesítményeknél további nyereségadózást kívánunk bevezetni, de hatását sürgős lenne megvizsgálni.

megfontolásra ajánlotta: nem lenne-e helyesebb decentralizáltan fejleszteni a szolgáltató ipart. végül indítványozta: módot kellene találni arra, hogy a jelenleginél több cigánycsaládot juttassanak kedvezményes házvásárlási kölcsönhöz.

az 1969. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslatot elfogadta.

folyt.köv./  
18.45/11

- 54 -

1972

bkk. 2. /megkezdte...34. folyt./e

barta andrás, a füzesabonyi petőfi tsz elnöke, heves megye

5. számú választókerületének országgyűlési képviselője szóvá tett néhány olyan gondot, amelynek orvoslására a jövőben nagy figyelmet kell fordítani. a többi között elmondotta, hogy az eddiginél lényegesen nagyobb összeget kellene biztosítani a tanácsi kezelésű épületek felújítására, mert ezek a többségükben 60-100 éves iskolák, bölcsődék, óvodák, középületek már a felújításig biztosítják az eredményes munkavégzéshez szükséges feltételeket. megemlítette, hogy éppen az ő választókerületében dőlt össze egy elöregedett iskolaépület - szerencsére éppen senki sem tartózkodott benne.

sürgősen rendezni kell a termelőszövetkezetekben foglalkoztatott fiatal mezőgazdasági szakemberek helyzetét. olyan körülményeket kell a fiatal mezőgazdászok számára biztosítani, hogy kedvvel, örömmel végezzék munkájukat, s a tsz-tagok ne csak elfogadják, de be is fogadják őket. a képviselő örömmel nyugtázza azt a közelmúltban kelt szót-állásfoglalást, amely megfelelően rendezni kívánja a tsz-járadékos idős tagok szociális körülményeit, anyagi helyzetét.

az 1969. évi állami költségvetés-tervezetet elfogadta, s azt az országgyűlésnek elfogadásra javasolta.

ezzel az országgyűlés befejezte tanácskozását. csütörtökön délelőtt 10 órai kezdettel folytatják a költségvetési törvényjavaslat tárgyalását.

az elnöklő dr. beresztóczy miklós bejelentette, hogy inokai jános képviselő interpellációját visszavonta, előterjesztésétől elállt. az elnök közölte azt is, hogy szilágyi sándor képviselőnek a jka város és környéke vízellátása tárgyában korábban előterjesztett interpellációjára dégen imre államtitkár, az országos vízügyi hivatal elnöke ad majd választ.

/mt1/

-.-.

19.20/gy

1972

- 55 -

parlament

a szerkesztőségek figyelmébe!

tó/e

1968. december 18.

a mai bkk. 2. /megkezdte.../ számú hírünkre a következő javításokat adjuk:

a 10. folytatás 3. bekezdése 7. sorában „hatékonyságának követése,, helyett **n ö v e l é s e** irandó.

a 12. folytatás 5. bekezdésének utolsó sorában a szám utáni **f ő** szócska kimarad.

a 14. folytatás 2. bekezdése 4. sorában kezdődő mondat helyesen a következőképpen hangzik: a többi közt elmondotta, hogy az állami költségvetés az egészségügy fejlesztésére évről-évre százmilliókat juttat, mégis esztendőről-esztendőre emelkedik a táppénzes betegek száma. ennek...

a 16. folytatáson dr. Lévárdi Ferenc miniszter neve „i,, -vel irandó.

a 17. folytatás 1. bekezdése 1. sorából az „ez,, szócska törölnendő.

a 23. folytatás 4. bekezdése / - amilyen kedvező.../ utolsó előtti sorában „megbecsülésével,, helyett **m e g b e c s ü - l é s é b ő l** irandó.

a 27. folytatás 3. bekezdés /weiszböck rezsóné.../ utolsó előtti sorában **győr és sopron** irandó.

a 34. folytatás 4. bekezdésének első mondata helyesen: ezzel az országgyűlés befejezte **s z e r d a i** tanácskozását.

/mti/

---

- v é g e -

19.55/gy

ll

- 56 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590



A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1968. december 19.

bb. 1. a posta előkészületei az ünnepi nemzetközi „telefon-  
randevukra,, - előjegyezhetők a külföldi beszélgetések

1 kf/kf/gy/le

1968. december 19.

karácsonykor és újévkor ugrásszerűen megnövekszik a nemzetközi magán telefonbeszélgetések száma. tavaly csaknem tízezer ilyen telefonhívást kapcsoltak az interurbán központ kezére.

a helyközi távbeszélő igazgatóság a tapasztalatok alapján felkészült a várható forgalom zavartalan lebonyolítására, s az átlagos beszélgetés számnak megfelelően bejelentette igényét a tengerentúli beszélgetéseket lebonyolító kicserélő központoknak. a hazai nemzetközi központot már 23-án megerősítik, s az ünnepeken háromszorosára növelik a létszámot. a központ minden dolgozója a három ünnepnapon legalább kétszer ügyeletes lesz.

a posta műszaki-technikai és személyi lehetősége azonban véges, s a legnagyobb erőfeszítések árán sem képes az igények szerint 17-22 óra között lebonyolítani a több ezer nemzetközi beszélgetést annál is kevésbé, mert - főleg a tengerentúli kapcsolásoknál - a külföldi központhoz kell igazodnia. ezért is kéri, hogy ne ragaszkodják a közönség az esti órákhoz. a külföldre szóló karácsonyi és újévi telefonbeszélgetések - mind az európaiak, mind a tengerentúliak már most megrendelhetők. a posta az igényeket előjegyzésbe veszi, továbbítja a nemzetközi kicserélő központokhoz, s a kapcsolat várható idejéről értesíti az érintett előfizetőket.

az ünnepi nemzetközi forgalommal kapcsolatban még egy figyelemztetés. az idén kezdte meg működését a budapesti fél-automata nemzetközi telefonközpont, amely lehetővé teszi, hogy a csehszlovák, a lengyel, a szovjet, az ndk, az osztrák, a francia és az nszk telefonközpontból közvetlenül tárcsázhassák a budapesti előfizetőket. előfordul tehát, hogy nem magyar nyelven érkezik a hívás. kéri az érdekelteket, hogy ne tegyék le a hallgatót akkor sem, ha nem tudnak szót érteni a külföldi központ kezéről, mert annak jelzésére a budapesti kollega segít a kapcsolat létrehozásában. /mti/

---

- 1 -